THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, SEPT. 16, 1987.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 38 **SESTDIENA, 1987. GADA 19. SEPTEMBRIS** **36. GADS** **SATURDAY, SEPTEMBER 19, 1987.**

SECOND CLASS MAIL **REGISTRATION NUMBER 2249** **CENA 1.25 DOL.**

Atzinību Andrim Miķelsonam

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Aizvadītā vasara Kanadā bija karstākā pēdējo simts gadu laikā. Mēs, svešatnes latvieši, Ziemeļamerikas kontinentā ar sviedriem vaigos darījām visu iespējamo, lai mākslas jūsmas pārņemti, radītu politisku samulsumu.

Šī samulsuma radīšanā šejienes kultūras sakaru šūniņas tautiskā pateicībā piemin tagadējo ALAs vadītāju A. Lambergu, kas kādā sanāksmē gaišā vai tumšā brīdī iedomājās Maskavas sūtīto Ave Sol kori pārvērst par Latviešu nacionālās pagrīdes stūrakmeni okupētajā Latvijā un reizē arī par mūsu trimdas vienības lielāko balstu.

Daugavas Vanagu goda priekšnieks Vilis Hāzners, kad viņš pirms trim nedēļām vēl atradās mājās, bet ne slimnīcā, lielajās apmulsuma dienās brīdināja: ,,Mūsu nacionālpolitiskā stāja un ideoloģija ir tikai cīņas turpināšana par brīvības atgūšanu mūsu tautai un valstij.

Katra sadarbība ar mūsu ienaidnieku — komūnistu okupācijas varu vai tās propagandas ieročiem ir kvalificējama kā neattaisnojama rīcība, ko ne bez pamata daudzi uzskata par nodevību. Par nodevību ikvienam ir jāatbild, vienalga, vai tas noticis naīvas muļķības vai apzinātas rīcības rezultātā. Mēs joprojām esam atbildīgi tiem kritušiem varoņiem, kas ziedoja savas dzīvības, pavēra ceļu uz brīvību rietumos tai tautas daļai, kas sevi pēdējos 40 gados ir dēvējusi par politiskiem bēgļiem — trimdiniekiem.

Protams, ka sirmajām latviešu karavīram Vilim Hāzneram sāp sirds, jo viņš bija tas, kas tvēra zobenu, lai sargātu tēvzemi no austrumu ordu iebrukuma. Savas tautas pasargāšanai viņš devās nāves briesmās un lēja asinis, kad bija jāaizstāv mūsu mīļā tēvzeme Latvija.

Pieminēsim Vili Hāzneru savās lūgšanās, jo pirms trim nedēļām nakts melnumā ambulancē viņam bija jādodas uz slimnīcu.k

Ar gandarījumu varam atzīmēt, ka šodien vecais cīnītājs jau atrodas uz atlabšanas ceļa, un mēs ceram, ka jo drīz viņš atgriezīsies mūsu nacionālpolītiskās un ideoloģiskās cīņas vadītāju pirmajās rindās.

Ave Sol dziedoņi ar Pad. savienības nopelniem bagāto skatuves mākslinieku daudziem ordeņiem apbalvoto Imantu Kokaru priekšgalā jau atgriezušies Latvijā. Runā, ka vismaz pieciem koristiem vairs nebūs jānāk uz mēģinājumiem, jo tie pārveduši mājā pārāk lielu kapitālistu zemē sadāvinātu buržuju mantu kaudzi.

Es domāju, ka mums būtu jāizbeidz domu izmaiņa par Ave Sol pretrunīgo turneju. Kad jūtu vietā runās latviešu veselais saprāts, samulsuma mākoņi izplēnēs. Mēs visi kopīgi turpināsim tāpat kā līdz šim pietuvināt brīvības rītu mūsu apspiestajai tautai.

* * *

Kad konferences notiek tālās zemēs, mēs nežēlojam naudu, lai sūtītu mūsu jauniešus uz Madridi, Ženēvu, Helsinkiem, Vīni u.c.

Šogad, kad amerikāņu intellektuāļu un Kremļa propagandistu inspirētā ASV un Pad. savienības ,,tautas pār-

(Turpinājums 20. lp.)

Šatakvas konferences noslēgumā ASV un Pad. savienības delegāti ar karogiem demonstrēja par mieru pasaulē. Starp krievu un amerikāņu karognesējiem negaidot nostājās Toronto jaunietis Andris Miķelsons ar Latvijas karogu. Kad konferences rīkotāji mēģināja viņu dabūt projām, Andris atbildēja: ,,Es demonstrēju ne tikai par mieru, bet arī par taisnību un brīvību Latvijai.'' Viens jaunietis panāca vairāk nekā alas vadības jaunā nostāja saskarē ar Maskavas sūtītiem propagandistiem.

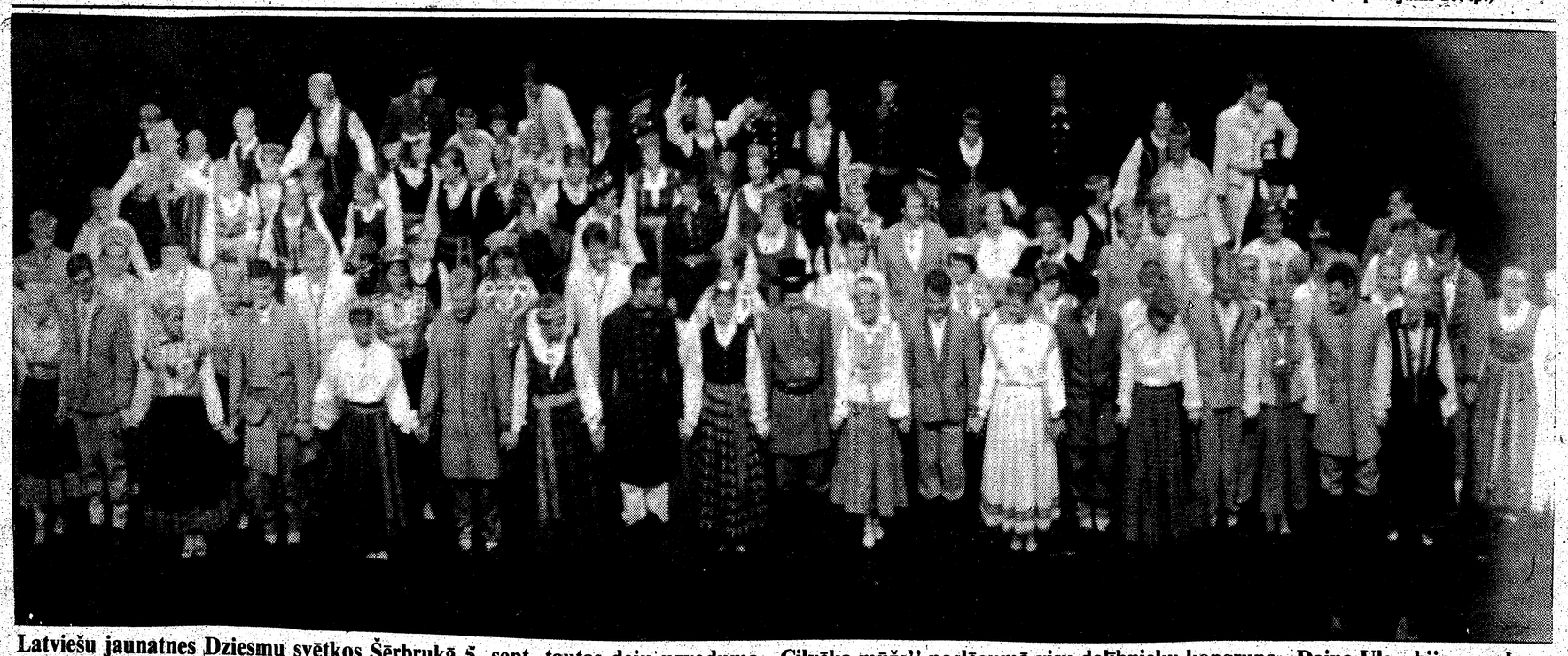

Latviešu jaunatnes Dziesmu svētkos Šērbrukā 5. sept. tautas deju uzveduma ,,Cilvēka mūžs'' noslēgumā visu dalībnieku kopgrupa. Daina Ule bija uzveduma sastādītāja un vadītāja.

Foto Jānis Neimanis

***Latvijas universitātes dibināšanas atceres 68 gadu* SVĒTKU AKTS**

svētdien, 1987. gada 27. septembrī, pl. 17.00. TORONTO LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE IELĀ

Akadēmisko runu par temu Baltu tautas senos laikos teiks prof. Kārlis Kļaviņš, Frat. Vesthard!

Koncerta daļā piedalās
tenors Juris Cīrulis ar Jāņa Kalniņa un Alfrēda Kalniņa dziesmām.
Pie klavierēm F. Levitāne.

Kafijas galds ar atspirdzinājumiem. **Ieeja pret ziedojumiem.**

TORONTO KORPORĀCIJU KOPA
STUDENŠU KORPORĀCIJU KOPA

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 19. SEPTEMBRIS, 38. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijas tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļudaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājumu tikmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Par neticīgo rietumnieku kuģu likteni Persijas jūras līcī noraizējies latviešu musulmanis Dadzis

Pēteris Bauzis

Lielkrievu nacionālisti paceļ balsi

Apvienības „Atmiņa'' izveidojas daudzās Krievijas pilsētās

Pēc partijas sekretāra M. Gorbačova grožu palaišanas valīgāk Padomju savienībā izveidojušās vairākas vienādu uzskatu grupas, kas gan darbojas bez iestāžu oficiālās atļaujas. Šīs grupas ārpus partijas loka mēģina ietekmēt tautas noskaņojumu.

Darbīgākā un skaļākā pašlaik ir lielkrievu „vēsturiski patriotiskā'' apvienība Atmiņa (Pāmjak). Tā lielas piekritēju grupas izveidojusi ne tikvien galvaspilsētā Maskavā, bet Ļeņingradā, Novosibirskā, Sverlovskā un citās Krievijas pilsētās.

Kurp cilvēkus ved šī apvienība Atmiņa? Gaŗākā rakstā apcerēdams šo kustību, jautāja valdības laikraksts Isvestija. Tā sevi dēvējot par patriotisku un izvēršot arvien lielāku aktīvitāti.

Vairākus tās locekļus pēc demonstrācijām Maskavā pieņēmis Maskavas pilsētas komūnistiskās partijas šefs Boriss Jeļcins, kas ir arī partijas polītbiroja kandidāts un Michaila Gorbačova uzticības vīrs. Sarunas ilgušas divas stundas.

Jāpieņem, ka Boriss Jeļcins devis šai apvienībai savu svētību, jo tās locekļi netraucēti drīkst demonstrēt un organizēt diskusiju vakarus zemē, kur pat viesnīcās istabu un sapulču telpas nevar noīrēt bez atļaujas. Rietumvalstu žurnālisti Maskavā domā, ka kāds partijas vadībā šo „patriotisko'' kustību atbalsta.

Atmiņa uzpūš no jauna veco mītu par krievu vēsturi. Šī vēsture 1917. gadā tautai esot nozagta. Apvienība cīnoties pret veco krievu celtņu nojaukšanu Maskavā un pret modernu celtņu celšanu. Sāksmēs kustības veicinātāji iestājas par sapostīto un citiem nolūkiem izlietoto pareizticīgo baznīcu atjaunošanu un atdzīvināšanu.

Tanī pašā laikā citi propagandē sava veida visu krievu nacionālo izlīgšanu. Vajagot atcerēties visus „labākos'' krievu cilvēkus, kas pilsoņu karā starp sarkanajiem un melnajiem abās pusēs gājuši bojā. Vajagot dot arī nojausmu, ka kāds kaut kur no ārienes šo asiņaino pilsoņu karu izraisījis. Tūdaļ arī tiek pieminēti kādi „slepeni tumši spēki'', kuŗus sanāksmēs Atmiņas locekļi arvien piemin. Vispirms tiek minēti žīdi un brīvmūrnieki, tad „iekšējie un ārējie ienaidnieki'' un beidzot birokrati, kas viltojot krievu vēsturi un sapostot krievu kultūru.

Šīs patriotiskās apvienības vadītājs ir žurnālists un fotografs Dimitrijs Vasiļjevs. Viņa dzīvoklī esot izkārtas komūnistu noslepkavotā cara ģimenes uzņēmums un pirms Pirmā pasaules kaŗa revolūcionāru atentātā nogalinātā ministru prezidenta Stoļipina ģimetnes. Blakus tām Ļeņina darbi.

Jāpiebilst, ka dedzīgs „patriotiskās apvienības'' atbalstītājs ir arī rakstnieks Viktors Astafjevs.. Viņš nesen apgalvoja, ka Krievijas caru un tā ģimeni esot noslepkavojuši žīdi un latvieši. Patiesībā šī Astafjeva izteika nav jauna. Piecdesmito gadu sākumā kādā Rietumvācijas žurnālā parādījās līdzīgs apgalvojums. Rakstā gan, cik atceros, pirmajā vietā bija minēti latvieši.

(Turpinājums 14. lp.)

Lasītāju vēstules

KAS VADA TRIMDAS SABIEDRĪBU?

Pateicība K. Ozolam Toronto par izteikto atzinību A. Ķegumniekam.

A. Ķ. raksts: Lai Maskavas propagandisti mūs nešķeltu (LA 26. nr.). Vēl pateicība K. Puriņam par noorganizētām auto novietošanas „tiketēm'' bez soda naudas.

Citējums: „Nemainīgi palikuši komitejas darba pamatprincipi — kalpot cilvēces miera un progresa, tautu draudzības, savstarpējās saprašanās un sadarbības idejām, sniegt objektīvu, godīgu informāciju par PSRS valdības un PSKP CK reālizēto polītiku.'' (Sakaru komitejas darbības pamatprincipi un struktūra, izd. Avots Rīgā 1981.g. 6. lp.)

Nepārprotami, ka Latvijas komiteja kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs izpilda un veicina PSKP CK polītisko mērķu sasniegšanu Baltijas alstīs. Latvijā dzīvojošie latvieši jāapmaina ar krievu iepludināšanu Baltijas jūras piekrastē.

„Ja po latiški nepoņimaju'' (latviski nesaprotu) — latviešu valoda Rīgas ielās sāk pazust. Vai kultūras izslāpušie sakarnieki tic godīgai informācijai, ka Latvijā padomju vara atjaunota godīgā ceļā 1940. gadā? (Lat. kom. kult. sak. izd. Avots Rīgā 1981, 35 lp.) **E.S. Vestonā, Ont.**

CIK BLUSU?

Koŗa Ave Sol koncertu rīkotāji un apmeklētāji dažādā veidā mēģina attaisnot savu rīcību, īpaši norādot, ka koŗa dziedātāji esot tādi paši latvieši kā mēs, ka viņi piederot pie apspiestās latviešu tautas dzimtenē, tāpēc viņi esot draudzīgi jāuzņem, lai viņus varbūt iesaistītu cīņā pret mūsu tautas apspiedējiem.

Ka Ave Sol koŗa dziedātāji ir latviešu izcelsmes, to, protams, visi atzīstam.

Norādījumam, ka viņi pieder pie apspiestiem latviešiem, daudzi piekrist nevarēs. Koristi pieder pie tās privilēģētās latviešu šķiras, kas bauda dažādas priekšrocības, katru gadu dodas koncertceļojumos pat uz tādām valstīm, ko Latvijā palikušie nekad neredzēs, piemēram, Japānu, Filipīnām u.t.t.

Nav vēl bijis neviens gadījums, kad kāds no koŗa dziedātājiem būtu mēģinājis izbēgt no apspiestības okupētajā Latvijā. Viņiem tur klājas labi. Demonstrācijās pie Brīvības pieminekļa viņi nepiedalīsies, tāpēc pieņēmums, ka varēsim viņus ietekmēt un iesaistīt cīņā par Latvijas brīvību vai mūsu centrālo un lielāko polītisko organizāciju mērķiem, ir liela naīvitāte. Koŗa viesošanās ir izraisījusi lielu uzskatu dažādību un šķelšanos latviešu sabiedrībā.

Neviens īsteni nezina, cik sarkanajam lācim ir blusu. Bet, liekas, ka viņš ar tām ir aplaidis daudzus trimdiniekus.

Un kasīšanās vēl ilgi turpināsies. **Lidija Toronto.**

DĀLDERI UN LATI

Iebraucot Kanadā un mainot naudu, bija patīkams pārsteigums saņemt jauno Kanadas viena dolara monētu. Tiešām skaists naudas gabals, sagādā prieku ne tikvien numizmatiem, bet arī ikdienā naudas lietotājiem. Jauks ir metals zelta krāsā. Vecos laikos Latvijā mēdza teikt: „Tīrs no zelta''. Jācer, ka pārbūvēs naudas automatus dažādiem pirkumiem un telefona sarunām. Līdzīga viena dolara monēta ir arī Austrālijā.

Arī ASV jau pirms vairākiem gadiem tika izkaltas viena dolara monētas, lai aizstātu viena dolara papīra zīmes. Tās gan bija niķeļa ar kapara iekšpusi — kā pārējās ASV monētas. Šo monētu, diemžēl, reti redz lietošanā. Tā neesot tautā guvusi atzinību. Nav jau arī par to jābrīnās, uz tās ir attēlota kāda neglīta veca meita, vārdā Suzanna. Laikam kāda sufrašiste vai kā nu viņas kādreiz sauktas. Mēs, vecie zēni, spriežam, ja būtu attēlota Miss America bikīnī peldkostīmā, tad šai monētai būtu daudz lielāka piekrišana.

Līdzīgs liktenis ir šeit ar divu dolaru papīra naudas zīmi. To izdeva 1976. gadā ar ASV neatkarības pasludināšanas akta attēlu. Arī to reti redz lietojam. Māņticīgi ļaudis negrib ņemt pretim, jo tā nesot nelaimi. Dažādi „jipīši'' to apraksta un izniekо. Ir tiešām nožēlojami, ka šie niekalbji ietekmē valsts iestādes un nelaiž šo naudu apgrozībā. Tā nu mums vēl joprojām vajaga riekšavām kvartu, lai izdarītu telefona tālsarunu vai lai pīpmaņi nopirktu paciņu cigarešu.

Sudraba monētas mūsu dienās laikam nekur vairs nelieto, bet daudzas valstis kaļ zelta monētas savu ienākumu vairošanai. To vērtība svārstās

(Turpinājums 19. lp.)

Jēkabs Leitītis

Pulkvedis Aleksandrs Plensners

(Izdevis Aleksandra Plensnera piemiņas fonds 1987.g. 336 lp.)

Liekas, pareizāko un trāpīgāko plkv. Plensnera raksturojumu devis Benno Ābers, 1982.g. recenzējot viņa grāmatu Pret vētrām un negaisiem.

Viņš raksta: ,,Autors Plensners — patriots, karavīrs, Latvju Kareivju Nacionālās Apvienības līdzdibinātājs, pulkvedis, literāts, redaktors un vispār goda vīrs, kas neslēpa un neslēpj savus uzskatus ne par ko un ne pret vienu, lai arī cik augstā amatā tas būtu bijis (219).''

Šī gara cilvēka, patriota un karavīra piemiņai Lettonia ir uzcēlusi piemineklī grāmatas veidā, līdz ar to saglabājot vienkopus daudzas Plensnera cīņu laika un ceļa biedru atmiņas, apcerējumus un arī dokumentus.

Ka ikviens rakstu darbs un rakstu kopojums reti kad būs pilnīgs, to par šo grāmatu apzinās arī redaktors P. Irbe, bet tūdaļ viņš izteic cerības, ka šis rakstu krājums varbūt kādreiz kalpos nākotnes rosmēm. (8)

Jau paņemot grāmatu rokā, tā valdzina ar savu gaumīgo apdari, sudraba griezuma burtiem zaļajā sējumā. Tas it kā simbolizē sidrabainās saules mirdzu pāri tautas zaļo cerību nākotnei.

Rakstu autori, savus stāstījumus pamatodami vairāk vai mazāk uz laikmetīgiem dokumentiem un izrakstu liecībām, lasītāju fascinē ar raito valodu, interesantiem dzīves un darbu aprakstiem. Ir grūti šo grāmatu nolikt pie malas, līdz nav izlasīta pēdējā lappuse. Lai iedziļinātos un aptvertu šī lielā latviešu cīnītāja mūžu un darbu, šis rakstu kopojums jāpārlasa otru reizi, lai saturs lasītāju aizvestu viņos bargos laikos, kad latviešu jaunekļi izgāja: ,,pret vētrām un negaisiem ar sajūtu, ka viņi nedrīkst tik pasīvi un tik inerti pieņemt to, kas ar mums notiek.'' (4)

Grāmatas sākumā PBLA priekšsēža O.R. Pavlovska laudatio, piešķirot pulkvedim Tautas balvu 1982. gadā. Šī balva ir augstākais latviešu tautas godinājums vīram, kas visu savu dzīvi nodeva tautas un tēvzemes kalpībā.

A. Plensnera dzīves ceļa gaitas apraksta P. Irbe. Nav daudz tādu latviešu karavīru un politiķu, kas ar tik lielu centību meklē savu dzīves piepildījumu, kalpojot savai zemei, kā pulkvedis.

Pēc tālbraucēju kapteiņa patentes iegūšanas, ar ko viņa personiskā dzīve būtu nodrošināta, viņš meklē labāku ceļu tautas un latviešu valsts kalpībai. Iestājas Maskavas universitātē. Studijas pārtrauc karš. Saklausot tautas balss aicinājumu, viņš beidz kara skolu (16). Ar šo brīdi viņa dzīve ir saistīta ar ieroču kalpību savai tautai.

Par P. Strēlnieka gaitām raksta ģen. Bangerskis savās atmiņās: ,,Neatsveramš palīgs šai ziņā man bija pulka operātīvais adjutants (28). Cauri revolūciju juku laikiem viņš atrod savu vietu jaundibinātā Latvijas armijā. Plensners savu dzīvi vada nemaldīgā virzienā uz Latvijas valsts neatkarību un latviešu tautas brīvību.'' (34).

Viņa gaitas strēlniekos, Brīvības cīņās un Latvijas armijā plaši notēlo V. Hāzners. Nobeidzot savu apskatu, viņš raksturo Plensnera darba izpaudumus:

Viņš bija nesamierināms pretinieks visiem, kuŗi gribēja uzkundzēties latviešu tautai.

Viņš bija īsts stāba virsnieks, kur viņam lieti noderēja vispusīgā izglītība.

Viņš bija ne tikvien izcils patriots, bet arī daudzkārt veikls diplomāts. (63)

Nodaļā par Plensnera darbu, viņam esot par milit. atašeju Berlīnē, raksta E. Treiguts, viņa laika biedrs Berlīnē, Latvijas sūtniecības preses atašejs.

1937.g. vasarā Plensners ierodas Berlīnē, lai pildītu milit. atašeja pienākumus Vācijā un Ungārijā, ar sēdekli Berlīnē.

Šis uzdevums prasa iedziļināties tā laika krietni komplicēto notikumu norisē. To viņš veic ar šarmu un lielu izveicību. Komentējot jaunradušos stāvokli pēc Sudetijas pievienošanas Vācijai, Plensners teic: ,,Ja viņš (Hitlers) nebūtu psīchopats, lai ņem, tā ir viņa daļa, bet šis trakulis centīsies īstenot savus murgus, kas lasāmi viņa ,,Mana cīņa'' (98).

Tālāk viņš teic: ,,Lietuviešu un poļu attiecības mūsu zemēm radījušas to stāvokli, kuŗā i neitrālitāte, i pieslēgšanās Maskavai vai Berlīnei būtu nekas cits kā trīs pašnāvības veidi'' (87).

Lai gan Plensners vienmēr ļoti lojāli izturējās pret mūsu valdību un sava resora vadību, tomēr bija reizes, kad viņš ironiski komentēja lēmumus Rīgā. Tā 1938.g. sept., nevērojot sūtniecības brīdinājumus, Latvijas armija rīkoja lielos rudens manevrus Zemgalē. Tātad Vācijas virzienā. ,,Nu čechi varēs paturēt Sudetiju, un Hitlers nobijies ielīdīs savā valsts kancelejā,'' sarkastiski komentēja pulkvedis (87).

Ka Vācija pamanīja šos manevrus un kā uz to reaģēja, apliecina f. Šeka ziņojums no Vācijas sūtniecības Rīgā 1938. g. 1. okt.

,,Saturs: Latvija un Sudetijas vācieši.

... ir pamats pieņemt, ka Latvija šinī gadījumā (krievu iemaršēšana) iztiks ar papīra protestu... Pretēji tam ir ļoti svarīgi ievērot, ka manevri sakrīt ar ,,Fuhrer und Reichskancler'' 12. sept. runu un notika pie Bauskas, tātad ar fronti pret Vāciju...''

Plensners daudzkārt notikumus uzņēma ar ironiju un sarkasmu, tomēr E. Treiguts reiz piedzīvoja, ka viņš bija nesavaldīgs un uztraucies. Tas gadījās 1940.g. 16. jūn., kad bija zināms, ka Latvijas valdība pieņem Padomijas ultimātu. ,,... agrā rītā mani uzmodināja nepārtraukta zvanīšana un dūres sitieni pa durvīm. Atvēru. Priekšā stāvēja pulkvedis: ,,Ko guļat mūsu brīvības nāves stundā!'' (85).

Par Plensnera darbu Latviešu leģionā un 2. Pasaules karā raksta A. Silgailis. Viņš raksturo Plensneru kā apdāvinātu virsnieku ar augstu intellektu un asu uztveri, kas daudzreiz bija piparota ar asprātībām. Tā kādreiz, kad tanku taktikas lektors Augstākā kara skolā plkv. Grosberts, viņa darbu novērtējot, bija atzīmējis: ,,Vai tas ir vis?'' Šai piezīmei Plensners pievienojis savējo: ,,Nē. Trūkst viens ,s' '' (99).

Kā milit. atašejs viņš bija brīdinājis, ka ir bīstami paļauties uz to, ka karotājas puses ievēros Latvijas neitrālitāti. Tās viena vai otra, vai arī abas, okupēs mūsu zemi (100). Bet valsts vadība uz šiem brīdinājumiem neklausījās.

Pēc tam kad Padomija 1940.g. okupēja Latviju, viņš neatgriezās mājās, bet kopā ar Deglavu, kas bija izkļuvis no Lietuvas, organizēja latviešu virsnieku Vācijā sadarbību. Pretēji Deglavam, kas bija ļoti optimistiski noskaņots, Plensners bija daudz rezervētāks par to, ka Vācija palīdzēs atgūt Latvijas brīvību (102).

Plensners kopā ar Deglavu saaicināja toreiz Vācijā esošos bij. Latvijas armijas virsniekus, jo viņa doma un centieni bija: ,,Citas izejas nav. Latvijas valsts pastāvēja. Šo faktu neviens nevar noliegt. Precedents ir radīts. Pastāv cerība kādreiz zaudēto atkal kaut kā atgūt.'' (95)

Apspriedes rezultātā nodibinājās Latvju kareivju nacionālā savienība ar mērķi atjaunot Latvijas neatkarību. Par tās priekšnieku izraudzīja Plensneru (104). Notikumu straujā norise tomēr neļāva apvienībai izveidoties, kā bija cerēts. Jau toreiz radušies dažādi nogrupējumi latviešu emigrantu vidē. LKNS radās vācu bruņoto spēku (Wehrmacht) paspārnē. Citi nogrupējumi meklēja atbalstu NS partijas vai citu valdības iestāžu labvēlībā.

Vācu okupācijas laikā mūsu pašu ļaudis Plensneru denuncēja par anglofilu, uzsverot, ka viņam ir žīdiskas izcelsmes radniecība (112). Plensners sevišķi izcēlās ar Leģiona stāba noorganizēšanu (115), bet neieguva NS partijas Latvijā vadības vīru uzticību. Viņam bieži gadījās asas domstarpības. Pēdējā sadursme ir žurnāla Nākotnes redaktora lietā. Kad Leģiona stābs noraidīja Ratnieka iecelšanu par redaktoru, vāciešos radies uzskats, ka Plensners ir latviešu ļaunais gars, kas ar savu stingro pretvācisko stāju un ietekmi bīstams vācu okupācijas varai. Šādi uzskati, diemžēl, bija ne tikvien vāciem, bet

ALEKSANDRS PLENSNERS

arī dažām latviešu aprindām (125).

Plensneru atcēla no stāba priekšnieka amata un iecēla par 43. p. komandieri. 1944. g. vasarā kāda incidenta sekas noveda viņu līdz kara tiesai, kas tomēr neatrada iemeslu sodam (125).

Viņa raksturam atbilst arī tas, ka viņš 1945.g. 20. feb. atsacījās piedalīties Potsdamā Latvijas Nac. komitejas proklamēšanā, jo viņš nevarot samierināties, ka deklarācija nomelno mūsu valsts pagātni un apšauba patstāvības iespējas nākotnē. Ievērojot viņa iebildumus, ģen. Bangerskis uzdeva Plensneram deklarāciju pārstrādāt. (132)

Ne mazāk svarīgs par militāro ir Plensnera veikums akadēmiskā darbā, rakstniecībā un žurnālistikā. Studiju laikā LU viņu ievēlēja par Studentu padomes priekšsēdi. 1930.g. viņš ir žurnāla Universitas galvenais redaktors (200). Par viņa darbu žurnālistikā plaši raksta Ā. Šilde.

Pēc 2. Pasaules kara beigām, kad frontes sabrukums sajauca visu kārtību, ar viņa rūpību un citu stāba darbinieku pūlēm izdevās saglābt Leģiona archīvu. Bet vēlāk ar šiem dokumentiem neapgājās sevišķi saudzīgi. Viņš raksta: ,,Detmoldā pārliecinājos, ka par mūsu ,,kasti'' bija maz intereses, tā stāvēja uzgaidāmā telpā vaļēji, tur varēja rakņāties katrs un varbūt paņemt kaut ko interesantu.'' (258)

Lai aptvertu un saprastu šī vīra pasaules uztveri, viņa intellektu, vispusību un dziļo ticību latviešu tautai, ir jāizlasa šis Lettonias izdotais rakstu krājums. Un ne tikai tas, bet ikvienam, kas iedomājas strādājam mūsu tautas labumam, ir jālasa viņa grāmatas ,,Divdesmitā gadsimta pārvērtības'' un ,,Pret vētrām un negaisiem.'' Lai izprastu notikumus 2. Pasaules kara laikā, ir nepieciešams izlasīt viņa rakstu: ,,Latviešu karavīrs 2. Pasaules kara laikā'' (226).

Plensners ir dzimis, audzis un dzīvojis vētru un negaisu laikmetā. Viņš vienmēr palicis uzticīgs savam mērķim, vai tas bija noraidot sarkano lenti, revolūcijas laikam sākoties (31), vai pieprasot mainīt deklarācijas tekstu (132).

Nav pārsteigums, ka viņam radās dažādi pārmetumi, denunciācijas, apsūdzības un apvainojumi. Dzīvē parasti ir tā, ja kāds nostājies saulē, tad tas nepārprotami uz kādu pusi metīs ēnu.

A. Plensnera piemiņas fonds ir pūlējies izdot grāmatu ar aktuālu saturu, tīkamu izskatu, kā arī iekārtojumu. Daudzi foto uzņēmumi, gan redzēti, gan nepazīstami. Daudzu dokumentu un vēstuļu fotokopijas. Ir neierasti, bet vērtīgi, ka grāmatā ievietotas autoru īsbiografijas.

Grāmata ir ne tikai piemiņas rakstu krājums vīram, kas savu dzīvi vadīja, lai labumus Latvijai vairotu un ļaunu no tās novērstu, tā ir arī lielisks papildinājums militāriem un vēsturiskiem rakstiem, kas šajos gaŗajos trimdas gados ir radīti, savākti un saglabāti.

Kā galvenais redaktors Irbe ievadā teic: ,,Varbūt šī grāmata kalpos nākotnes rosmēm (8), jo, rakstot par pulkvedi A. Plensneru, neviens nevarēs palikt bez vēstures skatījuma Latvijas valsts tapšanā, kā arī tajos laikos, kad Latvijas brīvību ņēma un patstāvību pārtrauca tā vara, par kuŗu Plensners teic:

(Turpinājums 18. lp.)

ATKLĀTA VĒSTULE

Latviešu kristīgajai sabiedrībai pasaulē,
Latviešu ev. lut. Eksilu Baznīcai
un Pasaules Luterāņu Federācijai.

1987. gada 3. septembrī
Rīgā, Latvijā

Šī vēstule ir palīdzības sauciens baigajā situācijā, kuŗā līdz galam atklājies, ka Latvijas ev. lut. Baznīcas vadība, bez šaubām no ārpuses inspirēta, kā redzams, gatavojas Baznīcas un Teoloģijas semināra likvidācijai. Par visu to mums bezgala grūti runāt, bet klusēt vairs nespējam. Latvijas ev. lut. Baznīcas vadībai jau vairākus gadu desmit bijis raksturīgs, ka tā nerēķinājās ar savu garīdznieku un draudžu locekļu viedokli, bet centušies ieturēt tādu kursu, kuŗš atbilstu ateistiskas sabiedrības centieniem, proti, palīdzēt Baznīcai ātrāk, bet, saprotams, klusāk nomirt. Faktiski, visu pēckaŗa laiku raksturojušas nenormālas parādības Baznīcas dzīvē, bet tikai pēdejā laikā par tām esam sākuši runāt Baznīcas iekšienē. Šie smagie atzinumi nav tikai kaili apgalvojumi, bet vērtējums, kas sāpīgi veidojies ilgstoši vērojot mūsu Baznīcas vadības aktivitātes.

Esam vērojuši, ka ir tikuši nosodīti garīdznieki, kas centās savu darbu veikt saskaņā ar savu sirdsapziņu. Turpretim, dažiem mācītājiem, kas vispārīgi pazīstami ar savu nemorālo un kompromisa pilno dzīvi, tika piešķirti vadoši amati. Esam ar smagām sirdīm vērojuši, ka Baznīcas vadība, neatkarīgi no katras atseviškas situācijas, allaž konfliktu gadījumos nostājusies valsts pārstāvju pusē un pieņēma to viedokli. Visa tā rezultātā, liela daļa mācītāju savai Baznīcas vadībai vairs neuzticas vai uzskata tās darbību pat par bīstamu Baznīcai.

Tik smagajā situācijā, 16 mūsu Baznīcas garīdznieki un Teoloģijas semināra pasniedzēji apvienojās kristīgā kustībā Atdzimšana un Atjaunošanās, kuŗas mērķis ir tiekties pēc pilnasinīgas garīgas dzīves iespējām, vispirms jau pašas Baznīcas ietvaros. Kustība sevi deklarējusi kā apolītisku vienību, kuŗas mērķis nav nedz seperācija, nedz šķeltniecība. Taisni pretēji, kustības nolūks ir veicināt mācītāju organizēšanos baznīcā, kuŗā līdz šim nekādas vienības nav bijušas.

Diemžēl, Baznīcas vadība, konkrēti archibīskaps Ēriks Mesters, kas privātās sarunās ar mums nav spējis argumentēti pierādīt, kāpēc Konsistorija kustību Atdzimšana un Atjaunošanās kvalificējusi kā kaitīgu Baznīcas interesēm, un kur slēpjas tas šķietamais seperātisms, izlēma šo garīdznieku izsaukto parādību likvidēt. Pēc atklātas kustības Atdzimšana un Atjaunošanās nosodīšanas Konsistorijas 10. augusta apkārtrakstā, Latvijas ev. lut. Baznīcas konsistorija savā 27. augusta plenārsēdē pieņēma lēmumu par virkni represiju pret kustībā sastāvošajiem garīdzniekiem: no visiem amatiem Latvijas ev. lut. baznīcā, un Teoloģijas seminārā, atbrīvots viens no redzamākajiem mūsu Baznīcas darbiniekiem prāv. Modris Plāte; no Teoloģijas semināra rektora amata atbrīvots visu ļoti cienītais, godātais teoloģijas doktors Roberts Akmentiņš ; no prāvesta amata un pasniedzēja amata Teoloģijas seminārā atbrīvots prāv. Aivars Beimanis. Šos cilvēkus mūsu Baznīca pazīst kā godīgus un morāli skaidrus garīdzniekus.

Mūsu situācija ir bezgala smaga tās divdomības dēļ. No vienas puses, mēs redzam klajus Latvijas ev. lut. Baznīcas satversmes pārkāpumus, piem., prāvestus atceļ un ieceļ nevis konsistorija, bet iecirkņu sinode, u.t l.. Taču, no otras puses, esam atzinuši, ka ir bezjēdzīgi oponēt Baznīcas vadībai tīri parlamentārā ceļā. Pēdējos gados Baznīcas vadībai par dažādiem jautājumiem iesniegts liels skaits iesniegumu, kuŗus parakstījuši daudzi garīdznieki. Piemēram, pēdējo iesniegumu, kuŗā Teoloģijas semināra mācības spēki un studenti iestājās pret rektora Roberta Akmentiņa atstādīšanu no amata, bija parakstījušas 45 personas. Taču, šādi iesniegumi netiek pat izskatīti, bet acīm redzot, tūdaļ nonāk papīra grozā. Baznīcas vadība demonstrē atklātu nicinājumu pret saviem mācītājiem, neuzklausa nekādus iebildumus, bet savai Baznīcai kaitīgo rīcību maskē ar demagoģiskām pseido-kristīgām frāzēm. Jebkādi centieni uzrunāt mūsu Baznīcas vadību internā veidā ir bezcerīgi un bezperspektīvi.

Mēs nespējam arī sasaukt ģenerālo sinodi, jo tās sasaukšanas kārtībā gudri paredzēti mums nepārvarami šķēršļi. Tādēļ mēs, mācītāji, esam spiesti runāt par Latvijas ev. lut. Baznīcas smago situāciju pasaules priekšā, beidzot lietas saucot īstajā vārdā. Tas mums nenākas viegli, vispirms jau tāpēc, ka Baznīcas vadības kritiku ārpus Baznīcas aprindām izlietos Baznīcas kā tādas diskreditēšanai un noliegšanai. Bet Baznīcas jēdziens mums ir svēts un dārgs. Mēs nevēlamies ar savu atklāto vēstuli palīdzēt ateistiskajai propagandai. Mūs māc kauns, ka Kristus draudzē tās priekšgalā nostājušies ļaudis, kuŗus maz interesē pati Baznīca. Pēdējā baismīgā Baznīcas vadības rīcība mums tomēr liek par to runāt. Ja mēs klusētu, mēs justos līdzvainīgi mūsu Baznīcas vadības piekoptajās, netīrajās un noziedzīgajās aktivitātēs.

Dārgie kristīgie draugi, mēs apzinamies, ka šīs mūsu vēstules rezultātā no mācītāja darba droši vien tiksim atstādināti arī mēs. Tā rezultātā, cietīs mūsu draudzes. Bet patlabanejā dramatiskā situācija spiež mūs uz šo soli. Lai tad visa kristīgā pasaule vēro, ka vēl kāds skaits mācītāju tiek izdzīti no Latvijas ev. lut. Baznīcas.

Mēs lūdzam jūs: dariet visu iespējamo, lai mūsu Baznīcas vadība būtu spiesta rēķināties ar pasaules sabiedrisko domu, lai mūsu Baznīcas vadība būtu spiesta ievērot savu garīdznieku viedokli.

Mēs lūdzam jūs aizlūgt par mums, lai Latvijas ev. lut. baznīcā vēl būtu iespējama kāda pozitīva pārmaiņa uz labo pusi. Represēto garīdznieku vienīgā vaina bija tā, ka Baznīcas vadība soda savus darbiniekus par to, ka viņi nopietni ņem vārdus par Kristu kā patiesību un pēc šīs patiesības jautā.

Mēs lūdzam: iestājaties par mums. Ja tas nepieciešams, lūdzam jums pārtraukt jebkādus starptautiskus sakarus ar mūsu Baznīcas vadību, kuŗa patlaban nav morāli un kristīgi tiesīga pārstāvēt mūsu mācītāju un draudžu locekļu viedokli, līdz tam laikam, kamēr baznīcā neizveidosies veselīga garīga atmosfēra, kad Baznīcas vadībā atradīsies visu cienījami kristīgi cilvēki, kas vairs savām rokām, pēc citu pavēlēm, nežņaugs aktīvus mācītājus, kad Latvijas ev. lut. baznīcā būt mācītājam, kas vadās pēc savas sirdsapziņas, vairs nebūs sodāms noziegums.

Lūdziet par mums. Sirsnībā,

JURIS RUBENIS, Liepājas Lutera dr. mācītājs. Teoloģijas semināra Baznīcas vēstures pasniedzējs; *ARTURS KAMINSKIS,* Sēlpils iecirkņa prāvests, Jēkabpils, Vītrupes, Viesītes un Elkšņu draudžu mācītājs; *ARMANDS AKMENTIŅŠ,* Auces un Vadakstes draudžu mācītājs; *JĀNIS VANAGS,* Saldus Pirmās un Saldus Otrās, Skrundas, Gaiķu, Lutriņu draudžu mācītājs, Teoloģijas semināra Vecās Derības katedras asistents; *JĀNIS KĀRKLS,* Olaines draudzes priekšnieks, Teoloģijas semināra juridisko priekšmetu pasniedzējs; *MĀRIS LUDVIKS,* mācītājs; *ARVĪDS BUBINSKIS,* Aknistes, Asares, Gārsenes, Lašu un Subatas draudžu mācītājs; *ILMĀRS KRIEVIŅŠ,* Pērkones, Jūrmalciema, Saraiķu un Ziemupes draudžu mācītājs; *ANDREJS KAVACIS,* Balvu, Virgas un Lieksnes draudžu mācītājs.

Labiem darbiem veltīts mūžs

Vilma Kinstlere aizgājusi mūžībā

Pēc ilgas un grūtas slimošanas 9. septembŗa rītā uz mūžu slēgusi acis Vilma Kinstlere Toronto Sunnybrook hospitālī. Viņas vārds ir ticis daudzināts jau vairākus gadus sakarā ar veco ļaužu mītnes Kristus Dārzs projekta veidošanos uz viņas ģimenes dāvinātās zemes pie Vudbridžas.

Jau vairākus gadus šo ideju par veco ļaužu mītni viņa bija lolojusi, bet to varēja sākt reālizēt, kad beidzot arī citi sāka šo ideju nopietni apsvērt projekta īstenošanai. It kā lūgdamās, viņa mēdza teikt: ,,Dievs mums ir dāvinājis zemi, mēs to gribam izmantot labiem mērķiem un dalīties ar citiem''. Desmit akrus atdalot no Kinstleru piecdesmit akriem, tika likts pirmais stūrakmens skaistākajam, lielākajam un visvajadzīgākajam latviešu projektam brīvajā pasaulē. Tagad tur jau bauda dzīves atpūtu skaistā lauku vidē tuvu pie simts latviešu un daži apkārtnes vietējie kanadieši.

Vilma Kinstlere bija ticīga sieviete, lielas ģimenes māte un īpatnēja persona. Viņas dzīvi ir grūti mērot parastā cilvēka dzīves mērauklām. Viņai bija stingras kristīgas dzīves prasības kā pašai pret sevi, tā arī pret citiem. Viņas lielākā vēlēšanās vienmēr bija, lai Kristus Dārzā valdītu kristīgas saticības gars. Daudziem viņa šai ziņā bija grūti saprotama, un tas dažkārt viņu ļoti sāpināja un kaitēja viņas trauslajai veselībai. Tāpat grūti ir arī saprast viņas lielo zemes dāvinājumu vienu ceturtdaļu miljona dol. vērtībā no ģimenes, kur ir seši bērni un tikai viens pats maizes pelnītājs.

Pēc profesijas Vilma Kinstlere bija Latvijā skolota žēlsirdīgā māsa, bet Kanadā viņa ir galvenokārt strādājusi kā žēlsirdīgā samariete pie Sv. Jāņa draudzes Toronto, apmeklēdama slimos un vecos pa dažādām Toronto slimnīcām un atlabšanas mājām. To darot, viņa arī pēkšņi saslima ar smadzeņu trieku un bija spiesta palikt mājā, raugoties, kā tuvumā pamazām cēlās pašas ierosinātais Kristus Dārzs. Kad tas beidzot bija gatavs, viņa varēja tikai pa retam, vienreiz nedēļā, ierasties, lai nolasītu kaut ko no Svētiem rakstiem tiem, kuŗiem Dieva vārds vēl deva kādu stiprinājumu.

Kristus Dārzs ir V. Kinstleres dzīves skaistākais piemineklis, kuŗā ir ielikta visa viņas sirds. Cauri daudzām paaudzēm šis latviešu piemineklis pie Vudbridžas runās savu skaisto valodu par kādu ticīgu, pazemīgu un dievbijīgu latviešu samarieti, kuŗa savu dzīvi šeit svešumā bija ziedojusi par godu Dievam un cietušo latviešu cilvēku palīdzībai.

Lai mūžīga gaisma atspīd viņai!

Dr. E. Upenieks

Daugavas Vanagu darbs 1986. gadā

Daugavas Vanagu darbs visās zemēs, sevišķi lielākajos centros 1986.gadā risinājies aktīvi.

DV darbojušies 12 dažādās zemēs, 126 vietās apvienojot 9.530 biedrus.

Kulturāli rosmi veicinājuši 26 koŗi, 13 teātŗa kopas, 46 bibliotēkas ar apm. 50.000 grāmatām, darbojušās 56 sporta kopas, 11 tautas deju kopas, pastāv 61 dažāda veida sekcijas. Dažās pašdarbībās pat redzams neliels pieaugums.

Darbība izpaudusies sarīkojumos: 229 dažādos svinīgos aktos, 103 priekšlasījumos, 82 koncertos, 20 teātŗa izrādēs un 754 dažāda veida citos sarīkojumos. Koncertu skaits pat audzis.

Iekšējai informācijai kalpojuši 28 zemju valžu un 288 nod. (apvienību) kopu apkārtraksti, kopskaitā apm. 95.000 eksemplāros. Izdoto eksemplāru skaits ievērojami pieaudzis.

Organizācijai pieder 24 īpašumi, 15 milj. DM vērtībā. Jaunatnes un skolu atbalstam dots DM 130.000,-, kultūrālisabiedriskam darbam — DM 61.000,-, polītiskās informācijas — DM 82.000,-.

Atbalstīts Latv. Nac. fonds — DM 10.000,-, Patiesības fonds — DM 24.000,-, Brīvības fonds — DM 6.000,-.

Sniegta palīdzība dzimtenē dzīvojošiem—DM 43.0000,- apmērā, aprūpes darbam uz vietām —DM 140.000,- sportam—DM 22.000,-, Latv. centram Minsterē — DM 8.000,-, Bērzainei — DM 7.000,-.

Plkv. V. Januma fonda balva jaunatnes aktīvitātēm piešķirta: Eiropas vasaras skolai, Toronto LTA ģimnazijai un Montrealas latv. skolai. Ar DM 9.000,- atbalstīti 3 Minsteres latv. ģimnazijas abitūrienti izglītības papildināšanai ASV.

Ar lielākiem līdzekļiem (vairākiem tūkstošiem dol.) atbalstīts Sabiedrisko zinātņu institūts Minsterē.

Piešķirts DM 500,- atbalsts Eiropas latv. padsmitnieku apvienībai. Iespiesta un izplatīta speciāla lapa jaunatnei par DV organizāciju 5000 eks.

Ievērojami atbalstīta Minsteres latv. ģimnazija, skolas uz vietām, Latv. Studiju centrs pie R.-Mičigenas universitātes, dažādas jauniešu aktīvitātes.

Notikušas 5. DV Globālās dienas laikā no 17.—23. jūnijam Freiburgā ar ļoti plašu svētku programmu, referātiem, sporta sacensībām, izbraukumiem, DV centrālās valdes sēdi. Tajās pulcējušies tautieši no daudzām Eiropas un aizjūras zemēm.

Izcilu darbību organizācijā parādījušas vanadzes gan jaunatnes audzināšanā, gan informācijas un aprūpes laukā, sabiedriski kultūrālā dzīvē un citur, to veicinot ar lielu darbu un līdzekļiem. Vanadžu priekšnieces ierosmē zemēs notikuši Annas Brigaderes darbu un atceres sarīkojumi.

Iznāk DV Mēnešraksts, DV laikraksts Kanadā un DV kalendārs.

Izdotas propagandas markas ar 5 latviešu disidentu attēliem un atbilstošu tekstu angļu valodā.

Iznākusi vplkv. A. Silgaiļa sagatavotā grāmata ,,Latviešu leģions'' angļu valodā. DV organizācija to atbalstījusi ar $20.000,-.

Ar lielu neatlaidību un enerģiju DV visā pasaulē turpina skaņu lenšu ielasīšanu/ieskaņošanu mūsu neredzīgo vajadzībām, dodot 94,2% no kopējā skaita.

Noticis gadskārtējais svētceļojums uz Lommeles karavīru kapiem. Notikušas DV globālās šaušanas sacensības ar 56 dalībniekiem.

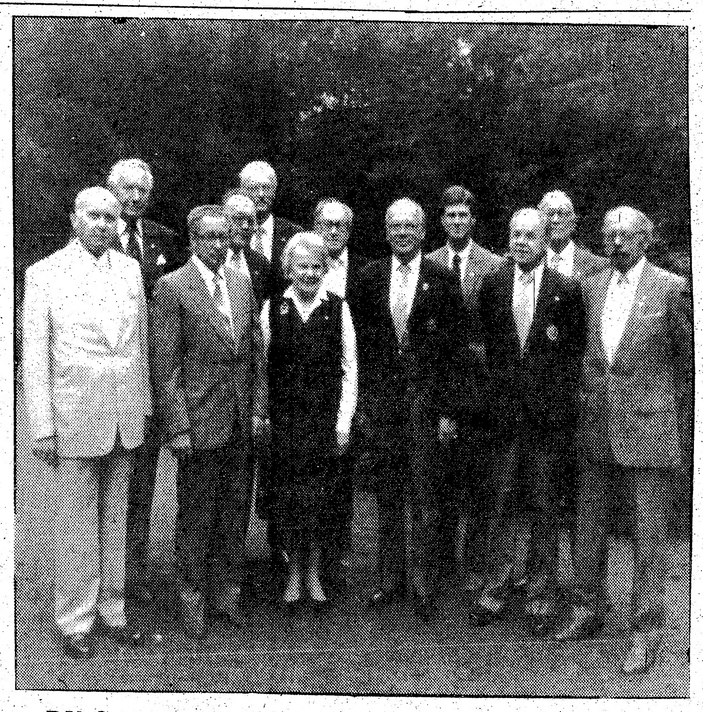

DV Centrālās valdes sēdē Minsterē piedalījās no kr.: DV priekšn. J. Frišvalds, Z. Dzelme, A. Pukīte, A. Kalupnieks, A. Lindens, A. Liepiņa, J. Leitītis, A. Spārniņš, M. Graudiņš, A.J. Bērziņš, I. Kažociņš, S. Lindiņš.

Minētais ir tikai īsos vārdos izteikts DV devums latviešu sabiedrībai 1986. gadā, bet DV praktiskais ikdienas darbs izpaužas DV darbības zemēs uz vietām.

A. J. Bērziņš
DV ģenerālsekretārs

Kur atrodas Baltijas valstis?

Pēc nodevīgā Jaltas līguma ilgus gadus Baltijas valstis ārpus pašu loka tikpat kā nekad un nekur nepieminēja. Tās bija kā nogrimusī Gaismas pils.

Lai gan pēdējos gados par tām atkal runā presē un televīzijā, Eiropas parlamentā un padomē pat ar prasību atjaunot šo valstu neatkarību, ir tomēr vēl daudz cilvēku, it sevišķi pēckaŗa paaudžu vidū, kas nezina, kur šīs zemes atrodas, jo visumā tās ģeografiskās kartēs nav vairs atsevišķi iezīmētas; vairums Rietumu valdību neatzīst Padomju savienības patvarību par likumīgu.

DV CV, apzinoties par savu pienākumu vismaz daļēji novērst šo kartografu nevīžību un tajā pašā reizē atgādinot pasaulei mūsu trim tautām nodarīto netaisnību, ir izdevusi pastkarti ar kodolīgu saukli pēc zaudētās brīvības.

Parasto izmēru pastkartes priekšskatā labajā pusē uz globa tīkla redzama zāles zaļa Rietumeiropa. Dzeloņstieples un jūra atdala sarkano Austrumeiropu. Rožainās Baltijas valstis ar trim punktētām līnijām un katras valsts vārdu pārceltas palielinātas uz otru malu. Labi saskatāmas lielākās upes, un pilsētām lasāmi viņu īstie vārdi. Gar visu apakšdaļu bieziem, melniem burtiem sauklis: Restore Independence to The Baltic States.

Aizmugurē pašā augšā vidū DV emblēma. Zem tās vismaz septiņās rindās teksts angliski, ka Baltijas valstu neatkarības iznīcināšana bija tiešas sekas Molotova-Ribentropa Neuzbrukšanas līgumam un ka gada laikā, neievērojot viņu neitrālitāti, Padomju savienība okupēja Igauniju, Latviju un Lietuvu. Sekas bija visu trīs varmācīga iekļaušana Padomju savienībā.

Vidu svērteniski pārdala divi rindas ar izdevēja vārdu un adresi, labo pusi atstājot markām un adresātam.

Pastkartes ir jau iespiestas un drīzumā būs pērkamas visās DV nodaļās.

Nežēlosim nieka pasta izdevumus!

Sūtīsim kā draugiem tā ienaidniekiem!

DV CV Ārējās informācijas nozare

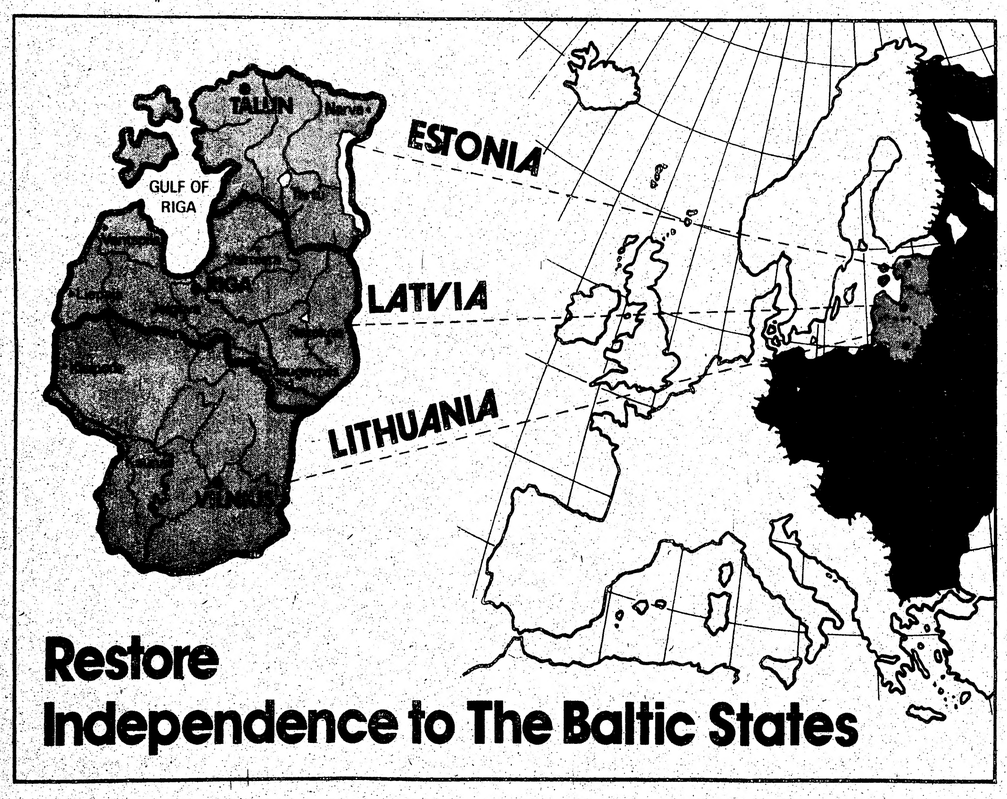

Vecākā leitnante atskatās

Lielā tēvijas kaŗa veterāne un literātūras kritiķe Ingrīda Sokolova (dzimusi kā Ida Levitat) divos Lit. un Mākslas numuros (34. un 35.) atskatās uz brīnumaino attīstību revproleta valstī. Viņa jautā:

— Kā varēja iestāties vai divdesmit gadus ilgais bula laiks līdz pat Staļina nāvei un no apmēram 1965. gada tā atkārtojums, kas ilga līdz partijas 27. kongresam? Kā bijušais gruzīnu semināŗists (,,bursaks''), kuŗu pazina visai šaurs partijas darbinieku loks, jau pēc desmit padomju varas gadiem spēja pārvērsties par ,,tautu tēvu''?

Viņa atzīst, ka Staļins bijis gudrs, jo citādi nebūtu varējis tik veikli izrēķināties ar sāncenšiem, iznīcināt un sagraut. Viņš neuzticējies arī vistuvākajiem biedriem. Piebildīsim: Staļins saprata galveno — centrālizētajā kompartijā varu iegūst tas, kas pārvalda partijas aparātu. To arī ,,tautu tēvs'' sekmīgi paveica, ticis ģenseka amatā. Kamēr daudz ievērojamāki biedri debatēja par komūnisma uzcelšanu un teica liesmainas runas, Josifs ar savu sekretāru palīdzību vāca ,,iekšējo informāciju'', kārtoja kartotēku un izveidoja sev padevīgu partijas nomenklatūru. Sokolovs raksta:

— Pamazām, lai gan lēni, atveŗas lielā noslēpumā turētie archīvi, visādi fondi. Un jāraugās, lai pavērtās durvis atkal tā klusiņām, pamazām neaizvērtos ciet, kā tas notika visai drīz pēc partijas 20. kongresa.

Viņa komentē vairākas krievu rakstnieku publikācijas, kur attēloti ,,briesmīgo gadu'' notikumi, kas dziļi demorālizējuši padomju sabiedrību, un konstatē, ka krietna daļa latviešu dzejas joprojām skanot naīvi, auksti un galvenais — nepilsoniski. Viņa izsaucas:

— Un ko mēs (šodien) varam likt blakus E. Vilka ,,Pusnakts stundai'', ,,Divpadsmit kilometriem'' un citiem viņa stāstiem?

Taču Sokolova gluži labi zina, ka okupētas un degradētas tautas rakstniekiem ir daudz grūtāk un bīstamāk parādīt ,,pilsonisku drosmi''. J. Peters turpat (LuM, nr. 35) aizrāda:

Pret Staļinu
cīnīties
tagad nav grūti —
viņš ir beigts...
Daudz grūtāk
ir no jauna
nenodot sevi
nevienam patvaldniekam.

Kopsavilkumu izdarījis kristalltīrais staļinologs
Dr. Ūlafs Jānsons

DETROITA

● Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes Dāmu komitejas rīkotais lietotu mantu tirdziņš notiks 24. un 25. septembrī Sv. Pāvila draudzes sabiedriskajās telpās 30623 West Twelve Mile Road, Farmington Hills, Mičiganā.

Dāmu komiteja cer uz labu atsaucību šim pasākumam, lai atlikumu varētu izlietot palīdzības darbam. Tuvākai informācijai lūdz sazināties ar Dāmu komitejas priekšnieci Austru Liventāli, tāļr. 538-7647.

● Latviešu Apvienība Detroitā rīko sestdien, 19. septembrī plkst. 19:00 Sv. Pāvila draudzes sabiedriskajās telpās, basa-baritona *Jāņa Kļaviņa koncertu*. Atskaņos J. Vītola, L. Ritmanes, L. Reinholda, J. Kalniņa un A. kalniņa darbus. Pie klavierēm Jānis Zemzars.

Pēc tam deja. Spēlēs D. Zadvinska orķestris.

● Svētdien, 20. septembrī, plkst. 12:15 pēcpusdienā (pēc dievkalpojuma), Sv. Pāvila draudzes sabiedriskajās telpās Dr. Jāņa Kļaviņa referāts. Vēža norādītāji. **A.D.**

Nikolajs Seglenieks

Drukas kļūdas

Kādu iespaidu drukas kļūda atstāj uz lasītāju? Cilvēku vairums ir radīts tā, ka atrasta drukas kļūda laikrakstā vai grāmatā izsauc nepatiku, klusu iekšēju neapmierinātību. Ir pat tādi lasītāji, kas kļūst īgni un dusmīgi. Pretstats atrodams Ķīnā. Ķīniešu redaktori no pieredzes zin, ka ķīnietis priecājas par katru atrastu drukas kļūdu. Un kāpēc lai viņiem atņem šo prieku!?

Drukas kļūdas un drukas velniņš.

Ģermāniskā terminoloģija tipogrāfijā ieviesās Latvijā reizē ar pirmajām spiestuvēm, kuŗas dibināja vācieši. Neatkarības gados latviešu valodnieki latviskoja svešvārdus. Tā, piemēram: Schmutztitel pārvērtās par aizsargtitulu. Unternota — apakšvēre, Einzug — atkāpe, Kasten — burtene, Falzbein — gludulis... Visi jaunvārdi nebija ,,gludi''. Ja vārds drukātava tūlīt pārvērtās par spiestuvi, tad jēdzieni kā — drukas kļūda un drukas velniņš ir kaut kā palikuši valodā, lai gan akadēmiski izglītotie saka smalko vārdu — iespieduma kļūda vai iespiedumkļūda. Bet par drukas velniņu neviens nerunā, tas palicis kā bijis, jo nevar taču sacīt — iespieduma velniņš.

Patiesībā, kāda vaina ir vārdiem — drukas kļūda un drukas velniņš? Divi specifiski apzīmējumi, kas bagātina mūsu valodu. Un vārds — iespiedumkļūda būtībā pēc sava satura ir nepareizs, jo kļūdas darbā ir radušās pirms iespiešanas. Iespiedumkļūda var būt krāsā — bāla vai otrādi, vairākkrāsu iespiedumā krāsas ,,nesēž'' viena uz otras, vai kāda papīra loksne ir neapdrukāta, balta.

Kādas ir drukas kļūdas?

Ir dažāda veida drukas kļūdas un ikviena ir nepatīkama. Visbiežāk kļūdas ir tekstā. Kādā rindā labojot vārdu var rasties jauna kļūda. Parastākā kļūda ir kāda burta trūkums, nepareizs burts, kāds burts par daudz vai burti nepareizā kārtībā. Atkarībā no technikas, kā burti ir rindoti — salikti vai zīmēti, jāskatās, lai tie būtu tā paša stila un lieluma. Tas pats sakāms par interpunkciju zīmēm un ciparie m.

Citas kļūdas rodas, rakstus sakārtojot slejās, ailēs, lappusēs. Kāda rinda var trūkt vai ielikta nevietā. Trūkst vesela rindkopa vai arī tās ir sajauktas. Trūkst virsraksti, apakšvirsraksti. Virsraksti sajaukti.

Vairums kļūdu mēdz būt ar nevainīgu raksturu un lasītājs viegli to atrisina. Bet ir iespiedumu kļūdas, kas sabojā visu rakstu, vai arī raksts top zobgalīgs.

Nevien korrektori labo kļūdas. Daudzās zemēs valsts iestādēm ir cenzūra, kas seko, lai neieviešas neviens nepiedienīgs raksts un arī neviena rupja iespiedumkļūda. Par saturu un drukas kļūdām atbild laikraksta atbildīgais redaktors, reizēm arī izdevējs.

Drukas velniņa dzimšana

Sākot jau ar Gūtenberga pirmajiem iespiedumdarbiem, bija izbrīna un nesaprašana par daudzajām drukas kļūdām, galvenokārt tekstā. Salikumi bija pārlasīti un kļūdas izlabotas un tomēr, kad darbs bija gatavs, tajā mudžēja kļūdas. Radās pārliecība, ka spiestuvēs spokojās, bija ļauni gari, kas nakts laikā, kad tur nebija neviena cilvēka, sajauca burtus, ciparus, vārdus un rindas. Tā kā sākumā daudzi iespiedum darbi bija ar reliģisku saturu, radās svēta pārliecība, ka pazemes velns naktīs uzsūtīja mazus velniņus, lai tie izdara nerātnības Dieva rakstu salikumos un reizē arī citos, tā kaitinot nopietnā darba darītājus. Tā dzima drukas velniņi. Tie ir vēl tagad. Tie dzīvo vēl šobaltdien spiestuvēs. Par to ir daudz pierādījumu.

Raksturīgs notikums bija Zviedrijā. Kāda liela grāmatu izdevniecība izdeva nopietnu grāmatu par valodniecības tematiem. Lai šāds iespiedumdarbs būtu pasargāts no drukas kļūdām, grāmatas tekstu izlasīja, korriģēja, un atkal laboja pēc kārtas pieci zviedru labākie korrektori. Grāmata bija bez drukas kļūdām. Tāpēc izdevniecība uz grāmatas apakšējā vāka uzdrīkstējās iespiest šādu tekstu:

Šī grāmata ir bez drukas kļūdām. Korrektūras lasījuši ... (uzskaitīti pieci vārdi).

Drukas velniņiem nepatīk šāda veida lielība. Tāpēc uz apakšējā vāka vienā korrektora vārdā viņi izrāva vienu burtu.

Kļūdu atrašanas prieks

Kā sākuma rindkopā bija lasāms, drukas kļūdas lasītājam rada dažādus iespaidus. Ir lasītāji, kuŗiem drukas kļūdas sagādā ciešanas. Ir citi lasītāji, kuŗiem drukas kļūdas dod pacilātību, ka pasaulē nekas nav pilnīgs, un to, ko korrektori nebija redzējuši, uzmanīgais lasītājs atradis.

Ir drukas kļūdas, kas rosina domāšanu. Lasītājs pārbauda savu inteliģenci, atrazdams pareizo atrisinājumu. Retās reizēs kļūda ir kā krustvārdu mīkla, kas jāatšifrē. To atrisinot rodas apmierinātība. Reizēm kāda drukas kļūda vairāk iepriecina nekā bezkļūdu teksts.

Ja kādā laikrakstā ieviesusies nepatīkama drukas kļūda, tad labākā recepte ir, ja par to neliekas zinis. Bet ja nākošā numurā ievieto atvainošanos, tad tas ir tikpat kā uzraut par jaunu pussadzijušu brūci.

Šveices humora žurnāls Nebi (Nebenspalte) raksta: ,,Ja tu uztraucies par drukas kļūdu, tad tev steidzīgi jāskrien pie ārsta ārstēt augsto asins spiedienu''.

Kļūdas izkārtnēs

Pie reizes kā kuriozitāti var atzīmēt, ka daudz prieka lasītājiem sagādā kļūdas izkārtnēs un ēdienu sarakstos. Liekas, ka nav tāda, kas nebūs dzirdējis par izkārtni veļas mazgātavas logā:

Šeit var vellu rulēt''.

Ārpus ēdienu veikaliem un restorāniem mēdz būt izkārtas rakstītas ēdienu kartes. Kļūdas rakstībā sagādā prieku lasītājiem. Atminā ir šādas pārrakstīšanās:

Zirņi ar spieķi (jābūt - speķi). Ceptas olas ar kliņķi (šķiņķi). Kotletes ar maigiem zirņiem (svaigiem). Karbonāde ar pautētiem kāpostiem (sautētiem).

Klasiska dubultkļūda

Cara Krievijā tipografi, redaktori, korrektori un pat cenzori konstatēja, ka reizēm no drukas kļūdām nekā nevar izvairīties.

Jaunāko Ziņu redaktors un Nacionālā teātŗa direktors Arturs Bērziņš kādā sarunā par drukas kļūdām stāstīja gadījumu, kas noticis toreizējā Krievijas galvaspilsētā un uzskatāms par klasisku.

Bija Krievijas cara Nikolaja II kronēšana. Visi laikraksti jo sīki aprakstīja lielo notikumu daudzās lappusēs. Kādā Pēterpils avīzē bija jābūt šādam teikumam:

,,Cars Nikolajs II ar kroni uz galvas apsēdās uz troņa krēsla.''

Krieu valodā kronis ir *korona*. Drukas velniņš vārdā apmainījis pirmo burtu. To nav pamanījis ne korrektors, ne cenzors. Tā avīzē bijis — *vorona*, caram uz galvas bija vārna. Nākošā dienā drukas kļūda labota ar atvainošanos un paskaidrojumu, ka caram uz galvas bija *korova*. Atkal kļūdu neviens nebija pamanījis. Šoreiz caram uz galvas bija — govs.

Drukas velniņiem bija divas lielas svētku dienas.

Nepatīkamas drukas kļūdas

Par vienkāršām drukas kļūdām neuztraucas. Ļaunāk ir kļūdas, kas rada netīksmi, aizvainojumu, kas ir piedauzīgas, pat neķītras, kas izraisa jautrību un zobgalību.

Katrā rakstā ir vārdi, kas rindas galā neieiet, jādala, un pārnesami uz nākošo rindu. Daudzās valodās vārdiem, ja tos nepareizi dala, viens vārda gals neskan glīti, Šāds vārdu dalījums nedrīkst notikt. To uzskata par rupju drukas kļūdu. Iespiestā vārda pasaulē nodarbinātie korrektori, burtliči un avīžnieki zin, ka vārdu dalījumiem jābūt ,,glītiem''. Neglīti vārdu dalījumi latviešu valodā ir piemēram: pistole, zemko-pis, pis-tonga uc.

Dažas nepatīkamas drukas kļūdas:

,,*Maitas* Ozoliņas 80. gadu jubileja''. Tāds virsraksts bija Vācijas avīzē Latvija. Bija jābūt — Martas...

,,*Havanā*'' 22. un 23. janvārī notika paplašināta LCK sēde''. Bija jābūt — Hanavā. Arī lasīts Vācijas Latvijā.

Mazu smadzeņu vingrinājumu prasa šāds teikums: ,,Jubilārs jaunībā piedalījās amatieŗu teātrī, spēlēja *asketu* un slēpoja.'' Trūkst burta b, basketu.

Kādā reportāžā bija jābūt: ,,...*izmisumā* izdarīja pašnāvību.'' Avīzē pirmā burta m vietā bija *p*.

,,Pēc priekšlasījuma blakus telpā sekoja kafijas baudīšana ar *miesīgu* sadzīvi.'' Bija jābūt — ar viesīgu sadzīvi.

,,Lai puķes labāk augtu, pirms stādīšanas zeme ir labi jāapirdina.'' Avizē beidzamā vārdā blakus bija divi *pp*.

Šitas numurs ir konfiscēts!

Jaunāko Ziņu redaktors Jānis Kārkliņš savā grāmatā Latvijas preses karalis atzīmē vairākus sulīgus drukas velniņu nedarbus.

,,Īsi pirms Ziemsvētkiem vīnu un liķieŗu fabrika Schaar un Cawitzel laikrakstam Baltijas Vēstnesis bija nodevusi iespiešanai īsti dižu sludinājumu pāri veselai lappusei. Kā plata lente vīnu, šņabju, liķieŗu un konjaku sarakstu šķērsoja uzraksts: Pirmā **iepirkšanās** vieta Rīgā! Kad avīzes numura parādījās, vienīgais *k* šajā uzrakstā bija pazudis. Joku kāri lauku tēvoči ar sludinājumu lapu rokās ieradās firmas pārdotavā un pieprasīja uzrādīt, kur te tāda vieta atrodas...''

,,1917. gadā kopā ar A. Deglavu un filozofu P. Zālīti taisām demokratu partijas avīzes Mūsu Domas pirmo numuru. Demokrati pārstāv sīkpilsoņus. Reprezentācijas numuram paredzēta gaŗa un pamatīga deklarācija par sīkpilsoņu vajadzībām, Deglava meistardarbs, kuŗā viņš mīļi un aizkustinoši apraksta, ka sīkpilsoņi izcietuši daudz pārestību, tagad beidzot tiem jātiek brīvībā... Nākamā rītā ņemam svaigo numuru rokās. — Mīļais Dievs! — tur nav neviena *sīkpilsoņīša* pāri palicis! Visi viņi pazaudējuši vienu un to pašu burtu l. Viss metiens 20.000 nu jāmet prom... Vainīgie izrādījās burtliči no konkurentu partijas — sociāldemokratiem.''

,,Ir pats Lieldienu priekšlaiks, kad tā nelaime iezogas Jaunākās Ziņās svētku numurā. Pavisam neuzkrītošā izskata, pusotrās rindiņās. Kas tādu nieku lai lasa? Bet atskrien policijas vecītis, rokā dreb konfiskācijas orderis: Šitais numurs ir konfiscēts! Kur tas glabājas? Te būs prefekta pavēle uz pēdām visu apķīlāt!'' Benjamiņš klusē. Kundze izbrīnā iepleš acis. Kundze piesarkst un liek atsaukt korrektrisi. Atskrien Miškes jaunkundze. Asaras birst. Iesauc arī Sīpolu no mašīnu telpas. Benjamiņš saka: ,,Sīpol, aizvediet to policijas kungu uz spiestuvi un parādiet, cik atlicis šīsdienas avīžu''. — Kā jau svētku priekšvakarā parasts, tajā numurā uzrakstīts: ,,Tirgi slēgti *visas* trīs dienas''. Tracis izcēlies tādēļ, ka viens pats burtiņš *v* pazudis un tā vietā iezadzies kāds cits.''

J. Kārkliņš to nepiemin savā grāmatā, bet starp Rīgas preses vīriem klīda bauma, ka par samainītajiem burtiem bija uzlikts ārkārtīgi augsts naudas sods. Benjamiņi samaksājuši 20.000 latu.

Sajauktās rindakopas

Rīgas rīta laikrakstā Rīts rakstu iekārtojumā bija nodaļa Vietējās ziņas, kuŗā katru dienu pirmā ziņa bija par valsts prezidenta K. Ulmaņa gaitām un darbību. Tur bija atzīmes par ārzemju sūtņu pieņemšanām, dažādu sarīkojumu apmeklēšanām...

Pēc tam sekoja citas ziņas.

Kādā dienā prezidents K. Ulmanis bija klāt Konzuma sabiedrības pirmā pārtikas veikala Vienība atklāšanā. Raksts sastāvēja no divām rindkopām.

Pirmajā rindkopā bija lasāms par prezidenta ierašanos, sasveicināšanos ar veikala darbiniekiem un veikala iekārtas un preču apskate.

Otrā rindkopā aicinājums blakus telpā, kur bija klāts galds ar delikatesēm, kas piedāvātas nogaršošanai.

Nākošā ziņa arī sastāvēja no divām rindkopām. Pirmā bija apraksts par kādu zādzību Rīgā un ka noķerts iereibis zaglis. Otrā rindkopā — ka vainīgais apcietināts un ielikts aresta telpā dzēruma izgulēšanai un pēc tam nodots tiesnesim.

Notika vairākas nelaimīgas sagadīšanās. Abām ziņām otrā rindkopa bija ar vienādu rindu skaitu. Abās bija kāds vārds izlaists, tā ka rindkopas bija jāsaliek par jaunu. Burtlicis, aplauzējs, kas sakārto rakstus lappusēs, apmainot abas rindkopas, nepārlasīja saturu.

Nākošā rītā lasītājiem bija divi pārsteigumi. Pirmais, ka prezidents K. Ulmanis pēc Vienības veikala apciemojuma aizvests uz policijas iecirkni, ielikts arestā telpās dzēruma izgulēšanai un pēc tam nodots tiesnesim. Un zaglis pēc noķeršanas blakus telpās cienāts ar delikatesēm.

Man nav atmiņā vai avīzes nākošā numurā bija atvainošanās vai tā izpalika, lai nesaceltu liekus ,,putekļus''. Starp avīžniekiem atkal paklīda bauma, ka Rīts sodīts simboliski ar 10.000 latu, ko it kā atlaida.

(Turpinājums 15. lp.)

Vilis Hāzners

Mīnu novākšana turpinās

Par visām lietām jānovērš sliktā kvalitāte. Nav jātaisa nevis vienkārši ,,jauni pārgulēšanas mikrorajoni'', bet gan dzīvojamo namu kompleksi ar bērnu dārziem, veikaliem un polikliņikām. Ja nav līdzekļu, lai namus uzceļ darbuuzņēmuma organizācijas, bet iekšējo apdari padara nākamie iedzīvotāji (te nu bija! VH).

Vislielākā vērība jāpievērš būvmateriālu sagādei, kas ir vislielākais trūkums celtniecībā. Visvairāk trūkst cementa, Rīgas cementa un šīfeŗa rūpnīca (vadībā atkal krievi VH) palikusi parādā 29 tūkstoš tonnu cementa. Citus materiālus arī citās rūpnīcās ražo tikai apm. 1/3 no vajadzīgā.

Vissliktākais stāvoklis ir uz laukiem. Te jāpalīdz visiem spēkiem, lai privātceltniecībai netrūktu zemes, uz kuŗas būvēties un piegādāt materiālus visām vajadzībām. Individuālos būvētājus nedrīkst neievērot, kā tas bieži noticis līdz šim.

Vēl arvien lielas grūtības pastāv tautas patēriņa preču ražošanā, visai pakalpojumu sfairai. Veikalos arvien trūkst preču. Pircēji vēl arvien paliek neapmierināti.

Visvairāk grēko kopapstrādes un papīra rūpniecības ministrija. Tai pakļautie uzņēmumi nav piegādājuši preces par 38 miljoniem rubļu. Nopietna atpalicība pieļauta Jelgavā, Valkas, Rīgas, Maskavas un Ļeņingradas rajonā.

Un tā pārkārtošanās process brauc arvien vairāk atpakaļ nekā uz priekšu! Atkal Pugo sabāra visus vainīgos un noteica, ka nākamā gadā preču ražošana republikā jāpalielina par 8% un sadzīves pakalpojumos palielinājumam jābūt par 15%. Nedrīkst precēm paaugstināt cenas! Paradums sūdzēties, ka trūkst izejvielu un jaudas un maskēšanās ar grūtībām jaizbeidz. Runātāja stingrākais brīdinājums bija, ka ,,pierunāšanas šajā jautājumā vairs nebūs. Totiesu būs secinājumi. Un, ticiet, paši nopietnākie!'' Tie bija spēcīgi Pugo vārdi!

Pēc tam sekoja norādījumi sevišķi uzlabot stāvokli vieglajā rūpniecībā. Te viss tiek darīts pārāk maz un gausi. Kaut reģistrēti vairāk nekā 160 kooperātīvi, visa vēl ir par maz; nepietiek veikalu, ēdnīcu un remontdarbnīcu, nav vēl pienācīgi norēgulēta tirdzniecības, sadzīves pakalpojumu un veselības organizācija. Viss ekonomiskais mechānisms ir jāpārkārto. Te viss jādara jaunās demokrātijas vārdā. Visur jāizrauga spējīgi vadītāji! Mācīties būt saimniekam — tas tagad nozīmē mācīties demokratiju! Te tikpat kā nekas netiek darīts, bet vienīgi runāts. Jaunajai demokratijai jāpastiprina partijas darbs. Ir jācīnās ar tiem, kas nepieņem viņa pārkārtošanos, kam vairāk pa prātam strādāt pa vecam un kas nespēj strādāt pa jaunam. Ir pienācis laiks lielā stingrībā prasīt atbildību no tiem, ka nesaprot jauno garu.

Tad runātājs kritizēja daudzu, pat pārāk daudzu partijas organizāciju vadītāju pieeju pārkārtošanās prasībām, uzsvērdams, ka vēl ir pārāk maz to partijas organizāciju, kas šīs lietas saprot un ievēro. Varot lēst, ka tikai ap 40% vadītāju darbinieku saprotot jaunās prasības. Vispirms pārkārtošanās esot jāizdara partijas pirmorganizācijās, tās esot vēl arvien nevarīgas un neaptveŗot, ka atbildība par visu jānes komūnistiem. Visi partijas kadri jāmāca domāt un rīkoties atbilstoši jaunajām prasībām. Partijas sekretāri tagad esot jāizvēl, bet nevis jāieceļ, kā tas noticis līdz šim.

Neesot nekāds noslēpums, ka arī partijas darbā vēl ir daudz formālisma, rutīnas, sastingušu formu un metožu. Attiecīgi vadītāji tagad esot jākritizē, kur tas vajadzīgs, pilnīgi atklāti, kas līdz šim neesot bijis pieņemts.

Partijas iedoloģiskie kadri strādājot bez nopietnības! Tiem esot pārāk birokratiska pieeja visos jautājumos, un it kā arvienu vēl baidoties lietas saukt īstā vārdā: panākumus par panākumiem, kļūdas par kļūdām. Jādara esot tā, kā tagad dara PSKP CK plēnumos Maskavā: godīgi, atklāti, partejiski. Latvijā esot aptuveni 30.000 propagandistu, gandrīz tikpat daudz politinformātoru, 46.000 aģitātoru, aptuveni 40.000 lektoru un 45.000 darbaudzinātāju. Un tomēr šie ideoloģiskie darbinieki līdz šim cilvēku prātos nekā neesot izdarījuši!

Atkal runātājs sauca vārdā visus vadītājus un lika tiem enerģiskāk atjaunināt kadrus un mācīt visus strādāt pa jaunam. Esot jābūt vairāk uzbrūkošiem un jāapsteidzot notikumi, nevis jāvelkoties tiem astē. Esot enerģiskāk jācīnās pret jebkuŗām lokālisma un apgādājamo noskaņojuma izpausmēm, līgumsaistībām un t.t. Visām polītmācībām esot jāsaskan ar dzīvi. (Biedri Pugo, vai nebūtu gudrāk šo milzīgo liekēžu armiju likvidēt pavisam, tad varbūt ,,jaunais pārkārtošanās gars'' ietu raitāk? VH).

Savas runas beigās Pugo ,,metās virsū'' žurnālistu kadriem (kuŗi arī ir tūkstoši, VH) un ka arī tiem esot jāmaina sastinguma filozofija. Esot visur jāliek pretīm pārmaiņu filozofija! Ar to arī bargā runa, kā to Pugo dara vienmēr, beidzās, šoreiz bez solījumiem Maskavai, bet ar cerībām, ka partija visu teikto sapratīs un ka visas ,,mīnas tiks izzvejotas''. Kā vienmēr, nobeigumā tika pieņemts gauži gaŗš lēmums, kas atrisinātu visus sāpīgos jautājumus. Laikam paši partijas galotnes vīri tam lāgā neticēja. Pārkārtošanās ,,slimo'' jautājumu un šauro vietu ir vēl arvien par daudz! Plēnums nobeigumā arī izšķīra dažus amatu pārkārtošanas jautājumus:

Par Latvijas KP CK lietu pārvaldieku apstiprināja N. Ūsiņu, atbrīvojot viņu no CK administrātīvo organu nodaļas vadītāja pienākumiem. Par Latvijas KP CK administrātīvo nodaļas vadītāju apstiprināja T. Duškevicu. Sakarā ar pāriešanu citā darbā, no Latvijas KP CK celtniecības un pilsētu saimniecības nodaļas vadītāja amata atbrīvoja H. Bagnovecu, viņa vietā apstiprinot I. Kudrjavcevu. Plēnumā, kā vienmēr, kā uzraugs piedalījās Maskavas PSKP CK instruktors A. Jonovičs.

Bez šīm pārmaiņām partijas vadībā jau jūnijā tika nomainīts Daugavpils pilsētas partijas komitejas pirmais sekretārs T. Duškevics, tam pārnākot uz partijas darbu Rīgā (sk. augstāki). Viņa vietā Daugavpilī izraudzīja V. Žarkovu, kas līdz tam laikam bija Daugavpils pilsētas tautas deputātu padomes priekšsēdis.

Jūlija sākumā no amata atbrīvoja, aizlaižot pensijā, Latvijas koka apstrādes un papīra rūpniecības ministru V. Birkenfeldu. Pēdējais bija Krievijas latvietis, Latvijā atgriezās komūnistiskās pārvaldības pirmajos gados, visu laiku bija dažādos atbildīgos amatos, piederēja pie tās partijas biedru grupas, ,,kas var visu'', bet visās vietās nekas negāja tā, kā tika prasīts.

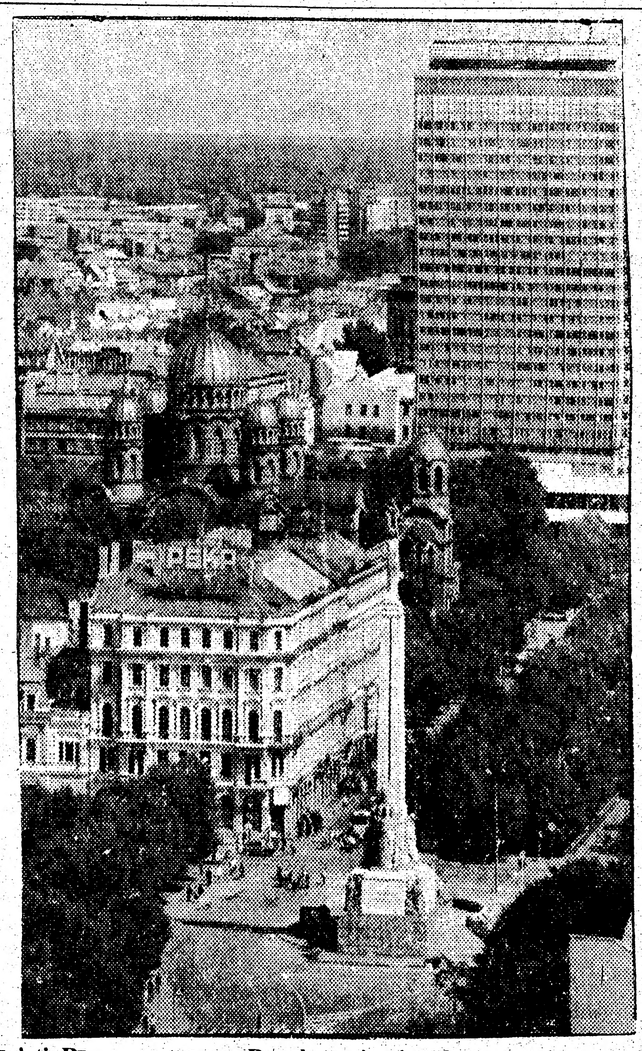

Tūristi Rīgas centrā no Brīvības pieminekļa var redzēt jauno Inturist viesnīcu Latvija *(The Toronto Star)*

Viņa vietā iecēla Vili Ošu. Pēdējais dzimis 1939. gadā, saprotams, partijas biedrs, beidzis LLA, PSKP CK sabiedrisko zinātņu akadēmiju. Izgājis kopš 1956. gada Latvijā īstu darba skolu, līdz 1965. gadā kļuvis par Valmieras mēbeļu fabrikas direktoru, 1971. gadā izraudzīts par Valmieras rajona partijas otro sekretāru un kopš 1977. gada bijis republikas kokapstrādes rūpniecības ministra vietnieks, no 1978. gada atkal bijis partijas vadītāja darbā CK. Tātad īsts partijas ,,dēls'' un speciālists savā amatā, kuŗam nu būs jāglābj Birkenfelda laikā ,,savārītā putra''.

Vēl, jāatzīmē, ka par rajonu un pilsētu izpildkomiteju priekšsēžiem pēc šīs vasaras vēlēšanām ir izraudzīti: Ventspils pilsētā — J. Marnauza, Daugavpils pilsētā A. Vidavskis, Alūksnes rajonā — U. Ozols, Balvu rajonā — J. Dūda, Bauskas rajonā — J. Rāzna, Valkas rajonā — G. Brokers, Valmieras rajonā — J. Dundurs, Gulbenes rajonā — N. Stepanovs, Jēkabpils rajonā — V. Lietavietis, Jelgavas rajonā A. Krogere, Krāslavas rajonā — J. Kirjušins, Kuldīgas rajonā — J. Strauts, Rīgas pils. Kirova rajonā — G. Blūms, Rīgas pils. Ļeņina rajonā — A. Prūsis.

Piezīmējams, ka tie visi ir partijas uzticības vīri, kuŗi nākošā lēcienā tiks izraudzīti par partijas rajonu komiteju pirmajiem sekretāriem. Mūs visvairāk var iepriecināt, ka no tiem vairuma ir latvieši. Šķiet, Pugo prātīgs atrisinājums, jo uz Maskavas iesūtītiem krieviem paļaušanās ir bijusi gaužām bēdīga visās Latvijas dzīves nozarēs.

Nobeigumā iepriecina ziņa, ka Latvijas lauki ir jau 100% ievākuši siena un palīgproduktu šī gada ražu, nodrošinot uz vienu lielopu 10,4 centnerus lopbarības ziemai. Līdzīgi rezultāti Latvijā šķiet nebija līdz šim bijuši. Vai pārkārtošanās jeb jauno privātsaimniecību panākums, to rādīs nākotne. Varbūt Pugo bardzība arī ir palīdzējusi.

Rīdzinieku bērni rotaļajas apstādījumos pie Brīvības pieminekļa *(The Toronto Star)*

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu pensionāru apvienības 9. septembŗa sanāksmē Latviešu Namā J. Galejs izrādīja A. Negraša uzņemto video filmu ar mācītāja Ā. Čopa ieskaņotu referātu ,,No bērnības līdz vīra gadiem'', ko noskatījās ap 150 dalībnieku. Nākošā saietā, 24. septembrī, atzīmēs apvienības 15 gadu darbību ar lūgtajiem valdības viesu apsveikumiem. Priekšnesumos pašu koŗa dziesmas E. Ārgaļa vadībā, pēc tam cienasts ar kafiju un dēju mūziku apakšējā zālē. Augšējā zālē rokdarbu skate.

● Sv. Jāņa draudzes lauku īpašuma Saulaines pārvalde 27. septembrī rīko Toronto latviešu Centrā no pl. 11:30 līdz 15:00 Saulaines labdarības azaidu. Sarīkojuma atlikums Saulainei. Galvenā saimniece Erika Reinfelde; ēdienus gatavos un galdus apkalpos paši saulainieši. Visi aicināti šinī labdarības sarīkojumā ierasties.

● Toronto latviešu Centrā kārtējos azaidus pēc vasaras pārtraukuma atkal atsāks 18. oktobrī, bet ar 25. oktobri, t.i. nedēļu vēlāk, turpmākie svētdienu azaidi būs savienoti ar kādu referātu, kā tas bijis arī iepriekšējos gadus, atsākot rudens sezonu. Pirmajā šīs sezonas referātā E . Lejiņš stāstīs par Ķīnas iespaidiem. Ārpus svētdienu referātiem, ceturtdien, 29. oktobrī, pl. 19:00, īpašs referāts būs veltīts 14. jūnija notikumiem Rīgā ar video lentes izrādi. Centra gada sapulce 24. septembrī.

● Pēc 3 mēnešu vasaras pārtraukuma Kristīgās sadraudzības pēcpusdienas atsāks 26. septembrī pl. 14:00 Sv. Jāņa baznīcas telpās. Galvenā runātāja Elvīra Sarapa. Temats — Pazemība. Mūzikāli priekšnesumi.

● Sv. Jāņa draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums 4. oktobrī pl. 11:00 vadīs draudzes mācītājs F. Kristbergs. Sekojošā draudzes pēcpusdienā archibīskaps A. Lūsis referēs par tematu: ,,Kāpēc mēs esam, kādi mēs esam?'' Kafijas galds. Mācītājs F. Kristbergs no 14. līdz 26. septembrim aiziet atvaļinājumā. 20. septembŗa dievkalpojumu vadīs māc. Edg. Liepiņš no Kalifornijas.

● LPB Kanadas kopas valdes sēdē tuvāk pārrunāja literāri mūzikālās pēcpusdienas norisi 20. septembrī pl. 16:00 Latviešu Centrā: Tikšanās ar Irmu Grebzdi. Šis sarīkojums būs veltīts rakstnieces 75 mūža gadu atcerei ar pašas jubilāres stāstījumu. Pēc Ingrīdas Vīksnas ievadvārdiem un Preses kopas priekšnieces Intas Purvas lasījuma mūzikālos priekšnesumos piedalīsies soprāns Astra Ozola, zēnu soprāns Konrads Ozols, jaunieši — Ians Kampbells ar lasījumu un kokli un Moira Kampbella (klavieres). Ieeja 5 dol. no personas. 31. oktobrī pl 16:00 DV Namā paredzēts Rīgas vakars ar priekšnesumiem un jaukta koŗa Dzirksts piedalīšanos Vizmas Maksiņas vadībā. Nākošā LPB Kanadas kopas valdes sēde 7. oktobrī pl. 17:00 Latviešu Namā.

● Veco ļaužu aprūpes mājas Kristus Dārzs gadskārtējo ziedotāju un labvēļu sanāksmi 9. septembrī vadīja valdes priekšsēdis Dr. J. Lūsis. Viņš informēja, ka 23. septembrī pl. 19:00 notiks padomes sēde. Priekšsēdis sevišķi uzsvēra Daugavas Vanagu atbalstu Kr. Dārzam, kur atrodas arī vairāki DV biedri. Aprūpes mājā pašlaik visas istabas aizņemtas. Darba komitejas vadītāja Renate Komarovska ziņoja, ka 22. septembrī pl. 14:00 Kr. Dārzs rīko jautru pēcpusdienu ar nosaukumu ,,Vai, dieniņ!'' ar pašu sagatavotiem priekšnesumiem un kafijas galdu. Visi aicināti šinī interesantajā sarīkojumā piedalīties. Par transporta iespējamībām, ja pašam nebūtu savs satiksmes līdzeklis, zvanīt līdz 20. septembrim, tālr. 882—3300. Kr. Dārza labvēļu vakariņas paredzētas 18. oktobrī pl. 17 ar priekšnesumiem, piedaloties soprānam Astrai Ozolai un zēnu soprānam Konradam Ozolam. Pie klavierēm Irisa Purene. Piedalīšanās 65 dol. no personas, pie kam 50 dol. ieskaitīts kā ziedojums Kr. Dārzam, par ko izdos kvīti ienākumu nodokļa atskaitei. Pieteikšanās vakariņām līdz 15. oktobrim, zvanot 882-3300.

● Toronto un apkārtnes latviešu medicīnisko māsu kopa pēc vasaras pārtraukuma atsāk darbību. Pirmais šīs kopas rudens sezonas referātu vakars 29. septembrī pl. 19:00 Kr. Dārzā. Martas Ķuzes referāts: Kā cilvēka ķermenis pretojas un cīnās pret slimībām. Visas medicīniskās māsas aicinātas šo sarīkojumu apmeklēt.

● Katru vasaru, sākot ap augusta vidu līdz skolu sākumam septembrī, Toronto pilsētā notiek Kanadas Nacionālā Izstāde. Tur var redzēt vismodernākos techniskos aparātus, var iepazīties ar cittautu dažādiem izstrādājumiem un ēdieniem, un arī izpriecāties skatoties izrādes vai spēlējot visādas laimes spēles. Šogad, blakus augšminētam, bija vēl viens notikums, kas pievērsa cilvēku uzmanību. Pie lielajiem Prinču vārtiem. 1. septembrī plkst. 19:30 bija sapulcējušies ap 100 Afgāņu ar plakātiem, un varēja dzirdēt saukļus: ,,Lai dzīvo brīvā Afganistāna'' un ,,KGB at CNE''. Viņi bija sanākuši kopā lai protestētu pret Padomju Savienības stendu Kanadas Izstādē, kur pārdod grāmatas, kuŗu saturā ir viltoti fakti par Afganistāņu vēsturi.

Demonstrācijas nolūks bija atgādināt izstādes apmeklētājiem īstenību par Afganistānas patreizejo nelegālo okupāciju, un tajā pašā reizē protestēt pret CNE valdes un Kanadas valdības rīcību atļaujot Padomju Savienībai izmantot Kanadas Nacionālo Izstādi savas viltus propagandas izplatīšanai. Demonstrācijas laikā, Afgāņi dedzināja šo propagandas materiālu, kā arī Padomju Savienības karogu. Demonstrantus uzrunāja Ontario Afgāņu Apvienības priekšsēdis Šafīks Jasārs, kā arī Toronto Melnās Lentes Dienas Komitejas priekšsēdis Džons Hāseks. Viņš izteica līdzjūtību Afgāņiem viņu cīņā par savas zemes atbrīvošanu, un neapmierinātību ar Kanadas valdību, kas pielaiž šādas nepareizas informācijas izplatīšanu Nacionālā Izstādē, ne tikai par Afganistanu vien, bet arī par Latviju, Lietuvu un Igauniju. Padomju Savienības stendē arī pārdod rokas grāmatas par Latviju kuŗas pilnas ar nepatiesībām. Tādēļ, latviešiem arī būtu pienākums turpmāk protestēt kopā ar Afgāņiem.

DV Druvas nodaļas jubilejas svinībās ar karogiem piedalījās apsveicēji no tuvākām vanagu saimēm. Uzņēmumā 1. r.: M. Kalniņa, Al. Kalniņš un A. Dženkinsa.

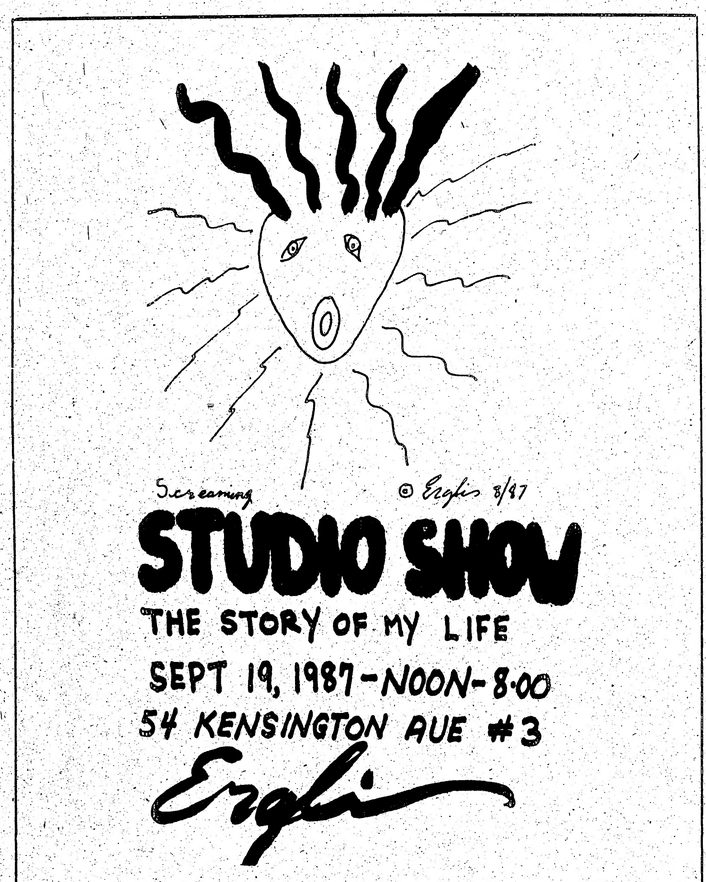

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

Lai Latviešu Kreditsabiedrībai būtu iespējams palielināt savu kapitālu un apmierināt mūsu **jaunās paaudzes** hipotēkārās vajadzības, sākoties jaunai sabiedriskās dzīves sezonai **LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA**

PIEDĀVĀ LABU NOGULDĪJUMU IZDEVĪBU.

1.
Par **JAUNIEM** GIC 60 dienu noguldījumiem speciālu likmi 8%. Šī speciālā noguldījuma termiņš ir 1987. gada 15. oktobris.

2.
LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA ir atvērusi jaunu krāšanas kontu **PENSIONĀRIEM** (Silver Savings) ar 5.25% augļiem, kas tiks izmaksāti katru 3 mēnešu beigās, 31. martā; 30. jūnijā; 30. septembrī un 31. decembrī.

3.
1. un 2. paragrafā minētie noguldītāji (PAR JAUNAS NAUDAS PIENESUMU) saņems LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS loterijas biļetes, izloze notiks 1987.g. 12. decembrī.

VINNESTI: 1. Latviešu Koncertapvienības sezonas kartes 2 personām 1987/88. gada sezonai.

2. Centra azaida biļetes 2 personām 2 mēnešiem nākošajā azaidu sezonā.

Tuvāka informācija saņemama **LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBĀ**, zvanot Kreditsabiedrības pārvaldniekam I. Alksnim, 922-2551, Kreditsabiedrības darba laikā.

TORONTO OFFICE
491 College Street
Toronto, Ontario M6G 1A5
Phone: 922-2551

TORONTO OFFICE
4 Credit Union Drive
Toronto, Ontario M4A 2N8
Phone: 751-8982

HAMILTON OFFICE
16 Queen Street North
Hamilton, Ontario L8R 2R8
Phone: 529-7939

LONDON OFFICE
137 Huron Street
London, Ontario N6A 2J3
Phone: 439-7342

Arnis Akmentiņš

Citronziedu zemes gūstekņi

O SOLE MIO!

Rudenīgs rīts. Sniegotie kalngali abās ielejas pusēs tīti pelēkā dūmakā. Līst. Slapjas, asfaltētas ielas, melnas kā upes, aizvijas starp masīvo namu rindām.

Dūc pirmie tramvaji.

Pie kādu kazarmu vārtiem raibas sardzes būdiņas priekšā flegmatiski šurpu un turpu soļo vientuļš sargkareivis, tērpts franču armijas kalnu strēlnieku tumšajā formā. Atceros Rīgas pastniekus. Apģērbu ziņā viņiem liela līdzība ar šo vientuļo debess mitruma izmērcēto kareivi.

Pie plata skatloga drūzmējas bars tiroliešu. Aiz stikla draudzīgi smaida biedra Staļina ūsainā seja. Blakus redzams bagātīgs klāsts bilžu, kuŗās attēlota padomju pilsoņu laimīgā dzīve. Iepretim šiem foto uzņēmumiem liecības par vācu nacionālsociālistu briesmu darbiem koncentrācijas nometnēs: bada un šausmu izķēmoti skeleti, zvēriskā sadismā nonāvētu politisko gūstekņu izdēdējušie līķi, masu kapi... Tālāk austriešu komūnistu partijas paziņojumi un jaunākā politiskā informācija. Visam tam pāri varena padomju sirpja un āmura zīme un plakāti ar saukļiem par Dienvidtiroles pievienošanu Austrijai.

Pašreiz šis jautājums nodarbina ikvienu austrieti. Uz ielām, tramvajos, krodziņos pie alus glāzes un varbūt pat apbedīšanas birojos ļaudis pārrunā un strīdas par šo problēmu. Visas politiskās partijas atbalsta iecerētā nodoma labvēlīgu atrisinājumu. Visa Austrijas tauta vairāk nekā jebkad iedegusies patriotiskā kvēlē pret šaviem tautiešiem Dienvidtirolē. Tautas sanāksmēs, politiskos mītiņos un pie zaļajiem galdiem risinās sīvas cīņas par Dienvidtiroles apgabala piederību Austrijas vai Italijas territorijai.

Nepažīstama Insbrukas daiļava, drūzmā pretim nākdama, man nejauši iegrūž sejā slapju lietussargu un laipni atvainojas. Pasmaidu un soļoju tālāk.

Namu kvartāls ap Insbrukas galveno dzelzceļa piestātni pa daļai sagrauts. Vairākās ielās redzamas nesenā kaŗa pēdas. Klaudz galdnieku āmuri, žvīkst ēveles. Augšup un lejup pa sastatnēm, smagām ķieģeļu nastām plecos, kāpj ķieģeļu nesēji. Pussagrautajos namos gatavo dzīvokļus nākamai ziemai.

Koka barakā, kuŗa uzcelta dzelzceļa stacijas ēkas drupās, pie biļešu kases lodziņa mežonīga drūzma. Lietojot daudz fiziska spēka un enerģiskas neatlaidības, pusstundas laikā izlaužos bara priekšpusē. Sapīkusi kasiere nelaipni uz palodzes dēļa nomet skanošu sīknaudu un biļeti.

Tā sākas mans otrs Italijas ceļojums.

*

Pa ieleju, kas ved slīpi augšup kalnos, cauri tunelim dārdēdams skrien vilciens. Sniega kupenas klinšu nogāzēs, kalnu augstienes zaļām eglainēm apaugušas un baltas mākoņu strēles, kas pieskaŗas zemei, veido šo īpatnējo kalnu panorāmu. Māj strauti baltām putu šļakatām, pār klints sliekšņiem aizu dziļumā krizdami.

Lēzenākās nogāzēs redzami tiroliešu ciemi vai atsevišķas viensētas. Lielām, zaļām nojumēm greznotās mājas bijīgi pieplakušas zemei. Jumti nokrauti akmeņiem. Vietām vareniem aizsprostiem šķērsota, kādas lielākas kalnu upes šalcošā straume. Pie mākslīgi radītiem ūdenskritumiem uzceltas dzirnavas un koku zāģētavas.

Vienmuļu ceļu dziesmu dzied vagonu riteņi.

Lietus mitējies, Saules staros žilbinoši liesmo sniegotie kalngali.

Reizēm vilciens apstājas nelielās piestātnēs. Vagoni ir pustukši. Tirolieši nemīl daudz ceļot. Kalnu ciematos jau no senseniem laikiem valda senču tradicijas, kuŗas neievērot ir augstākā apgrēcība. Viesmīlību latviskā nozīmē še velti meklēt. Skarbie dabas apstākļi paaudžu paaudzēs veidojuši tiroliešu raksturu. Vecie kalnieši vēl tic visādiem māņiem un kalnu gariem...

Uz brīdi skatam paveŗas kāda vientuļa cietokšņa varenie mūŗi, kas celti senos laikos ar šaujamām lūkām, bastioniem un pussagruvušiem grāvjiem visapkārt. Augstā tornī plīvo Francijas karogs. Franču okupācijas vara pašreiz pārvalda šo apgabalu. Tālāk tumšām dzelmju acīm pretim spīguļo zaļš kalnu ezers.

Kādā pierobežas piestātnē franču robežsardzes patruļa paziņo, ka rēgulāra vilcienu satiksme starp Austriju un Italiju pārtraukta. Kamēr pārdomāju, kā rīkoties un ko darīt, pa ieleju augšup ripo otrs vilciens. Brūnajos preču vagonos ērti iekārtojušies amerikāņu formās tērpti poļu Andersa armijas karavīri. Skan dziesmas un skaļas valodas. Pirmajā vagonā novietojies orķestris. Ir saksofons, pāris akordeonu un vēl kaut kādi grūti aprakstāmi mūzikas instrumenti. Bungu vietā lieto vaŗa pannu.

Griežos ar lūgumu pie transporta vecākā, kāda poļu kapteiņa, kas ilgi lasa manu Sarkanā Krusta komandējuma apliecību, rakstītu angļu valodā, un beidzot, uzzinājis, ka esmu latvietis, laipni atļauj ceļu turpināt kopā ar jautrā orķestŗa dalībniekiem.

Drīz atskan lokomotīves signāls, kas ļoti līdzīgs kuģa sirēnas gaudošanai, un vagonu rinda strauji sakustas. Daži poļu karavīri dzeŗ rīta kafiju un arī man izrāda slavisku laipnību un viesmīlību. Piedāvā sēdeklim tukšu konservu kasti un bagātīgi pacienā ar cigaretēm un šokolādi. Tikai valodas neveicas, jo poļu mēle man sveša.

Tuvojamies robežai, bet Brennera piestātnē vilciens neapstājas. Tā aiz muguras paliek robežstabi, muitnieki un abu kaimiņu zemju okupācijas varu modrā robežsardze un viss, kas saistās ar rūpīgu robežkontroli un garlaicīgām robežas pāriešanas formālitātēm.

Bolzano — Dienvidtiroles galvaspilsētā smagi kaŗa postījumi. Maz ielu, kuŗu abās pusēs chaotiskās kaudzēs neguļ baroka stilā celtu namu drupas. No kādas senlaicīgas baznīcas pilsētas centrā atlicis tikai majestātiskais tornis. Citādi pilsētā vērojama raita dzīvība un rosme. Gandrīz visur skan vācu valodas tiroliešu dialekts. Mazāk dzird runājam italiski.

Brīdi manu uzmanību saista dažādo politisko partiju aģitācijas plakāti ar skanīgiem saukļiem. Vairāk nekā septiņdesmit procentu no tiem ir komūnistu partijas ražojums. Starp daudziem monarchijai un fašismam naidīgiem uzsaukumiem pavīd frazes, kuŗu saturs attiecas uz jau agrāk pieminēto Dienvidtiroles jautājumu. Partija te tā pati, kas otrā pusē Alpiem, bet valoda pavisam citāda. Italiešu komūnisti vēlas panākt visu dienvidtiroliešu izraidīšanu uz Austriju vai Vāciju, viņus nosaucot par nacistiem. Strīdu šādā veidā atrisinot, Dienvidtiroles province arī nākotnē paliktu Italijas territorijā iekļauta. Uz drupām un neskaitāmu namu fasādēm uzkrāsotas sarkanas sirpja un āmura zīmes. Visur daudz sarkano karogu.

Iegriežos namā, virs kuŗa durvīm spīguļo grezns zeltīts uzraksts: „Banco d'Italia". Tumšmataina ierēdne, italiete, tumšām acīm kā kafijas pupiņām, smaidot purina galvu, kad izsaku vēlēšanos vācu markas apmainīt pret italiešu lirām. No viņas brāzmainā valodas plūduma noprotu tikai to, ka vienīgi Šveices frankiem un Amerikas dolariem tiek parādīts šis gods.

Jaunais apstāklis mani dara jautru. Mans ceļa mērķis ir Roma. Ceļot cauri Italijai bez liras kabatā nav ikdienišķa lieta.

Ēnainā parkā apsēžos uz sola zem smuidrām papelēm un kritiski aplūkoju savas nelielās mugursomas saturu. Atskaitot paciņu franču tabakas, neatrodu nekā tāda, ko grūtā brīdī varētu apmainīt pret pārtikas vielām.

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

48.

Tumša nakts, zaļa zāle,
Laukā laidu kumeliņu,
Laukā laidu kumeliņu
Kā pelēku vanadziņu.

30200 Ances Vp.

Aiz upītes zaļi bērzi
Zeltītām lapiņām;
Tur bāliņi zirgus gana,
Pieguļā gulēdami.

51589 Līgatnes Rg.

Pupu zīdu man zirdzeņš,
Zalta putu īmautiņi;
Vosor brauču tū zirdzeņi
Ap tū rudzu teirumeņi.

51428 Mērdzenes Ldz.

Zaļa zaļa rudzu zāle
Aiz upītes līcītī;
Tur es savu kumeliņu
Svētu rītu paganīju.

30183 Cesvaines Md.

Migla, migla, rasa, rasa,
Mans brālīts pieguļā;
Bridu rasu, trauču miglu,
Bāleliņa meklēdama.

51629 Kusas Md.

*

Sudrabiņa zīle dzied
Vārtu staba galiņā;
Es izvedu caur vārtiem
Apzeltītu līgaviņu.

18334 Dundagas Vp.

Teci viegli, kumeliņi,
Netricini kamaniņas:
Akmeņaina ceļa mala,
Man zīļota līgaviņa.

18415 Vestienas Md.

Teci viegli, kumeliņi,
Netricini kamaniņu:
Vizuļaina tautu meita
Sēd bāliņa kamanās.

18417 Birzgales Rg.

Boltu linu grūdis veju
Savam bāram kumeļami,
Lai tis mums kumeliņš
Kuo sudrabis leigajās.

51134 Liepnas Abr.

Es savam bāliņam
Par upīti sievu vedu,
Lai palika upītē
Visas ļaužu valodiņas.

18392 Lielvārdes Rg.

*

Dievs dod krūmu pļaviņā,
Akmentiņu druviņā;
Aiz krūmiņa aizstājos,
Uz akmeņa apsēžos.

55558 Daž. ies.

Kā saulīte spīdējusi,
Tā spīdēs dažu dien';
Kur upīte tecējusi,
Tur tecēs vēl arvien.

34217 Liezeres Md.

Izmākuse, ieraduse,
Tad vēl gāju tautiņās.
Drīz mācēju pate ieti,
Drīz ar otru drīzināt.

6653 V.K.Z.

Man buoliņš borgi saucja,
Atsasauču dzīduodama;
Gon tautiņas mīļi saucja,
Stuovu gauži rauduodama.

45120 Siljāņu Rz.

Pamazām es dzīvoju,
Pamazām Dievs palīdz;
Pamazām bite nesa
Pa vienam ziediņam.

34278 V.K.Z.

Sarīkojumu Kalendārs

19. septembrī Latviešu Balss.

19. septembrī pl. 18.30 DV Kičenerasvaterlū nodaļas 35 gadu atcere Schwaben klubā, 1668 King St. E., Kitchener, Ont. Programmā: Svinīgs akts, DV Vīru koŗa Kanadā koncerts. Saviesīgs vakars ar deju. Ieeja $20.-, vakariņas ieskaitot.

20. septembrī no pl. 11.30—15.00 Gaujas 14. gaidu vienība un Rīgas 72. skautu vienība aicina uz gaidu un skautu azaidu Toronto Latviešu centrā.

24. septembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru saieta 15 gadu atcere. Svētbrīdis. Koris. Ieeja biedriem $4.00 un viesiem $5.00.

26. septembrī pl. 19 DV namā Toronto sarīkojums ,,Kas to zin, kur citu gadu...''

27. septembrī pl. 14 Sidrabenē pusdienas par labu bērnu nometnei un Irmas Grebzdes gleznu izstāde.

27. septembrī pl. 17 Latvijas universitātes dibināšanas atceres akts Toronto Latviešu Namā.

2. oktobrī pl. 19 ,,Kai'' gleznu izstādes atklāšana Latviešu Centra Toronto mākslas galerijā. Izstāde turpināsies 3. un 4. oktobrī no pl. 11—18.

3. oktobrī pl. 9 no rīta Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas rīkotais tirdziņš sarīkojumu telpās.

Svētdien, 18. oktobrī, pl. 14 Latviešu Namā prof. S. Andersons referēs par tematu — ,,Demokratiskas valsts apbrunošana''. Par Latgali referēs Sandra Ezera un Ingrida Jansone. Sarīkojumu vadīs Māris Martinsons.

17. oktobrī pl. 18 Sidrabenē Rudens vakara sarīkojums.

18. oktobrī pl. 16 Latviešu Namā Raibā pēcpusdiena. TLB dāmu komitejas sarīkojums.

21. oktobrī pl. 19.30 Toronto Centra vidējā zālē — Šatakvas konference un šī vasara Rīgā. Video lentes, stāstījumi, pārrunas un jautājumi. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 4 dol. no personas. Rīko LATS.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 29. SEZONAS 1987/1988. GADA KONCERTI

1987. gada 20. oktobrī (otrdien) **Melita Mičule,** mecosoprāns no Vācijas. Irisa Purēna pie klavierēm.

1987. gada 1. decembrī (otrdien) **Linda-Biruta Alle,** čello — no Vācijas. Olle Sjoberg pie klavierēm.

1988. gada 19. janvārī (otrdien) **Latviešu Kamermūzikas koncerts** Artura Jansona vadībā. J. Vītols — kvartets; T.Ķeniņa — kvartets klavierēm un stīgām; J. Mediņa — kvintets klavierēm un stīgām.

1988. gada 5. aprīlī (otrdien) **Pauls Berkolds,** baritons. Pēteris Zariņš pie klavierēm.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī, St. Lawrence Centre, 27 Front Street East, un sāksies precīzi pl. 20.00.

DAUGAVAS VANAGI

3. un 4. oktobrī DV Toronto nodaļas makšķerēšanas sacensības Brightonā. Sākums 3. oktobrī no pl. 12.00—17.00 un 4. oktobrī no pl. 7.00—12.00.

17. oktobrī pl. 18.30 Latviešu Namā DV Toronto nodaļas 37. gada svētki.

7. novembrī pl. 19 DV namā Karavīru daudzinājums.

29. novembrī pl. 15 DV namā mūžībā aizgājušo DV biedru atcere.

5. un 6. decembrī DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

13. decembrī pl. 14 DV namā vanadžu rīkotā Bērnu eglīte.

19. decembrī pl. 19 DV namā Ziemas svētku eglītas sarīkojums.

31. decembrī pl. 20 DV namā Jaungada sagaidīšana.

Toronto ziņas

● Latvijas universitātes dibināšanas 68 gadu atceres sarīkojums *norisēs* svētdien, 27. septembrī, pl. 17:00 Toronto latviešu namā.

Akadēmisko runu teiks prof. Kārlis Kļaviņš par temu ,,Baltu tautas senos laikos''.

Koncerta daļā ar latviešu komponistu dziesmām piedalīsies tenors Juris Cīrulis pianistes Fanijas Levitānes pavadījumā.

Pēc akta un koncerta sekos studenšu korporāciju kopas klātais kafijas galds un atspirdzinājumi.

● Toronto Latviešu b-bas sestdienas skolas 38. mācību g. sākot 12. septembrī Jesse Kechum skolā, skolotāja Dace Cielava uz klavierēm atskaņoja Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils un karodznieks Nīls Ozoliņš ar Lauru Ezeru un Baibu Vilku abitūrientu klases pavadībā ienesa Latvijas karogu. Mācītāja J. Cālīša vadītam svētbrīdim sekoja skolas pārzines Elizabetes Pētersones uzruna un LNAK skolu daļas vadītāja J. Mežaka, Latviešu b-bas valdes priekšsēža L. Ozola, DV KV jaunatnes daļas vadītājas Mirdzas Lejiņas un TLTA vadītāja K. Vasarāja teikti apsveikumi. Pēdējais nodeva sveicienus arī no Sestdienas ģimnazijas. Skolas pārzine apsveica svinīgā akta viesus, sevišķi izceļot pagājušā gada absolventu klātbūtni un iepazīstināja klātesošos ar 15 jaunajiem skolu sācējiem. Piezīmējams, ka pavasarī skolu beidza 9 skolnieki. Pirmā skolas diena sākās ar 113 skolniekiem.

Šajā mācību gadā darbu sāk dziedāšanas skolotāja Rita Strautiņa un, viņu ieskaitot, skolā darbosies 17 skolotāji. Vēl nepieciešami divi palīgi bērnu dārzā.

Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, notiks tautas tērpu darināšana, kuŗu mācīs Anna Strada, Lilija Treimane, Zinta Enzelīna un Olga Cerpa. Koklēšanu mācīs Ariana Liepiņa un Pēteris Brīviņš. Skolas žurnālu Auseklīti rediģēs Elizabete Pētersone un Renāte Vusta. 6. klase, kuŗas audzinātāja ir Ārija Mileiko, Ziemas svētku eglītes sarīkojumam iestudēs A. Brigaderes Sprīdīti.

● Latviešu skola Valodiņa uzsāka savu 10. mācību gadu piektdien, 11. septembrī, Latviešu Centrā. Pirmo skolas dienu ievadīja reģistrēšanās, abitūrijas klases karodznieku P. Daugavieša, A. Rubeņa un Alexandras Stabiņas Latvijas karoga ienešana svētku akta telpā un mācītāja J. Cālīša vadīts svētbrīdis. Sekoja kopēji dziedāta skolas dziesma Teici, teici valodiņa un skolas pārziņa U. Zommera uzruna, kuŗas nobeigumā bija kopīgi dziedātā Dievs, svētī Latviju. Pēc karoga iznešanas pārzinis iepazīstināja vecākus un viesus ar skolniekiem un skolotājiem. Pirmā diena beidzās ar rotaļām un atspirdzinājumiem. Pavisam Valodiņas 11 mācību klasēs, no kuŗām 3 ir bērnu dārzam — jaunākiem, vecākiem un latviski nerunājošiem bērniem, pirmajā dienā pieteicās 70 skolnieki, un tos mācīs 16 skolotāji. Līdztekus mācībām notiks sagatavošanās skolas sarīkojumiem.

● Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba rīkotās eksternās šaušanas sacīkstes 22. augustā risinājās Lielupē. Mazkalibra šautenes klasē piedalījās 8 šāvēji un tās vadītāja Maija Upīte. ,,A'' klasē uzvarēja Hamiltonas kluba šāvēji Guntis Loja un Nikolajs Ozoliņš, iegūdami 570 punktus no iespējamiem 600. Torontieši Oskars Zvirgzdgrauds un Aleksandrs Kārklis ieguva 556 un 540 punktus. ,,B'' klasē Evalds Viškers, arī no Toronto, guva 537 punktus, kā arī J. Stangas ceļojošo pieminas balvu. Laimgards Ozoliņš ieguva 512 p., Ziedonis Upīte 509 un Žanis Lapuķis 460 p., visi no Hamiltonas kluba. Māla baložu klasē piedalījās 20 šāvēji, 13 no Hamiltonas un 7 no Toronto kluba un tās vadīja R. Mierkalns ar palīgu Zigrīdu Mierkalni. 16 jardu disciplīnā ,,A'' klasē (50 baloži) pirmo vietu izcīnīja Valentīna Krauklis ar 48 baložiem no Hamiltonas kluba. No tā paša kluba ar 47 baložiem otrā vietā ierindojās R. Mierkalns jun., bet trešā ar 45 baložiem Toronto kluba šāvējs Arturs Plūdums. ,,B'' klasē visas trīs pirmās vietas izcīnīja Hamiltonas šāvēji: G. Loja (47), Z. Lapuķis (47) un 85 gadus vecais R. Mierkalns sen. 42 baložus. Dubultbaložos no 50 baložiem V. Krauklis guva 41, G. Loja 39 un R. Mierkalns jun. 39. ,,B'' klasē Z. Upīte 37, Normans Mierkalns 31 un Hermanis Leitis no Toronto 31. Ar priekšā došanu no 50 baložiem: A. Plūdums 45, V. Krauklis 43 un Richards Zilgme 41. Komandu sacensībā uzvarēja Hamiltonas klubs ar 231 balodi: V. Krauklis izcīnīja 48, Z. Lapuķis, G. Loja un R. Mierkalns katrs 47, R. Zilgme 42. Toronto klubs ieguva 212 baložus: A. Plūdums 45, Arnolds Tropiņš, H. Leitis un Jānis Beitiņš katrs 42, Gunars Paeglis 41. Kluba telpās uzvarētājus uzrunāja un apsveica Hamiltonas kluba priekšnieks Romans Mierkalns. Mazkalibra šautenes klasē uzvarētājiem balvas pasniedza Hamiltonas kluba šaušanas sekcijas vadītāja Maija Upīte. Saviesīgajā vakarā par deju mūziku gādāja Viktors Leonovs, par cienastu un atspirdzinājumiem — Z. Mierkalne un Olga Kurmīte. Bija sarīkota arī izloze. Hamiltonas klubs pašlaik apvieno vairāk kā 50 biedrus. Klubs savu lauku īpašumu Lielupi iegādājies pirms 25 gadiem, tas aizņem 10 akru lielu platību Grand River krastā, apm. 20 jūdzes no Hamiltonas. No Toronto tas sasniedzams braucot apm. 70 jūdzes dienvidrietumu virzienā.

● Sasniedzis tikai 33 gadu vecumu 2. septembrī miris Andris Laimonis Vieglais. Aizgājēju uz Jorkas latviešu kapiem 4. septembrī izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikim paliek divi brāļi — Ojars un Uldis, māsa Renate, dēls Natāns, divi audžu bērni — Amanda un Jāzeps un dzīves biedre Merija Bourne.

● TLTA ģimnazijas gadskārtējā ekskursijā, ko tradicionāli organizē absolventu klase, šogad Paula Ezera vadībā notiks 20. septembrī pl. 7 rītā. Izbraukuma mērķis būs nezināms, to izziņos tikai ceļā. Brauciens autobusā, azaidu ieskaitot, 10 dol.

Pēc DV Centrālās valdes sēdes DV vadība un ap 60 tautiešu apmeklēja bij. DV priekšnieka pulkv. V. Januma atdusas vietu Lauheidas kapos. Svētbrīdi vadīja māc. J. Ozoliņš. J. Frišvalds nolika DV organizācijas vārdā ziedus.

24. oktobrī Latviešu Nama gada svētki.

LATVIEŠU SPORTA APVIENĪBAS KANADĀ (L.S.A.K.) SACĪKŠU KALENDĀRS 1987.g.)

12., 26. septembrī Ziemeļamerikas Baltiešu meistarsacīkstes šaušanā Bērzainē.

19., 20. septembrī Kanadas Latviešu meistarsacīkstes jaunatnei vieglatlētikā un Baltiešu meistarsacīkstes vieglatlētikā Sidrabenē.

20. septembrī golfs — kluba slēgšanas sacīkstes — New Market.

27. septembrī Kanadas Latviešu meistarsacīkstes futbolā Sidrabenē.

Tuvāka informācija — Juris Tērauds, tel. 225—5534, Olģerts Kurcigs, tel. 741-3665.

Toronto pilsētas

PUBLISKS PAZIŅOJUMS
PAR PIETIEKAMU APKURI

Toronto pilsētas dzīvokļu noteikumi nosaka, ka mājas īpašnieks ir atbildīgs par siltuma uzturēšanu visās telpās vismaz 21°C (70°F) starp 15. septembri un 1. jūniju. Vienīgais izņēmums, ja mājvietas apdzīvotājs tanīs var regulēt temperātūru.

Ja jūs esat īrnieks un jūtat, ka jūsu māja nav pietiekami apkurināta, runājiet ar savu saimnieku vai rakstait viņam. Ja jūs neko nepanākat, jums var palīdzēt Būvju un inspekcijas departaments (Buildings and Inspektions Department). Zvanait: 392-7960 no pirmdienas līdz piektdienai starp pl. 8.30 un 4.30 pēcp.; pēc kārtējām darba stundām zvanait 392-7149.

Michael L. Nixon, P. Eng.
Commissioner of Buildings and Inspections
and Chief Building Official

RAIBĀ NEDĒĻA

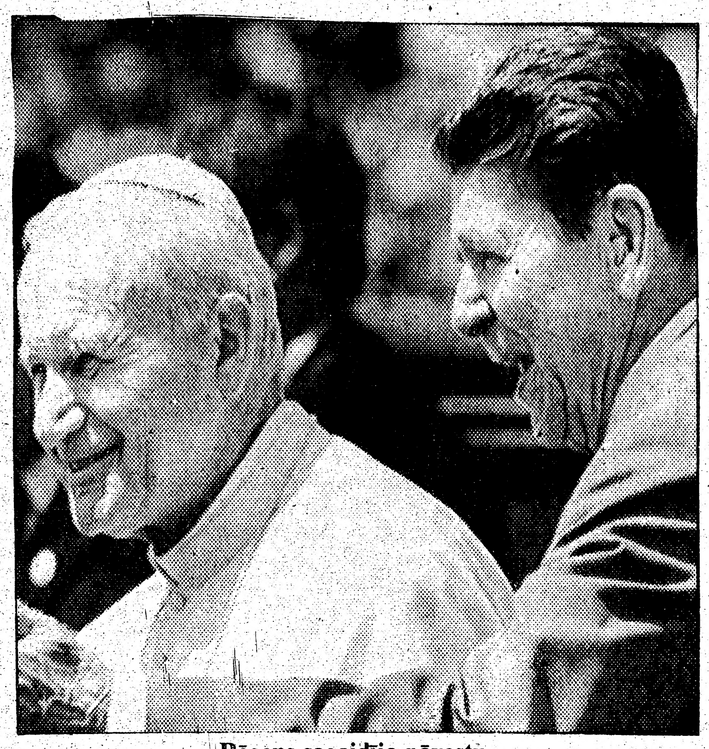

Rēgens sagaidīja pāvestu.

RĒGENS RUNĀS APVIENOTĀS NĀCIJĀS

Pagājušā nedēļā Ņujorkā jau sāka ierasties delegāti no visas pasaules valstīm, lai piedalītos Apvienoto Nāciju 42. rudens sesijā. Atbruņošanās problēmas, cilvēku tiesību ievērošana, sarežģījumi Centrālamerikas telpā un Irānas un Irakas militārais konflikts iezīmēs šīs sesijas galvenos vaibstus.

Jau septīto reizi Apvienoto Nāciju runātāju tribīnē kāps prezidents Ronalds Rēgens. Domā, ka viņš paziņos, ka amerikāņi atjaunos savus maksājumus pilnā apmērā šī starptautiskā foruma tālākai uzturēšanai. Līdz ar to Apvienotās Nācijas būs paglābtas no draudošā bankrota.

Rēgens arī nepārprotami deklarēs amerikāņu ārpolitikas mērķus Centrālamerikā, Vidējos austrumos un, pats galvenais, ASV un Pad. savienības atomieroču arsenāla samazināšanas iespējas.

Nav izslēgts, ka sesijas beigu cēlienā delegātus uzrunās arī Pad. savienības komūnistu partijas ģenerālsekretārs Michails Gorbačovs. Par Pad. savienības iespējamo globālās politikas maiņu delegāti cer dzirdēt 23. septembrī, kad viņus uzrunās Kremļa ārlietu ministrs Ševerdnadze. Rietumu diplomāti nekādus brīnumus nesagaida, jo pagaidām Gorbačová pieteiktās reformas starptautiskā forumā nav atbalsojušās — tās ir tikai kosmētiskas.

Kad Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Javier Perez de Cuellar atgriezās no Irakas un Irānas samierināšanas mēģinājuma, viņš bija spiests atzīt, ka ne Teherana, ne Bagdada necenšas respektēt Drošības padomes pieņemtās rezolūcijas. Teherana būtu ar mieru piekrist pamieram tikai tad, ja Apvienotās Nācijas uzskatītu Irānu par uzbrucēju un Drošības padome arī attiecīgi nosodītu Irānu. Gluži pretējus uzskatus Apv. Nāciju ģenerālsekretārs dzirdēja Damaskā. Un tā Irakas un Irānas militārā konfrontācija turpināsies, pie kam abām karojošām pusēm bez lieliem sirdsapziņas pārmetumiem ieročus piegādā Apv. Nāciju valstis.

Tanī pašā laikā līdz turpmākam nemazināsies arī saspīlētais stāvoklis Persijas jūras līcī, kur eļļas transporta kuģu nodrošināšanai bez amerikāņu, britu, franču, italiešu un beļģu kara flotes vienībām operē arī daži Kremļa karakuģi.

Pad. savienības ārlietu ministrs Ševerdnadze pēc ierašanās Vašingtonā apliecināja, ka kardinālā jautājumā — atbruņošanās līguma parakstīšanā — vēl joprojām esot jāpārvar vairākas pretiškības. Pēc apspriedēm ar ASV ārlietu ministru Šulcu Ševerdnadze devās uz Balto namu, kur viņš prezidentam Rēgenam nodeva Gorbačova personisko vēstuli. Abu lielvaru dialogs pagaidām nerada pamatu lielām cerībām uz pozitīvu pagriezienu. Ļoti iespējams, ka cerētā Gorbačova un Rēgena tikšanās šogad vēl izpaliks.

Pāvestu Jāni Paulu Maiami sagaidīja pats Rēgens ar ASV pirmo lēdiju Nansiju. Ir zināms, ka pāvests ir ļoti augsti novērtējis Rēgena līdzšinējās prezidentūras laiku. Rēgens no savas puses nemaz neslēpj savu cieņu iepretim Svētajam Tēvam un raugās uz viņu ne tikai kā uz katoļu baznīcas galvu, bet gan kā visas rietumu pasaules lielāko morālo autoritāti, kam milzu politiska ietekme visā pasaulē.

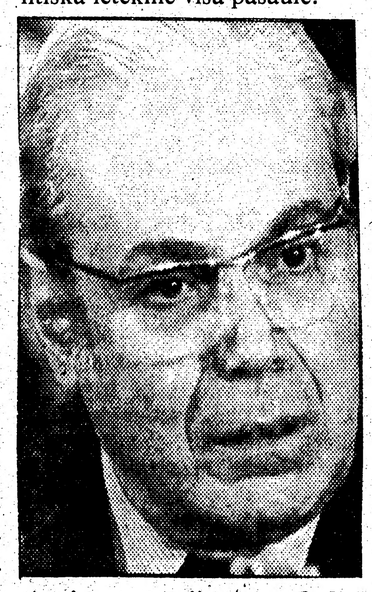

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs nespēja samierināt Teheranu un Damasku. Jeruzalemes policistu jaunā nodarbošanās.

Pāvesta ASV svētceļojums tuvojas noslēgumam. Liberāļu, sieviešu un žīdu aktīvistu, kā arī homoseksuāļu un citu pāvesta uzskatu kritizētāju izbazūnētie protesti izrādījās pārspīlēti. Pāvests visur prata atrast izlīdzinātāju atbildi, pie kam tas nenozīmēja, ka viņš kapitulētu protestētāju priekšā. Tā, tiekoties ar žīdiem, kas pāvestam prasīja, kāpēc Vatikāns liedz diplomātisku atzīšanu Izraēlai, Svētais Tēvs atbildēja, ka ir arī citas tautas, kas gaida savu problēmu atrisināšanu, kā, piemēram, palestīnieši. Amerikas žīdu delegācijas vadītājam rabinam Morduchajam Vaksmanim nebija ko atbildēt.

Citur pāvests iestājās par AIDS slimības sirdzēju saprašanu un atbalstīšanu. Spāņu izcelsmes amerikāņi no pāvesta dzirdēja stiprinājumu, jo tuvāko gadu laikā viņi veidos Amerikas katoļu draudzes pamatu. Atzīmējams, ka ar pāvestu tikās arī bij. prezidents Kārters, kas lūdza, lai Svētais Tēvs aizlūdz par viņa brāli Billiju, kas nedziedināmi slims ar vēzi.

TURPINA ORTODOKSĀLO ŽĪDU VAJĀŠANAS

Jau trešo nedēļu Jeruzalemē ortodoksālie žīdi turpina protestu pret kinoteātru filmu izrādēm sabata laikā. Jeruzalemes palestīnieši smejas, ka tagad spēcīgie policisti viņu vietā ar nūjām trenkā savus tautiešus, kas uzskata, ka tikai ticībā žīdu tauta varēs pastāvēt.

VICEPREZIDENTS BUŠS POLIJĀ

ASV viceprezidents Bušs devies diplomātiskā misijā uz Eiropu, kur viņš apmeklēs ne tikai Italiju, Franciju un Beļ'iju, bet arī Poliju. Polijā Bušs tiksies ar Varšavas režīma valdību, Solidāritātes dibinātāju Valesu un archibīskapu Glempu. Pirmo reizi, kopš Varšavas režīms izsludināja kaŗastāvokli, rietumu valstsvīrs — ASV viceprezidents Bušs — radiofonā un televīzijā teiks runu, kas būs dzirdama ne tikai Polijā, bet visā Austrumeiropā.

DŽEKSONS KANDIDĒ

ASV prezidenta vēlēšanu kandidātu saraksts turpina augt. Pēdējais savu cepuri ringā iemetis nēģeļu sludinātājs Džese Džeksons, kuŗa ārpolitiskie gājieni jau iepriekšējā prezidenta vēlēšanu norisē radīja daudz pretrunīgu komentāru.

Tanī pašā laikā savu kandidātūru atsauca līdz šim par populāru uzskatītais senātors Gerijs Hārts, kas televīzijas raidījumā atzinās viņam pārmestajās mīlestības dēkās. Te gan jāpiezīmē, ka pārāk uzticīgi savām laulenēm nav bijuši arī prez. Rūzvelts, Eizenhauers, Kenedijs un Džonsons. Faktiski Hārta ekskursijas Erosa valstī izbazūnēja amerikāņu prese, un tādēļ viņam bija jāiet.

LIBERĀĻU LIELĀ UZVARA ONTARIO

Vairāk nekā 40 gadus Kanadas bagātākā un varenākā Ontario provincē politiskā vara atradās konservātīvo partijas rokās. Kad iepriekšējās kons. partijas līdera vēlēšanās Timbrels un Grosmans zaudēja šīs partijas labā spārna pārstāvim Milleram, aizkulisēs radās nopietna iekšēja šķelšanās. Timbrela un Grosmaņa atbalstītāji sekojošās parlamenta vēlēšanās tikai remdeni atbalstīja savu jauno partijas līderi Milleru. Un tā Millers šais vēlēšanās nedabūja pietiekamu deputātu skaitu, lai varētu sastādīt valdību. Stāvokli izmantoja sociālists Rē, kas piedāvāja iet kopā ar liberāļu partijas Pētersonu, tādējādi paveŗot pēdējam ceļu uz premjēra kabinetu. Divos gados D. Pētersons veikli iemantoja vēlētāju simpatijas, un nupat notikušās vēlēšanās viņš ieguva lielāko skaitu — 95 deputātus — kāds jebkad liberāļiem bijis Ontario parlamentā. Sociālista Rē partija ar 19 deputātiem būs oficiālā opozicija, kamēr konservātīvo partija Grosmaņa vadībā dabūja pamatīgu pērienu, spējot ievēlēt tikai 16 deputātus. Pats Grosmans savā vēlēšanu iecirknī bija spiests kapitulēt liberāļu pretkandidātam. Paies vairāki gadi Ontario konservātīvo partijas atdzimšanai.

Tas viss rada nozīmīgas galvassāpes federālās kons. partijas līderim ministru prezidentam Malrūnijam. Pēc sabiedriskās domas pētīšanas institūtu aptaujām Kanadas vēlētāji pirmā vietā patlaban stāda NDP līderi Brodbentu, atstājot otrā vietā liberāļu Terneru, bet Malrūniju trešā vietā.

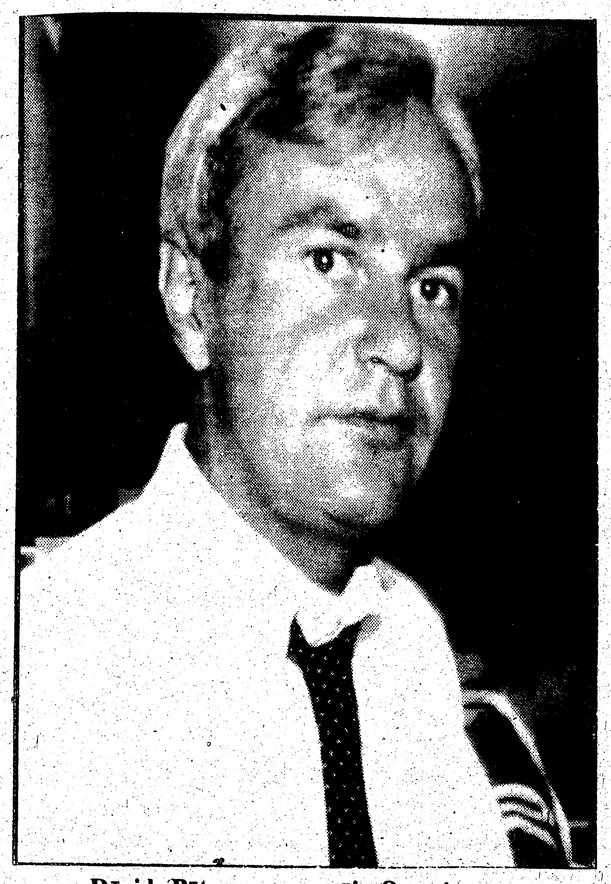

Dāvids Pētersons uzvarēja Ontario.

Pāvestam Amerikas svētceļojumā bija jāizvairās no daudzām mīnām.

Medaļas otra puse

Andrievs Niedra, *Kā tās lietas tika darītas,* Apgāds Gauja, 1987, brošēta, 340 lp.

Pirmajā lappusē apakšvirsrakstā vēl atzīmēts- Indriķis fon Strīks, Otto Goldfelds-Zeltiņš, Balodis un Manteifels, Niedras kabineta sēžu protokoli, Cēsu kaujas.

Mēdz teikt, ka katrai lietai vai notikumam esot divas puses. Latviešu virsnieks A. Blāķis bija sarakstījis grāmatu ,,Medaļas otra puse'', kur aprakstījis savas domas, kas nesaskanēja ar citu spriedumiem vai domām.

Medaļas divas puses vērojamas vēstures notikumu atstāstījumos un atmiņu grāmatās. Atmiņās autors parasti izceļ savus nopelnus, daudzos gadījumos arī pats tam noticot. Neizdevušos pasākumus, notikumus, kas nav veidojušies tā, kā atmiņu rakstītājs vēlējies, vai nepatīkamus brīžus nav vērts aprakstīt, tie no rakstītāja viedokļa liekas mazsvarīgi. Nereti kāds cits tos pašus notikumus atceras citādi, un tā medaļai iznāk otra puse, kaut vai skaitļiem pievienotos tikai lieka nullīte.

Vēsturiskos notikumos parasti uzvarētājam ir taisnība, tikai uzvarētāju nopelnus izceļ kā patiesību. Labi piemēri ir Otrā pasaules kara laikā, kad zaudētāju pusei piedēvē visus noziegumus, bet par uzvarētājiem raksta tikai labo, piemirstot vai nevēloties atcerēties viņu noziegumus. Kāda tauta iedomājas, ka tikai viņa ir cietusi pasaules kara laikā, gandrīz visi pārējie bijuši pret viņiem vai nav nemaz cietuši. Un rietumu pasaule, vismaz Amerikas kontinents, dzīvo no šāda mīta.

Medaļai bijušas divas puses arī Latvijas atbrīvošanas cīņās un pirmajos tās pastāvēšanas gados. Notikumi Latvijas neatkarības laika vēstures grāmatās neatspoguļo dažu atmiņu grāmatu autoru domas. Par Kārli Ulmani, Jāni Balodi, Juri Zemitānu, Andrievu Niedru, cīņām pret lieliniekiem Ziemeļlatvijā, igauņu lomu Latvijas atbrīvošanā un dažādiem citiem notikumiem varētu būt arī citi novērojumi un vērtējumi, kas nereti balstās uz dokumentiem vai loģiskiem salīdzinājumiem. Tas vērojams Andrieva Niedras grāmatā, kas sarakstīta 1932. gadā trimdā, bet pirmo reizi iespiesta tikai vācu okupācijas laikā Latvju Grāmatas izdevumā 1943. gadā Rīgā. Tagad to pārspiedis apgāds Gauja.

Grāmatas saturs dibināts uz 1924. gada tiesas procesu un dažādiem dokumentiem, ko tiesa apskatīja. Viens no apsūdzētiem bija Andrievs Niedra. Grāmatā apskatīti arī notikumi Niedras valdības laikā un to izvērtējumi, kā to redzēja vai skatīja Andrievs Niedra. Tur ievietoti arī Niedras kabineta protokoli.

Grāmatas sākuma posmā autors mēģina analizēt dažādus likumu punktus. Vidzemes landmaršals Strīks gribējis sarīkot sazvērestību pret Latviju un tās valdību. Līdzīgu apsūdzību gribējuši ,,piesiet'' arī Niedram. Autors grāmatā analizē likumu punktus, vai tā bijusi sazvērestība, vai bijis nodoms gāzt valdību, vai noticis apvērsums vai ne. Latvija lielo tautu politikā ir kā mazs gruzītis, ko izslauka, ja tas iekritis acī. Vācieši 1918. gadā gribēja izkārtot Baltijas jautājumu, bet vācu muižniecība 1918. gada septembrī nebija vienota. Vieni aizstāv Meklenburgas hercoga Adolfa Fridicha kandidatūru Baltijas monarchijai, otri vēlas iet kopā ar igauņiem un latviešiem. Baltijas muižniecība 1918. gada rudenī vienojusies gādāt, lai Sabiedrotie atzīst Baltijas Zemes padomi par Baltijas pagaidu pārstāvi, jo lielinieciskā Krievija no Baltijas bija atteikusies uz visiem laikiem. Uz Pagaidu valdības radīšanu bija atsaukušās divas grupas: Zemes padome, kas izaugusi no landtāgiem, un latviešu Nacionālpadome, kas radusies no latviešu bēgļu organizācijām. Uz kuģa,,Runeberg'' apķīlāti Strīka nelegālie dokumenti par sazvērestību gatavošanu.

Vai aizrādījums pabalstīt demokratiskas Latvijas un Igaunijas izcelšanos vācu jaunās valdības komisāram Vinningam dots no Berlīnes vai arī viņš pats to izgudrojis, nav zināms. Novembŗa vidū ar Emīļa Skubiķa starpniecību viņš licis saprast latviešu politiķiem, ka demokratiskā Vācija pabalstīs demokratiskas Latvijas izcelšanos. Ulmanis uzņēmās vidūtājību starp Vinningu un latviešu politiķiem, kas 17. novembrī apvienojās ar suverēno Tautas padomi. Ulmanis saņēma no vāciešiem pusmiljonu marku.

Ar 7.decembŗa līgumu jaunradāmo Latvijas kaŗaspēku Vācija ņemtu savā apgādē, bet Baltijas vācieši varētu dibināt savu kaŗaspēku Vācijas apgādē ar vācu valodu. Ar Latvijas armiju tas bija apvienots zem kopīgu virspavēlnieku, kas nedrīkstēja būt latvietis. Līdz ar to Balodis līdz 1919. gada 14. jūnijam bija padots vācu okupācijas armijas 6. korpusa komandierim grāfam fon der Golcam. Ar 29. decembŗa līgumu pagaidu valdība gatava visiem pie kaŗaspēka piederīgiem ārzemniekiem piešķirt pilnas Latvijas pilsoņa tiesības. Muižu sadalīšanu Latvijā sāka sludināt pilsoņu šķira Liepājā 1919. gada februārī.

Rezerves leitnants Otto Jūlija dēls Zeltiņš-Goldfelds piesavinājies virsleitnanta pakāpi un sudraba ievainošanas zīmi; grāmatā aprakstītas dažādas Goldfelda avantūras. Kādā vēstulē viņš raksta uz Hamburgu, ka divas no 18 latviešu zemes sarrdzes rotām sacēlušās, angļu kaŗa kuģi izšāvuši 15 artilerijas šāvienus uz kazarmām, bet vācu zemessargi atbruņojuši šīs rotas. Nākamajā rītā pēc lauku tiesas sprieduma nošauts katrs desmitais no šīm rotām, pavisam 12. Goldfelds šturmēja Kuldīgu, kad viņam bija citi uzdevumi, ciešot zaudējumus pašu ugunī. Viņš protokolos piemin notikumus, kas nekad nav notikuši.

Barons Manteifels plkv. Balodim jautājis, kādu stāvokli viņš ieņemtu, ja Ulmaņa valdība tiktu ar varu gāzta. Balodis nedarītu nekā tāda, kas varētu traucēt Manteifela nodomu, neliktu šaut uz triecienvienībām. Bet Balodis 1924. gadā tiesā liecināja citādi. Vācieši ir nemierā ar pagaidu valdības locekļiem K. Ulmani, J. Zālīti, S. Paegli un J. Goldmani.

Par Niedras valdības darbību liecina protokoli. Tur runāts par kaŗaspēka palielināšanu ar brīvprātīgiem un mobilizāciju; drukāt rubļu gabalus uz Latvijas naudas; rīkot 400,000 rubļu loteriju; izsludināt amnestiju 16. aprīļa notikumos cietušajiem; valūtas un aizņēmumu problēmas. Nolemj sadalīt apcietinātos tādos, kas piedalījušies A. Niedras aizvešanā, un tādos, kas gatavojuši sacelšanos pret A. Niedras valdību, pārējos atlaist.

Niedra savās atmiņās necildina latviešu bruņotos spēkus un mazina dažu virsnieku nopelnus. Kapteini Juri Zeminātu viņš raksturo kā cilvēku ar juceklīgu domāšanu un nedrošu atmiņu. Zemintāns pats sevi iecēlis par virspavēlnieku, viņš sākumā bijis tikai pavēlnieks, jo latviešu spēki bija padoti igauņu virspavēlniekam. Autors apšauba arī Zemitāna kaŗa mākslu. Pulkvedi Jāni Balodi autors novērtē kā cilvēku, kas nemēdza izšķirties, pirms viņš redzēja, kuŗa puse būs stiprāka. Šādos gadījumos tas mēdza dot nenoteiktas atbildes.

Cīņas Ziemeļlatvijā veica igauņi. Tur Pagaidu valdība bija igauņiem apsolījusi Valkas pilsētu un 7 apkārtējos pagastus, (citā vietā arī 8 vai pat 14 pagasti) ar 20.000 iedzīvotājiem, bez tam arī kaŗa laupījumu. Igauņi tukšoja Ziemeļlatviju, izlaupīja veikalus, paņēma pārtiku, dziju, mēbeles, tie darbojās no Rūjienas līdz Krustpilij. Pilnvarotais M. Gailītis Pagaidvaldības vārdā apķīlāja Ziemeļlatvijā visas muižas ar inventāru. Politika nebija saskaņota, dažreiz divas grupas runāja viena otrai pretim. Plašs apraksts ir par Cēsu kaujām, kur igauņiem lieli nopelni. Cēsīs latviešiem nebija nekāda kaŗaspēka, tur bija ugunsdzēsēji un skolnieki. Igauņi grībēja ieņemt Ierīkus, lai no Gulbenes varētu aizvest salaupītās mantas un krieviem atņemtās lokomotīves ar vagoniem. Igauņu prese bijusi neapmierināta par latviešu Cēsu kauju aprakstiem.

Grāmatā daudzi notikumi aprakstīti citādā veidā, nekā to var lasīt neatkarīgās Latvijas vēstures grāmatās. Niedras valdības darbība neatkarības laikā gandrīz nemaz nav apskatīta, kaut Niedra par to saņēma 23 mēnešus cietuma sodu. Grāmatā norādīts, ka lielu un mazu kauju vadītāji skaitļus par savu vai ienaidnieku vienību stiprumu pārspīlē, dažreiz pievienojot kādu lieku nulli. Bet tas jau noticis arī Otrā pasaules kaŗa laiku atmiņās.

Par grāmatu jāsaka — katram sava taisnība un katrai medaļai divas puses. Lasītājs te var novērtēt un izvērtēt Latvijas neatkarības laika sākuma posma divu pretēju nogrupējumu cenšanos atbrīvot Latviju un nodibināt valdību. Katrai grupai bija citi iemesli un citas cīņas metodes. Parasti uzvarētāji raksta savu panākumu vēsturi, aizmirst neveiksmes un nepiemin pretinieku panākumus. Andrievs Niedra varbūt bija labāks literāts nekā politiķis.

Andrieva Niedras dēls Austrums miris Austrālijā, atstājot diezgan ievērojamu mantojumu. Tā kā nav atrasts testaments, iespējams, ka mantojumu varētu pārsūtīt uz Latviju, kur mirušajam dzīvo radi.

V. Irbe

Leonija Ozolkalne

KUR TU ESI?

Autore mums ir ļoti labi pazīstama ar grāmatu Ugunī. Tāpat arī šoreiz ļoti raitā valodā aizved lasītāju kaŗa un pēckaŗa bēgļu gaitās, rādot vecākās un vidējās paaudzes cīņu par brīvu Latviju.

Laba dāvana visiem grāmatu cienītājiem.
Cena $19.00.
Pasūtinot un samaksājot līdz 1. oktobrim,
iesieta, 248 lpp. ASV $16 US, Kanadā $16.
(Sakarā ar augstiem pasta izdevumiem uz ASV, tā pati cena US dolaros).

Lūdzu piesūtait ..... eks. KUR TU ESI?

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

.....

Samaksai pievienoju $..... uz Amber Printers & Publishers Ltd. vārda, 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

JAUNA GRĀMATA

Kaldeja Aruma

STĀSTI PAR MURCĪŠIEM

KAĶĪŠU
RAIBIE PIEDZĪVOJUMI
– ĪSTENĪBA

Grāmata ar daudz fotografijām par Murcīšu saimes likteņgaitu.
Cena: US $12.00, Can $15.00
(+10% sūt. izd.) Grāmatnīcās vai J. Balks, 6065N. Westnedge, Kalamazoo, MI 49007, U.S.A.

Valentīna Pāvula

NEPTŪNA KALPS

ir vienīgā grāmata mūsu literātūrā, kuŗā autors apraksta savu darbu — zemūdens dzīlēs nogrimušo kuģu un citu bagātību meklēšanā, kā arī daudzās citās bīstamās dēkās.

Jauns pienesums latviešu literātūrā līdz šim neaprakstītos ūdenslīdēja piedzīvojumos.

Rakstnieks Anšlavs Eglītis Valentīna Pāvula stāstījumu vērtē šā: ,,Neparasts, interesants, īpatnēji svaigā valodā uzrakstīts darbs. Saista nepārtraukti lasītāja uzmanību...''

Grāmatai 488 lpp. Mākslinieka Ērika Dzeņa vāka zīmējums.
Cena $28.50

Pasūtinot un iemaksājot līdz 1987.g. 1. novembrim, cena ASV $22.50 US; Kanadā $22.50.

VĀRDS, UZVĀRDS .....

ADRESE: .....

.....

Lūdzu piesūtait ..... eks. ,,Neptūna Kalps''.

Samaksai pievienoju ..... **uz Latvija Amerikā Ltd. vārda**
125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Negaidot Dieva mierā aizgājusi
mūsu mīļā māmiņa

Frīda Balgalvis

dzimusi 1909. gada 4. martā Dobelē,
mirusi 1987. gada 13. septembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
meita Lilija, dēli Raimonds un Gunārs
ar ģimenēm, mazmeitiņas Ilze, Anita un Mārīte,
brālis Voldis Ozols ar ģimeni Austrālijā,
Anna Zvirgzds Toronto.

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā

Ilze Laipnieks, dzim. Saukants

dzimusi 1903. gada 6. februārī Latvijā,
mirusi 1987. gada 31. augustā Sault Ste. Marie, Ont.
Dieva mierā pavadīta 5. septembrī
Woodland kapos Londonā, Ont.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
meita Mirdza, dēli Gunars un Jānis
ar ģimenēm, brālis Klāvs un radi Latvijā.

Pēkšņi no mums šķīries brālis un onkulis

Antons Grodnis

dzimis 1915. gada 20. decembrī Balvu pagastā,
miris 1987. gada 24. augustā Vindzoņā, Ont.

Par viņu skumst
piecas māsas un brālis
ar ģimenēm

Mūžībā aizsaukta mūsu vanadze

Austra Bukovskis

mirusi 1987. gada 7. augustā.

Nav sāpju vairs,
Tik mūžīgs miers.

Sēro
DV Druvas nodaļa

Sākot ar š. g. 27. septembri

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiks jaunās telpās:

TEMPLE BAPTIST CHURCH

14 Dewhurst Blvd., Toronto (Vienu bloku uz vakariem no DONLANDS sabveja stacijas)

Pirmais dievkalpoj.: Svētdien, 27. sept. pl. 14.00

Dziedās draudzes jaunatnes ansamblis.

Visi tautieši laipni aicināti!

Cilvēkiem ir nolemts vienreiz mirt, bet pēc tam tiesa. (Ebr. 9:27).

Bezmaksas kristīgu literatūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja E.I. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Mac. E.I. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. māja 769-6950.

20. septembrī pl. 11 dievkalpojums ar kristībām — vadīs māc. Edgars Liepiņš.

27. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

4. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma notiks draudzes pēcpusdiena. Referēs archibīskaps Arnolds Lūsis.

11. oktobrī pl. 11 Kopbaznīcas svētdienā draudzes locekļu vadīts dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Mac. J. Calitis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kanceleja: trešdienās un ceturtdienas no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties,

AUSTRUMU DRAUDZE

Mac. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, talrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīca 361 Danforth Ave.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

Nākošais dievkalpojums 20. septembrī pl. 13 Lietuviešu baznīcā, 1021 College ielā, Toronto.

BAPTISTU DRAUDZE

Mac. J. Smits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Sākot ar 27. septembri dievkalpojumi un Bībeles stundas jaunās telpās: Temple Baptist Church, 14 Dewhurst Blvd. (1 bloku no Donlands pazemes stacijas).

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

SV. KATRĪNU DRAUDZE

Mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston, St. Catharines, Ont., L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 3. svētdienā, pl. 15.00 Kristus lut. baznīcā, 140 Russell Ave, St.Catharines.

20. septembrī pl. 15 draudzes dievkalpojums.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave South.

20. septembrī pl. 11 draudzes dievkalpojums, māc. I. Gaide.

27. septembrī pl. 16 draudzes dievkalpojums; pl. 17 — draudzes ārkārtas pilnsapulce.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā, 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tālr. (416)-834-6081.

4. oktobrī pl. 13.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Grace United Church dievnamā, 156 Main St., Brampton, Ont. Dievkalpojumu vadīs māc. A. Dūmiņš. Dziesmu lapiņas.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igaunu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl. 13.30 baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont. K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piekt. pl. 10.30 no rīta,
svētd. Bufalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bufalo TV 29. stac. no pirmd. — piekt. pl. 10 no rīta, svētdienas pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piekt. pl. 9 no rīta.

TORONTO ZIŅAS

● Māc. F. Kristbergs kristījis Marku Uldi Zichmani, Klāva un Aijas, dzim. Bramanes dēlu un salaulājis Ann-Marie Pringli, dzim. Kalniņu un Robertu Wan Giesonu.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Hariju Gordonu Arčibaldu (Archibald) un Mārīti Mudīti Blizzardi; Tālivaldi Mārtiņu Plūdumu un Ilzi Zigrīdu Lozi. — Kristījis Eriku Magnum Zalcmani-Krudzo, Ķeneta Krudzo un Silvijas Zalcmanes dēlu; Baibu Ināru Vilku, Alģerda un Sarmītes, dzim Enzelīnas meitu; Gustavu Kārli Kalniņu, Edvīna un Dainas dēlu.

● Sasniegusi 96 gadu vecumu, 18. augustā mirusi Minna Alanta, dzim. Libere. Viņa bija dzimusi 1891. g. 30. janvārī Suntāžu pagastā. Pēdējā gaitā uz Jorkas latviešu kapiem 20. augustā izvadīja māc. J. Cālītis. Paliek meita Aina, znots Valdemars Briedis, divi mazbērni un divi mazmazbērni, kā arī dēls Kārlis Latvijā.

● 24. augustā 79 g. vecumā mirušo Jāni Teodoru Saliņu 26. augustā St. James krematorijā izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikis atstāj sievu Mildu.

„Latviešu ģimnazijai nekas nedrīkst notikt!"

Latviešu Centrs Minsterē — Foto: H. Bištēviņš

PAREDZAMS LABVĒLĪGS IZKĀRTOJUMS MINSTERES SKOLAS NĀKOTNEI

„Labas izredzes latviešu ģimnazijai Minsterē, sliktas kārtis izglītības ministram", tā savu speciālziņojumu izcilā vietā sāk Minsteres laikraksts Westfalische Nachrichten 9. jūlija n-rā, turpinot, ka Ziemeļreinas-Vestfāles parlamenta Skolu un izglītības komisija ar visu partiju deputātu balsīm uzdevusi pavalsts izglītības ministram ar piemerotu tiesisku nokārtojumu nodrošināt latviešu ģimnazijas turpmāko pastāvēšanu kā latviešu valodas mazāktautības skolai.

Latviešu centrālās organizācijas, Minsteres ģimnazijas saime un latviešu sabiedrība vispār pēdējā gadā bija norūpējusies par Ziemeļreinas-Vestfāles pavalsts izglītības ministra rīkojumu, ka, sākot ar 1988./89. g. mācības gadu, tiktu mainītas pārbaudījumu prasības. Tieši, īpaši beigu pārbaudījumi, būtu jāveic vācu valodā, kas sevišķi no ārzemēm iebraukušajiem audzēkņiem valodas dēļ vien sagādātu manāmas grūtības.

Šī izglītības ministra lēmuma dēļ, kas likās gandrīz neapgāžams, latviešu ģimnazijas un latviešu kā mazāktautības jautājums bija izgājis pat pāri pavalsts un Minsteres robežām. Ģimazijas nākotnes nodrošināšanā pēdējās dienās iejaucās arī Vācijas federālās valdības izglītības ministrs Mellemans, kas pats ir minsteriets. Vēstulē Ziemeļreinas-Vestfāles izglītības ministram Švīram viņš lūdz pārbaudīt, vai ar īpašu nokārtojumu „latviešu ģimnazijas statuss varētu palikt līdzšinējais, lai varētu pastāvēt vienīgā pavalsts mazākuma tautības skola, kurai tik ilgu gadu darba pieredze". Ministrs arī atspēko sava pavalsts kollēgas apgalvojumu, ka nevarētu sameklēt vajadzīgos latviski pratējus pārbaudījumu komisiju locekļus: „Cik zinu, ir latviešu skolotāji ar attiecīgo kvalifikāciju, kāda vajadzīga abitūrijas komisijā".

Minētās parlamenta Skolu un izglītības komisijā sēdē izglītības ministrijas pārstāvjiem arī pārmesta pārmērīga birokratija skolas jautājuma kārtošanā. Pat. soc. demokratu deputāts uzsvēris, ka skolai arī turpmāk jāpatur īpašs statuss, kas nodrošinātu tās sekmīgā izglītības darba turpināšanu latviešu kultūras vērtību un identitātes saglabāšanā. Kāds cits komisijas loceklis zīmīgi izteicies, ka federālā Vācija gan nerīkošoties tā, kā tas noticis ārzemēs (labi zināms, kādā), kur nupat valsts prezidents Veiczekers nav spējis nodrošināt vācu minoritātes aizsardzību.

Debatēs ārpus pavalsts parlamenta piedalījušies arī Eiropas parlamenta locekļi, no kuriem minsteriete Dr. Peusa iestājās par to, ka latviešu tautas kopības iesniegtā petīcija jāapskata, cik vien drīz iespējams. Viņas vārdi: „Federālās Vācijas republikai ir atbildība pret latviešu minoritāti. Latvija pazaudēja savu valsts neatkarību Hitlera laika vācu ārpolitikas rezultātā". „Latviešu ģimnazijai nekas nedrīkst notikt!" izsaukusies deputāte.

Tāpat kā skolas saime un latviešu sabiedrība, par pavalsts parlamenta komisijas lēmumu iepriecināts arī Minsteres virsbirģermeisters Dr. Tvenhēvens: „Es milzīgi priecājos, to dzirdot. Tas liecina, ka parlaments ir spējīgs arī valdībai reiz parādīt ceļu. Tas taisni Ziemeļreinā-Vestfālē ir svarīgs notikums". Pilsētas vecākais arī pats pirms komisijas lēmuma bija griezies pie pavalsts ministru prezidenta (vecākais pieder pie kristīgo partijas, valdība — sociāldemokratu), iestādamies par to, ka būtu atrodams nokārtojums, kas „atbilstu šīs ģimnazijas vienreizējai nozīmei un nodrošinātu svarīgo mātes valodas mācīšanu".

Westf. Nachrichten arī atzīmē, ka Minsteres latviešu ģimnazija pirms gada ievākusies jaunā Latviešu kultūras centra telpās, kas uzcelts ar federālās Vācijas un pavalsts atbalstu (apm. 5 milj. marku), pie kam manāmu pienesumu 1,6 milj. marku apmērā devuši latvieši no visām pasaules malām. Laikraksts piemin, ka pašā Latvijā pilnā spēkā norisinās rusifikācija, pret ko Rīgā jau notikuši protesti. **A.B.**

Laipni lūdzam kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1987.g. abonementa maksas,

kas paliek līdzšinējās un redzamas maksāšanas zīmē katrā numurā.

Lielkrievu...

(Turpinājums no 2. lp.)

Atmiņas ļaudis atsaucas uz Ļeņina rakstiem, kā arī uz „Ciānas gudro protokoliem" kaut gan labi zina, ka tie ir viltojums. Viņi spredikō par vecās Krievijas augšāmcelšanos ar visām sīpolkupolu baznīcām. Daži gan kristīgo ticību noraida kā „svešu" importu un ieteic krievu tautai atgriezties pie vecajiem slavu dieviem.

Tanī pašā laikā apvienības ļaudis ir dedzīgi Gorbačova un viņa „perestrojkas" atbalstītāji. Viņi sūdzas par to, ka „slepenas varas roka rediģējot ģenerālsekretāra runas un rakstus", un visu to, ko Gorbačovs sakot labu par krievu tautu, no teksta izsvītrojot.

Šī Atmiņu kustība ir mistiska, primitīva, brutāli antisemitiska vispār naidīga pret citām tautībām, svešām ietekmēm un ārzemēm, sevišķi ASV.

Šīs tendences citu tautību Padomju savienības iedzīvotājus pārsteidz un arī rada pretestību. Rodas jautājums, vai šī kustība daudz labāk neatspoguļo krievu tautas plašu aprindu noskaņojumu nekā partijas komūnisms no vienas puses un atsevišķi disidenti ar rietumu liberālismu no otras puses.

Septiņdesmit gadu pēc Oktobŗa revolūcijas tagad izrādās, ka krievu tautā, tāpat kā pirms šīs revolūcijas snauž, milzīgas nacionālisma un nacionālas tieksmes. Un vai vispār nacionālais jautājums nebūs liktenīgs visam komūnismam?

Tā kā Padomju savienībā sociālo un saimniecisko problēmu labvēlīgs atrisinājums vēl tik drīz nav paredzams, tad nacionālisms, svešā nīšana, arī antisemītisms, sapārots ar krievu misticismu un mesiānismu, dod auglīgu zemi šādai patriotiskai kustībai. Vai to veicina Gorbačovs vai viņa pretinieki, vēl nav zināms. Bet nav neiespējams, ka Atmiņā ielikti nākošās Krievijas iedīgļi.

Šīs apvienības jeb neatļautās biedrības locekļi pavisam netraucēti rīko priekšlasījumus un sapulces, jautājumu un atbilžu vakarus arodbiedrību, rūpnīcu un augstskolu klubos, protams, krievu cilvēkiem. Viņi reizēm atsaucas uz paša Gorbačova un Maskavas partijas pirmā sekretāra Jeļcina runām un atbalsta žūpības apkaŗošanu, ko, kā zināms, uzsāka Gorbačovs. Kustībai pieslēgušies pat ievērojami dzejnieki, rakstnieki, architekti, daži filozofi, pat partijas biedri.

Rietumvalstīs, sevišķi Rietumvācijā, šo kustību dēvē par krievu šovinismu, kas vēršas pret nekrievu tautām pašā Padomju savienībā.

Nesen Namosa apgādā Bāden-Bādenē iznāca publicista Gerharda Simona darbs Nacionālisms un nacionālitāšu politika Padomju savienībā. Autors atzīst, ka tik ilgi apslāpēt daudzo tautību nacionālās tendences ir padomju varas stiprums. Turpretī nekrieviem nav kopējas slēgtas frontes pret krieviem. Nespēja nokārtot nacionālo jautājumu parāda padomju sistēmas un vispār komūnisma ideoloģijas vājumu.

VALUDI
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

MAPLE LEAF TRAVEL
Piedāvā lidojumus
PACKAGE TOURS
Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351
655 St. Clair Ave W.

Kas to zin, kur citu gadu ...
26. septembrī pl. 19.00 DV namā Toronto
Programmu plkst. 19.30 atklās virspikv. Arturs Silgailis ar uzrunu — ILGAS UN AKTĪVĀS DZĪVES NOSLĒPUMS.
Solo dziesmas un dueti. Piedalās Ariana Liepiņa — soprāns, Viesturs Brants — tenors.
Deklamācijas — Stanis Butkēvics.
Humors: Rakstnieka Nik. Kalniņa jaunākā humoreska — Tonijas Krūkas izpildījumā.
MANS PULKS un DEVĪZE — dalībnieku stāstījumi.
CĒSU PULKS SKATOS un SKAŅĀS — slīdīšu izrāde.
VANADŽU CIENASTS — papildināts ar Simko ezera forelēm un līdakām.
Kokteiļa pusstunda, loterija un bufete.
Ieejas maksa $10.00 (no personas, uzkodas ieskaitot).

Dzeja par Ļeņinu — banku aplaupītāju

Dienvidslavijas galvaspilsētā Belgradā iznākušais literātūras laikraksts ,,Knjizevne Novine'' pirmajā lappusē pašā augšā ievietoji s dzejnieka Braņislava Petroviča dzejoli par Ļeņinu banku aplaupītāju. Šis laikraksts Dienvidslavijas galvaspilsētā ir ļoti izplatīts intellektuāļu izdevums. Laikraksts simpatizē serbu liberāļiem un nacionālajai opozicijai. Tas iznāk pavisam legāli, bet gandrīz katrā numurā polemizē ar komūnistu partijas presi.

,,Knjizevne Novine'' iespaidīgs ir arī tādēļ, ka ir rakstnieku savienības organs. Ja tas ievietojis dzejoli, kuŗā Ļeņins nodēvēts par banku laupītāju, oktobŗa revolūcija nosaukta par ,,tuksnesi'', pārmesta Ļeņinam nodevība pret marksisma ideāliem un beidzot sadarbošanās ar Staļinu, tad tā ir cīņas pieteikšana Gorbačova proklamētajam jaunļeņinismam.

Dienvidslavijas dzejnieks ar dažiem konstruktīviem teikumiem parāda, kā ,,labais'' Ļeņins stāv blakus un pretim ,,launajam un nešpetnajam'' Staļinam. Dzejnieks ar savu dzejoli izrok pozītīvās sistēmas ļeņinisma saknes un visu iegriež līdzsvara stāvoklī.

Dzejoli iztirzāja arī dienvidslavu literātūras zinātnieks Nikola Miloševičs. Viņš sacēla putekļus, kad Belgradā atklātā priekšlasījumā studentiem Ļeņinu nodēvēja par banku laupītāju.

Braņislava Petroviča dzejolis brīvā tulkojumā skan apmēram šādi:

Kā Al Kapone uzticējās revolveram,
Tā Ļeņins Puškina laukumā bankas priekšā uzticējās sev.
Ko līdzēja ideāli un Markss pasaulē?
Revolūcijas izvēršanai vajadzēja taču arī naudas.
Tāpat vajadzēja būt gataviem cīņai un arī miršanai.
,,Piepildi man kabatas!'' kliedza Ļeņins.
No bankām! No kā gan cita? Šīm cilvēcīgajām kobrām.
Ļeņins slaucīja ceļu ar naudu uz oktobŗa tuksnesi!
Zem cara tilta, nobālējušā naktī.
Staļins maksāja naudu ... un teica...''ar to jāpietiek!''

Patiesībā pats Ļeņins tieši banku aplaupīšanā nepiedalījās. Dzīvodams slepus Somijā, 1906. un 1907. gadā tas deva rīkojumus aplaupīt bankas boļševiku partijas un revolūcijas financēšanai. Tieši banku aplaupīšanas organizētāji bija vecie boļševiki Leonīds Krasins un armēnis Semjons Ter-Petrosjāns. Tiem piebiedrojās gruzīns Josifs Džugašvili, kas vēlāk kļuva slavens ar vārdu Staļins, jo pēc Ļeņina nāves kļuva par galveno noteicēju visā Padomju savienībā.

Lielāko ķērienu Ļeņina ļaudis guva 1907. gada 26. jūnijā Grūzijas galvaspilsētā Tiflisā. Tur laupītāji ar bumbām uzbruka Krievijas valsts bankas naudas un vērtspapīru transportam. Uzbrukumā laupītāji nonāvēja vairākus kazakus, transporta pavadītājus, bankas ierēdņus un vairākus gaŗāmgājējus.

Viss laupījums bija 375.000 zelta rubļu un liels skaits vērtspapīru. Naudu un vērtspapīrus tūlīt pārsūtīja uz Pēterburgu, no kurienes aģenti tos kā stabilo krievu ņaudu mēģināja apmainīt ārzemju bankās. Bet tas neizdevās, jo cara ierēdņi tūlīt paziņoja uz ārzemēm nolaupītās naudas un vēsrtspapīru numurus. Sādu iespēju Ļeņina gudrā galva nebija paredzējusi.

Toreizējie menševiki, no Ļeņins boļševikiem atdalījušies mērenie sociāldemokrati, asi Ļeņinam uzbruka par piedalīšanos banku aplaupīšanā. Šie uzbrukumi Ļeņinu neietekmēja. Viņš augstasinīgi atbildēja: ,,Mēs caru novedīsim tik tālu, ka viņš saviem revolūcionāriem pats samaksās''.

Kā zināms, Dienvidslavijā neatrodas neviens krievu karavīrs, arī komūnistu partija nav pakļauta Maskavas kontrolei, tāpēc tur varēja rasties dzejolis par Ļeņinu — banku laupītāju. **KO**

JĀŅA KALMĪTES IZSTĀDE VALMIERĀ

Valmierā pa daļai atjaunotajā Sīmaņa baznīcā nesen notika gleznotāja Jāņa Kalmītes gleznu izstāde. To iekārtoja Valmieras novadpētniecības mūzeja filiāles vadītājs Laimonis Liepnieks.

Izstādei J. Kalmītes darbus bija atvēlējušas gleznotāja māsas E. Kalmīte un E. Alksne, māksliniece Ē. Romāne, kollekcionāri no Rīgas un Strenčiem.

Izstādē īpaši bija redzamas ainavas un arī trimdā gleznotas nedaudzas rijas. Tā deva ieskatu gleznotāja 60 gadu ilgajā mākslinieciskajā darbībā.

Mākslinieks 14 trimdā gleznotos darbus dāvinājis Valsts mākslas un Valmieras novadpētniecības mūzejiem.

Izstādes atklāšanā Sīmaņa baznīcā bija klāt grafiķe Vija Celmiņa un gleznotājs Edvīns Strautmanis no Ņujorkas.

Kā zināms, Jānis Kalmīte dzīvo Mineapolē, un 2. martā viņam apritēja 80 mūža gadu, par ko rakstīja trimdas latviešu izdevumi.

Arī Rīgas laikraksts Literātūra un Māksla 26. jūnija numurā ievietojis Jāņa Kalnača apceri par Jāni Kalmīti sakarā ar izstādi Valmierā. Rakstam pievienots arī gleznotāja pašportrets.

Raksta beigās piebilsts, ka tēlnieks A. Vārpa izveidojis bronzas medaļu ar J. Kalmītes portretu un to nosūtījis gleznotājam uz ASV.

Ojārs Alks

Drukas kļūdas

(Turpinājums no 6. lp.)

Mieru, mieru!

Trimdas latviešu preses lasītāji uztraucas par drukas kļūdām trimdas avīzēs. Tie ir pārliecībā, it kā agrāk, Latvijas neatkarības gados tādas nebija. Un uztraucas arī rakstu autori, ja viņu rakstos ir kāda drukas kļūda.

Es ceru, ka pēc šī raksta šāda veida satraukumi apklusīs. Drukas kļūdas ir bijušas visos laikos, visu tautu presē un tādi būs arī nākotnē. Lasītājiem jāpriecājas, ja tas atrod kādu drukas kļūdu un spēj atrisināt pareizo vārdu vai domu. Tātad tikai mieru, mieru!

RM

NSM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Jau 9 gadus
latviešu pārstāvis

JĀNIS KORBS
Sales Representative

Birojā: 534-6381
Mājās: 461-9359

902 Bathurst Street Toronto, M5R 3G3

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informaciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

vienu gadu — Kanada $46.00, ASV $46.00
6 mēnešiem " $24.00 " $24.00
3 mēnešiem " $14.00 " $14.00

Vārds, Uzvārds .....
Adrese .....

Jauns abonents pagarinājums

Čeki rakstami uz Latvija Amerika vārda un sūtami
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9.

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

EGLĒNS

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING**
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows 534-2926

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

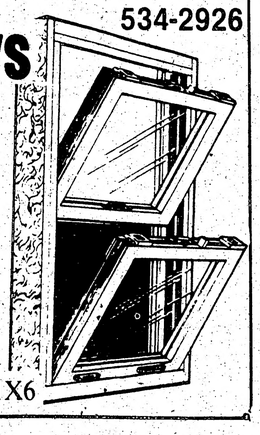

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Lilita Vija Gusts ieguvusi PhD gradu bibliotēkas zinātnē (Library Science) Kolumbijas universitātē Ņujorkā par disertāciju Oral History as an Information Source. Pirms tam viņa izpildīja palīgprofesores vietu Dalhousie universitātes bibliotēkas skolā Halifaksā, Nova Skotijā, Kanadā. Tagad strādā kā pārvaldes bibliotēkare (Acting Business Librarian) Kolumbijas universitātes bibliotēkās. **Vk**

ČIKAGA

● Čikagas vanadžu kopas gadskārtējais izbraukums notika 23. augustā Sv. Pāvila un Sv. Jāņa draudžu skaistajā īpašumā. Neskatoties uz to, ka augusta mēnesī ir atvaļinājumu laiks un citi notikumi, tāpat nesenie plūdi Čikagā un apkārtnē, bija ieradušies 33 dalībnieki. Jaukajā svētdienā izbraukuma dalībnieki jutās priecīgi pavadot laiku un baudot čaklo vanadžu bagātīgi sarūpēto cienastu. Bija arī bagātīga loterija un laimīgi vinnētāji. Kaut mazs bija dalībnieku pulciņš, tomēr tie bija labi tērētāji un ložu pircējis, kas sagādāja gandarījumu un arī labu atlikumu.

Vanadžu kopas priekšniece Skaidrīte Pāvele pasniedza tradicionēlo saktiņu Mildai Vaskovai sakarā ar viņas 65 gadu šūpuļsvētkiem. Tāpat atzīmētas divu gados vecāko vanadžu jubilejas augusta mēnesī: Olgai Ozoliņai 91 g., Lonijai Erninai 90 g. un Erikai Glocknorei. Bez tam vēl atzīmēja gadu mijas iepriekšējos mēnešos Lucijai Romānei un Ritai Valdmanei, visiem kopīgi nodziedot Daudz baltu dieniņu. Bija vēla pēcpusdiena, kad visi pēc sirsnībā un draudzībā pavadīta laika šķīrās. **A.Z.**

● 23. augustā notika kapu svētki Mt. Olive kapos. Ievadvārdus teica prāv. V. Vārsbergs. Svētrunu par aizkapa dzīvi teica prāv. Bolislavs Baginskis, viņš norādīja, ka ar nāvi neizbeidzās dzīve. Māc. A. Liepkalns savā lūgšanā sirsnīgos vārdos pieminēja visus mūsu aizgājušos tuviniekus un tautas locekļus tuvumā un tālumā, zināmos un nezināmos kapos. Prāv. Vārsbergs nobeidza svinīgo brīdi ar svētīšanas vārdiem. Pēc tam prāv. V. Vārsbergs iesvētīka kapa akmeni Leonam Tārvidam. Māc. A. Liepkalns iesvētīja kapa akmeni Kārlim Zariņam un noturēja piemiņas brīdi pie bijušā Sv. Jāņa draudzes māc. Gustava Straumaņa kapa. Māc. A. Liepkalns nedēļu iepriekš iesvētīja arī Ernesta Freimaņa kapakmeni. **A.Z.**

Vēža pētnieki satiekas

No 25.—28. augustam Ņujorkā, Omni Park Central Hotel telpās latviešu ārsta Jāņa Kļaviņa vadībā notika vēža slimības apkarošanas konference, kas oficiāli saucās 4th International Conference on Human Tumor Markers. ,,Tumor Markers'' ir vielas, ko vēža šūnas producē lielākos daudzumos nekā parasti. Tās nokļūst asinīs un tās var mērīt.

Sanāksmi ievadīja pieņemšana Ņujorkas pilsētas valdes ,,zilajās telpās''. To rīkoja Bruklinas un Kvīnsas katoļu medicīnas centrs. Tur piedalījās ap 150 lūgtu viesu, starp tiem arī daži latvieši.

Konferencē piedalījās ap 200 zinātnieku no 19 zemēm. Trijās dienās nolasīja 75 referātus, kas bija sagrupēti pie-

Baritons Pauls Berkolds un pianists Pēteris Zariņš sniedza vairākus koncertus Dziesmu Dienās Gaŗezerā **Foto V. Jaunkalnietis**

Paula Berkolda koncerts Gaŗezerā

Nav daudz tādu latviešu dziedātāju, kas var piepildīt Kronvalda zāles daudzās sēdvietas divas dienas pēc kārtas.

Gaŗezerā 9. Dziesmu dienu ietvaros P. Berkoldam notika divi koncerti, lai arī dziedātāji, kam sestdien bija koŗa mēģinājums, varētu noklausīties vismaz vienu koncertu. Izrādījās, ka daudzi apmeklēja abus koncertus.

16. augustā P. Berkolds bija izvēlējies programmu, veltītu mūsu romantiskām kompozicijām.

Programma iesākās ar lirisko romantiķa A. Žilinska trīs darbiem: Zilie sapņu kalni, Mana māja un cimdu pāris. Sevišķi skaisti, jaukā dinamikā un ar sonāru nobeigumu izskanēja Zilie sapņu kalni.

Liekas, ka P. Berkoldam vistuvākās ir Alfr. Kalniņa dziesmas Atmiņas un Brīnos es; tāpat kā citos Alfr. Kalniņa darbos, dziedātājs var izdziedāties, parādīt savu balss spožumu.

Otrs romantiķis Jānis Mediņš bija pārstāvēts ar Glāstu un Tā ietu. P. Berkolds priekšnesumā gan panāca lielo maigumu, gan rotaļīgumu, kā dziesma to prasa.

No Jāņa Kalniņa — klasiskā romantiķa pārstāvja, dziedonis bija izvēlējies Ceļinieka dziesmu un Vienmēr kāda zvaigzne aust; laba izdziedāšanās ir arī ar J. Ivanova Arāja ticība.

Laikmetīgākā iekrāsā un ļoti iespaidīgi izskanēja Tālivalža Ķeniņa Kas cilvēks ir bez tēvijas?

Ja P. Berkolds savu pirmo koncertu Gaŗezerā iesāka ar dziesmām dzimtenei, tad šo otro koncertu viņš nobeidza ar dziesmām dzimtenei — Bruno Skultes Latvija un Sapņu zeme.

Kaut programma pārstāvēja Latvijas mūzikas visromantiskāko laiku, dziedonis mums neatļāva pārāk nogrimt tās saldumā. Atskaņojums bija labā gaumē, ar izsmalcinātu mūzikāļu frazējumu, vokāli dziedājums bija augstvērtīgs, labām galvas rezonancēm, izcilu elpu, dziļi izjusts.

Lielisku atbalstu abos koncertos deva pianists Pēteris Zariņš, kas ar izcilu techniku, dziedošo toni un ritmisku precizitāti izsekoja dziedonim. Tas pats sakāms arī par viņa solo izpildījumu L. Garūtas un P. Zariņa Tautas dziesmu apdarēs un E. Dārziņa Melancholiskā valsī.

Varam tikai vēlēt abiem māksliniekiem panākumiem bagātu nākotni! **Marta Cakare**

Mūzikas dzīve Gaŗezerā

LAIMDOTAS GLEŠKAS- ANŠMITAS KONCERTS

1987. gada 4. jūlijā, pēc vairākkārtēja aicinājuma, beidzot Kronvalda zālē koncertēja mecosoprāns Laimdota Gleška-Anšmite.

Programma iesākās ar G.P. Telemana Kanarija kantāti (Kanarienvogel kantate). Komponists Georgs Filips Telemans dzimis 1681. g. Vācijā, viņš pārstāv baroka stila beigu posmu un klasiskā stila sākumu. Viņa kompozicijās dominē melodijas dažādās harmonijās un pavīd poļu un moraviešu tautas melodijas. Bijis savā laikā viens no spilgtākiem komponistiem.

Dziedone sniedza šo darbu Ruzvelta universitātes mūzikas fakultātes beigšanas koncertā Čikagā, saņemot maģistra gradu vokālā mākslā. Kantātē dziedātājam reta izdevība parādīt savu balsi dažādās modulācijās.

Kantāte rakstīta ar instrumentālu pavadījumu, Gaŗezera koncertā to spēlēja Mirana Rhee — vijole, Anne Wagner — alta vijole, Alvis Salenieks — čello un Valdis Treimanis — klavieres. Ansambļa sadarbība bija teicama. Katra kantātes daļa sākās ar recitātīvu un sekojošu āriju, vispārliecinošāk izskanēja par kaķa rāšanu, ka viņš nogalinājis putniņu. Dziedone prata savu balsi modulēt drāmatismā, ar vajadzīgo asumu, labā dikcijā, aizkustinoši izskanēja atvadu ārija mirušajam putniņam ar skumjo smeldzi.

Laimdotas Gleškas-Anšmitas lielā spēja iedziļināties katrā darbā, dodot vajadzīgo tulkojumu, nokrāsu, drāmatismu, rotaļīgumu vai smeldzi, dzirdējām arī Koplanda un Britena darbā, taču vispilnīgākā sevis atdošana notika B. Sosara Āksta dziesmā (No Zīverta lugas Āksts). Māksliniecisko iejūtu, skaistās balss kantilēnas plūdumu un stabilo elpu dzirdējām A. Kalniņa Mans namiņš (K. Skalbe), J. Ķepīša Man tīkas (E. Adamovičs), un A. Kalniņa koķetīgajā Jurka puika Madi ķēra.

Koncerta beigu daļā dzirdējām dziedones pašas sabalsotās tautasdziesmas un A. Žilinska tautasdziesmu apdari Maza, maza es meitiņa.

Tautasdziesmu pasaule Laimdotai Anšmitei ir ļoti tuva, gadiem mācot dziedāšanu dažādiem vecumiem Kr. Barona skolā Čikagā, sniedzot daudzus tautasdziesmu koncertus un dziedot seno kāzu uzvedumos ar māti Liliju Gleški.

Protams, koncerts nevarētu labi izdoties, ja nebūtu bijusi labā sadarbība ar pavadītāju Valdi Treimani, kuŗa spēle vienmēr smalkjūtīga mūzikāli un techniski atraisīta.

Marta Cakare

cos nozarojumos. Temati saistījās ap ,,tumor marker'' (šo vārdu lieto starptautiski bez tulkošanas), vai un kā to var izmantot zinātnē, terapijā, kā tie veidojas, kā rodas vēža šūnas no normālām šūnām, kā tās var izmantot diagnozei un ārstniecībai.

Pēc kongresā dzirdētā var konstatēt, ka vēža slimības pētījumi progresē. Kad 1982. gadā dibināja organizāciju ,,International Association of Tumor Maker Oncologists'', kas šo kongresu rīkoja un kur Dr. Jānis Kļaviņš ir prezidents, tad varēja izsekot tikai vēža slimības gaitai. Tagad daudzus markerus var pielietot terapijai. Ar agrāk pielietoto ķīmisko terapiju iznīcināja visas šūnas, kā vēža, tā veselās. Ar markeru palīdzību terapiju novada tikai pie vēža slimības šūnām. Šādā veidā novērš arī dažas sliktas blakus parādības, kā matu izkrišanu. Ar īpašu aparātu var noteikt, kur sācies vēzis, arī tad, kad to nevar noteikt ar rentgena uzņēmumiem. Tomēr pilnīga atrisinājuma vēl nav, tas varētu ilgt gadiem ilgi, līdz atrastu īstos iemeslus. Ja laimētos atrast markeru, kas rada tikai vēža šūnas, tad slimība būtu atrisināta.

Konferences laikā notika arī zinātniska izstāde. Dr. J. Kļaviņš pēdējos trīs gadus vada šo starptautisko organizāciju. Viņš bija arī konferences organizēšanas komitejas priekšsēdis. Kļaviņš ir arī galvenais redaktors žurnālam ,,Tumor Marker Oncology'' Kongresa reģistrācijas maksa bija 400 dol.

Pēc konferences Dr. J. Kļaviņš norādīja: ,,Konference bija pasākums, kur liels risks bija financiālā ziņā. Dalībniekiem bija jāmaksā ceļa izdevumi, kas sanāca diezgan dārgi viesiem no Japānas un Brazilijas. Tomēr liekas, ka budžets ir izpildījies, kaut tas ir ap 100.000 dol. Tur bija ieradušies ievērojamākie šīs nozares zinātnieki no visas pasaules, vairums no Eiropas. Ielūgumus izsūtīja arī diviem zinātniekiem no Rīgas. Tie apsolīja ierasties, bet neparādījās. Ir vēl divi izcili zinātnieki Padomju savienībā, bet tie nekad nav laisti uz konferenci. Konferences vadībā bija arī Nobela prēmijas laureāte Rozalina Jalova no Ņujorkas. Viņa piedalījās konferences atklāšanā un vadīja pirmo sesiju. Nākamā konference paredzēta 1988. gadā Stokholmā, pēc tam Tokijā, bet 1990. gadā ir ielūgums to noturēt Ķijevā, Padomju savienībā.''

V. Irbe

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel 465-5225
Svētdienās iepriekš sazinoties pa tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
sākot ar 1987. gada 29. jūniju
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Trešdienās slēgts.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 23.00.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

DR. ROBERTS U. VAGNERS, O.D.
OPTOMETRIST
3439 YONGE STREET
TORONTO, ONTARIO M4N 2N1
TELEPHONE
(416) 485-5233

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā: ● lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
● žāvētus tītarus, zivis,
● pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
● klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

Grāmatas dāvanām
J. Ķēniņš — Kanta latviskās cilmes problēmas.... $14.50
A. Silgailis — Latvian Legion..... $25.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking..... $12.00
Latvju Enciklopēdija 1..... $48.00
Latvju Enciklopēdija 2..... $52.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas..... $12.00
H. Biezais — Saki tā, kā tas ir..... $16.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums..... $ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti..... $ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis..... $ 6.60
Garīgs apskats II..... $15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares..... $27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām..... $12.00
Latviešu lietiskā daiļdare..... $20.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams..... $18.00
L. Bērziņa — Jaunības atblāzmā..... $16.00
A. Alksnis — Panaceja un viņas mācekļi..... $18.00
A. Eglītis — Svešais cirvis cērt un cērt..... $ 9.00
A. Kraujiete — Spoguli, spoguli, atklājies, dzejas. $14.00
M. Zichmanis — Brāļi Zēbergi..... $14.00
Latvijas dzirnavas..... $39.00
Dainu izlase — Ozols..... $12.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem..... $19.00
O. Perro — Vēstures veidotāji..... $20.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom..... $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm..... $24.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns... $12.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa..... 40.00
K. Osis — Uz utopiju tilta..... $13.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs..... $12.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums... $15.00
Latvija — sienas kartes..... $12.50
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)..... $20.00
Latviešu kaŗavīru dziesmas ar notīm..... $12.50
Ceichners, A. — Latvijas boļševizācija 1940—1941..... $27.00
Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd., iesk., no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
Slēgta sestdienās no 15. jūnija līdz 15. septembrim.
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00-20.00
Slēgta sestdienās no 15. jūnija līdz 15. septembrim.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St., Willowdale, Ont. M2N 5P5
(Veikals atrodas pie North York Center — Yonge & Park Home krustojumā)
733-4515 733-4516
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
Piegāde Toronto, priekšpilsētās un visā pasaulē.
Akceptējam galvenās kreditkartes.
Auto novietošana veikala ēkas aizmugurē.
Pārdodam atsevišķus Latvija Amerikā numurus.
Inta Gugāns-Tauriņš

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Dagmāra Vallena

Plūc laurus uz nabadzīgo tautu rēķina

Ik pa četriem gadiem Apvienoto Nāciju paspārnē sanāk Tirdzniecības un Attīstības konference (UNCTAD), kuŗā galvenokārt pārrunā t.s. ,,ziemeļu un dienvidu'' lietas: tā sagadījies, ka zemeslodes ziemeļos dzīvo saimnieciski vairāk attīstītas pārtikušas tautas, bet dienvidos — mazāk attīstītās. Šāda konference — septītā pēc kārtas — šovasar norit Ženēvā.

Vēl pirms 20—30 gadiem valdīja uzskats, ka saimnieciskā atpalicība vedama sakarā ar koloniālismu: iekaŗotajām tautām vajaga tikai atdot neatkarību, un pārējais nāks pats no sevis — tās jau drīz vien sasniegs mūsu laikiem atbilstošu pārticības līmeni. Rūpnieciski attīstītās zemes, kas aizvien meklē jaunus tirgus, kur izplesties, šo teoriju pieņēma ar sajūsmu un neskopojās ar aizdevumiem un padomdevējiem-speciālistiem, lai apm. 50 jaunās valstiņas, kas sākot ar 1960. gadu AN paspārnē viena pēc otras ieguva neatkarību, drīzāk tiktu uz priekšu.

Dzīves īstenība, par nožēlošanu, ir sarežģītāka. Kad pēc 10 gadiem, neskatoties uz plaši izvērsto palīdzību, saimniecības līmenis jaunajās valstiņās bija uzlabojies tikai par 1,4%, speciālisti sāka meklēt vainu. Beidzot viņi bija spiesti atzīt, ka ekonomijas attīstība sekmējas vienīgi zemēs, kur iedzīvotāji jau sasnieguši tautas (vai citas vienības) apziņas pakāpi, bet citur visur pabalsti izlīst kā ūdens caur sietu.

Tomēr AN forumā daudzi sākotnējā ideālisma gaisotnē radītie pasākumi birokratiskā inercē turpinās vēl šodien. Tā 14. jūlijā padomju tirdzniecības ministrs Boriss Aristovs ar lielu pompu paziņoja, ka Padomu Savienība iestājas ,,Izejmateriālu kopējā fondā'' ar 30 milj. dol. Šo fondu savā laikā nodibināja nolūkā stabilizēt starptautiskā tirgū 18 izejmateriālu cenas (to starpā kakao un gumijas). Fondā paredzēts savākt 750 milj. dol., bet tas var sākt darboties jau sarūpējot 2/3 no minētās summas. Rūpnieciski attīstītās valstis no sākuma vēlējās šo fondu atbalstīt. Arī ASV prez. Kārtera laikā par to izteicās labvēlīgi. Bet līdz ar prez. Rēgena ievēlēšanu ASV par šo fondu zaudējusi interesi, jo pašreizējā valdība uzsveŗ brīva, ar pārāk daudz noteikumiem neapspiesta, tirgus vajadzību. Arī pārējās rietumu valstis sākušas saskatīt ar fondu saistītās problēmas, tāpēc nelikās, ka darbs šai virzienā turpināsies. Bet līdz ar padomju paziņojumu fonda ideja atjaunojusies. Tā kā var sagaidīt, ka Maskavas piemēram uz karstām pēdām sekos pārējās Austrumeiropas valstis, varbūt pieprasītās 2/3 fonda kapitāla savāks jau pirms konferences nobeiguma.

Speciālisti uzsveŗ, ka starptautisko tirgu šis fonds ietekmēs visai maz. Padomju Savienība ar savu pieteikumu tikai ieguvusi laurus politiskā laukā, t.i., pat šajā speciāli bagāto un nabadzīgo zemju attiecībām veltītajā konferencē tā pievērsusies iemīļotajai propagandas dzīšanai. Tas ir nožēlojami, jo tautsaimnieki atzīst, ka pasaulei patiešām draud ekonomiska krize. It sevišķi grūtā stāvoklī pašreiz ir vairākas valstis Afrikā, Āzijā un Dienvidamerikā. Sekojot šiem drūmajiem pareģojumiem, visai pasaulei neatliek nekas cits, kā vien saslēgties — Francijas prezidenta Miterāna vārdiem runājot — ,,piespiestā solidāritātē''.

Dānijas pārstāvis, runājot Eiropas koptirgus valstu vārdā uzsvēra, ka ir saprotamas jauno valstu grūtības, kas šajā ekonomiski neizdevīgajā laikā cenšas pārkārtot un modernizēt savu saimniecību; bet turpat arī atgādināja, ka nekāda palīdzība un ,,stutēšana no ārpuses'' nevar aizstāt pašā valstī izveidotu, labi pārdomātu un veselīgu saimniecisku iekārtu. To var panākt, vienlaikus uzlabojot valsts iestāžu darbību un piešķiŗot vairāk atbildības privātiem pasākumiem.

Pasaules Bankas pārstāvis atgādināja, ka neaizstājama sekmju atslēga ir pielāgošanās spēja. Lai ātrāk tiktu prom no krizes draudiem, šāda spēja pielāgoties būtu jākultivē kā rūpniecībā maz attīstītajām, tā tālāk tikušajām zemēm. Kā ļoti cerīgu zīmi viņš pieminēja pēdējā laikā manītos pārkārtojumus ,,dažās zemēs'' (te jāpaskaidro, ka AN forumā ierasts nesaukt Padomju Savienību vārdā), kas sāk virzīties prom no sastingušas, nederīgas ekonomiskās iekārtas uz brīvākas, rosmīgākas saimniecības pusi.

Arī citi speciālisti uzsvēra, ka bez lielāku apmēru pārkārtojumiem visai pasaulei draud grūti laiki — jaunajām valstīm regresējot vēl tālāk un rūpnieciski attīstītajām zemēm nespējot sasniegt vajadzīgo attīstības līkni. Trešās pasaules valstīm tāpēc visiem spēkiem jācenšas pierādīt, ka pat spīti milzīgajai parādu nastai tās spēj veidoties tālāk un ir vērts viņu pasākumos ieguldīt jaunus līdzekļus; bet pārtikušajām valstīm jāapsveŗ, vai nav iespējams sabalansēt neatmaksājamo parādu radīto iztrūkumu un piešķirt jaunajām valstīm vēl kādus aizdevumus. (Lieta tāda, ka šo neatmaksājamo parādu dēļ pirms vairākiem gadiem diezgan draudīgi sašķobījās visas pasaules tirgus līdzsvars).

Vairums Trešās pasaules pārstāvju gan tādā veidā uz finanču lietām neskatās. Viņi apsveica Kubas pārstāvi, kas runāja to valstu vārdā, kuŗas nav pievienojušās ne austrumu, ne rietumu blokam, un diezgan tiešā veidā pieprasīja vairāk naudas 127 atpalikušām zemēm. Polijas pārstāvis savukārt nosodīja ASV nostāju, kas politisku iemeslu dēļ — piemēram pēc Solidāritātes apspiešanas Polijā — pārtraukusi saimnieciskās saistības, līdz ar to vēl vairāk apgrūtinot krizes stāvoklī nonākušās Polijas apstākļus.

Kamēr gandrīz visi runātāji pievērsās Trešās pasaules saimnieciskajai krizei, Nikaragvas pārstāvis, apmetot vairākus loģikas kūleņus, to prata sasaistīt ar ASV iekšpolītiku. Jamaikas pārstāvis izteicās, ka rietumu valstīm jāizlabo financiālā līdzsvara trūkums starptautiskā tirgū; toties komūnistiskajām zemēm arī jāieslēdzas pasaules saimniecībā, jo tās vairs nevar atrunāties ar līdz šim bieži izmantoto ieganstu — ka tās neesot vainīgas pie pašreizējās ekonomiskās krizes. Acīmredzot, padomju tirdzniecības ministra Aristova pieteikums piedalīties ,,izejmateriālu kopējā fondā'' domāts kā žests šinī virzienā.

Pulkvedis...

(Turpinājums no 3. lp.)

,,Ne saimnieciskās metodes un īpašumu pārkārtošana ir lielinieku launuma būtība, bet cilvēka gara ekspropriēšana, visu kristīgo, morālo un patiesīguma vērtību izmešana no tā, visa cilvēciskā atmešana. Un īstā zvērā būs sameklējams vairāk cilvēcības nekā cilvēkveidīgā zvērā...

... un īstenībā latvieši nav cīnījušies nekādas starpības vai simpatiju, bet savas tautas eksistences dēļ...'' (229).

Tagad, vairāk nekā 40 gadu pēc mūsu zemes okupācijas, jau atkal daudzi sāk ticēt, ka lielinieki ,,nav vairs tādi'', un daudzi lielinieku naida smīnā grib saskatīt draudzīgu smaidu. Bet klausoties viņu glaimīgos vārdos un viņu propagandas devumiem aplaudējot, mēs vairs nevaram, varbūt arī negribam, sadzirdēt bāŗa bērnu raudas, svešas mātes klaušu gaitās ejot. Šī grāmata ar biedinātāja roku raksta — vairīsimies sākuma!

Paldies Lettoniai, paldies autoriem un visiem, kas pie šīs grāmatas pielikuši prātu, domas un rokas.

LNJAK kongress '87

notiks uz salas Catchacoma ezerā no 9.—12. oktobrim, ap 200 km no Toronto, Pīterboro apkārtnē.

Viesosies Austris Grasis (no Vācijas), Didzis Rozenbergs (pārbēdzis no Latvijas) un Simone Krūmiņa (izceļojusi no Latvijas). Piedalīšanās $130 par personu. Tuvāka informācija un reģistrācija pie

Silvijas Tint,
20 Ellendale Dr.,
Scarborough, Ont.
M1P 1N2 Canada
(416) 755-9173

Izīrējama mēbelēta istaba GERRARD-WOODBINE RAJONĀ. Zvanīt 691-3980.

ČIKAGA

Pēc sirds operācijas, Milvokos, 74 gadu vecumā mūžībā aizsaukts Fricis Gelzis. Dzimis 1912. g. 5. novembrī Pērkones pag. Liepājas apr. Fr. Gelzis strādājis Liepājas pilsētas valdē par grāmatvedi.

1950. g. ar ģimeni ieceļojis ASV, Čikagā. Ģimenē izaudzināti un izskoloti meita Guna un dēls Imants. Strādājis par krāsotāju līdz pensijai. Pēc tam pārcēlies uz Viskonsinu ,,Camp Lake Oaks''. Bija kluss, saticīgs un ļoti izpalīdzīgs. Viņu izvadīja no Matz bēŗu nama, piedaloties kuplam pavadītāju pulkam. Māc. A. Liepkalns cildināja aizgājēju kā krietnu latvieti un kristieti. Viņa mirstīgās atliekas pēc pārpelnošanas guldīja Mt. Olive kapos. **A.Z.**

Dziesmu svētku biedrība Kanadā
piedāvā 8. Latviešu dziesmu svētku Kanadā koncertu izlases skaņu lentes.

Komplekts sastāv no 2 lentēm. Komplekta cena 18 dol. Kanadas naudā un 15 dol. ASV naudā.

Pasūtinājumus adresēt:
Žanim Šmitam,
133 Colin Ave,
Toronto, Ont. Canada M4P 2C4

Latviešu daiļamatnieku savienība Kanadā
atsāk kursus Latviešu Centrā:

1) Aušana (stelles); 2) Latviešu tautas tērpu un balto darbu darināšana. Pieteikšanās līdz 20. septembrim pie O. Turķa, tel. 225-4390, vai kursu vadītājas Z. Enzeliņas, tel. 889-8354.

Vēlos pirkt
bērna lieluma (12—14 g.v.)
Latvijas tautas tērpu.
Lūdzu zvanīt 423-6780, Toronto.

RATAS OPTIC
Īgauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana bez maksas.
Zvanīt no pl. 10—23
tālr. 924-7095

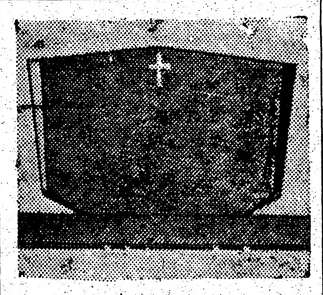

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets.
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

LASĪTĀJU VĒSTULES

(Turpinājums no 2. lp.)

atkarībā no zelta cenas pasaules tirgū.

Nāk atmiņā brīvās Latvijas lieliskās lata (Ls) naudas zīmes un monētas. Piecu, divu un viena lata monētas bija sudrabā. Tās bija kaltas pēc t.s. latiņu monētu sistēmas.

Tādas monētas, vismaz pirms I Pasaules kaŗa, bija arī Francijā, Šveicē un Italijā. Man pieder Francijas viena franka sudraba monēta. Tā ir tieši līdzīga lielumā un svarā Latvijas viena lata monētai. Piecdesmit, divdesmit un desmit santimu monētas bija niķeļa. Piecu, divu un viena santima monētas bija kapara. To metals bija līdzīgs ASV un Kanadas viena centa monētām.

Šodien okupētajā Latvijā šīs monētas, it sevišķi latviešu jauniešiem, ir svētākais īpašums. Latvijas monētas vēl mūsu dienās ir iecienītas numizmatu aprindās. Par Latvijas monētām plašu rakstu var atrast 1952. gada izdotās Latvju Enciklopēdijas II sējumā.

Vecais Alks Bafalo.

LAI NU PALIEK ŠORUDEN!

DV ASV valde 20. jūnija sēdē atzinusi, ka pašreizējos apstākļos nebūtu vēlams izdot grāmatu par apbalvotiem latviešu kaŗavīriem.

DV vadībai un grāmatu: ,,Latviešu kaŗavīrs Otrā pasaules kaŗa laikā'' izdevējiem 1982. g., astotā grāmatā bija drosme iespiest 190 apbalvoto kaŗavīru vārdus ar piezīmi, ka saraksts ir nepilnīgs. No tagadējās valdes lēmuma var spriest, ka apstākļi ir pasliktinājušies šajā lietā.

42 gadi ir pagājuši un drošsirdīgiem latviešu kaŗavīriem, kritušiem, mirušiem pēc kaŗa un vēl dzīvajiem, ir vēl jāpagaida, kad uzlabosies ,,pašreizējie apstākļi''. Ir ļoti vājas izredzes, ka vēl dzīvajiem izdosies ,,apstākļu uzlabošanos'' sagaidīt.

DV valdes lēmums nav ne pirmais, ne vienīgais. 1986. gada sākumā Brāļu Kapu valde noraidīja piemiņas plāksnes uzstādīšanu kapos apbedītiem apbalvotiem kaŗavīriem. Noraidīšanas iemesls tas pats: ,,Pašreizējie apstākļi''.

Neatceros vārdu secību, kā arī, kurš to teica vai rakstīja: Tauta, kas aizmirst savus varoņus, nav cienīga par tautu saukties.

Ja nu ne tik nopietni, tad te vietā būtu teikums no kaŗavīru dziesmas: ,,Jāceļas būs augšā, ja tik varēs tikt, un uz sava kapa bleķa kroni likt''.

A.Īve, NY.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

TŪLĪT UZ PĀRBAUDI UN GULĒT

Parastie Gaŗezera ziņotāji presei, kā liekas, ķerot mailītes ezermalā un novērtējot dzimtenes meiteņu augumus peldkostīmos, bija tā aizmirsušies, ka nepamanīja jauno, vēsturisko kultūras notikumu nometnē.

Šovasar pirmo reizi, kopš pastāv Gaŗezera nometne, sāka darbību organizētais Vasaras Teātris Gaŗezerā. Tā sākums meklējams pirms laba laika viena partizāna apziņā, ka teātris visvairāk kalpo latviešu valodas pastāvēšanai un latviska (arī moderna) dzīves veida un laikmetīgu notikumu pareizai izpratnei. Tautas, kas to saprot — sasniedz daudz.

Tā 17. jūlijā skatītāji redzēja šo ideju īstenotu, mērķi varēja īstenot viena cilvēka ierosmes, uzņēmības un neatlaidības dēļ.

Šis bija tiešām vēsturisks notikums — Vasaras Teātŗa Gaŗezerā pirmizrāde. Ļoti laikmetīga drāma; kā Pasaules kaŗš pārveidoja normālo ģimenes dzīvi.

Teātŗa ansamblis, ieskaitot režisoru, bija brīvprātīgie teātŗa entuziasti.

Būtu vēlams vēl norādīt, ka ansamblī ir arī tādi spēlētāji, kas vēl nav sasnieguši 20 gadus. Tā bija ,,vecuma ziņā, koalīcija — jauni un veci teātŗa entuziasti kopējā darbā.

Ļoti nepatīkams traucējums radās pirmizrādes laikā, kad izrādes beigu posmā, pēkšņi sāka darboties Kronvalda zāles skaļruņi, aicinot Gaŗezera vidusskolniekus ierasties tūlīt mītnēs uz vakara pārbaudi; (tos teātŗa vadība bija aicinājusi ierasties pirmizrādē par brīvu). Vai šajā vakarā skolas vadība nevarēja izņēmuma kārtā atļaut skolēniem palikt pusstundu ilgāk augšā un noskatīties izrādi līdz beigām? Un ja nu katrā ziņā tie bija jāaicina prom, tad vismaz varēja to izdarīt tā, lai netraucētu izrādi. Kā skolotāji, tā skatītāji un aktieŗi (tie palika pusvārdā, domājot, ka ziņo ugunsgrēka trauksmi) bija nepatīkami pārsteigti par šādu skolas vadības rīcību. Tai vajadzēja padomāt par šādas rīcības negātīvajām sekām. Lai novēlam Vasaras Teātrim labas sekmes darboties arī uz priekšu!

E.E., Kalamazū.

Amerikāņu prese ziņoja par demonstrācijām Baltijas valstīs

AUGUST 24, 1987

The Star-Ledger

Thousands in Baltic protest Soviet rule

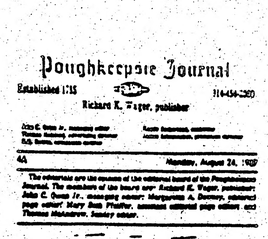
Poughkeepsie Journal

Established 1715

Richard K. Wager, publisher

Monday, August 24, 1987

Thousands protest Hitler-Stalin Baltic pact

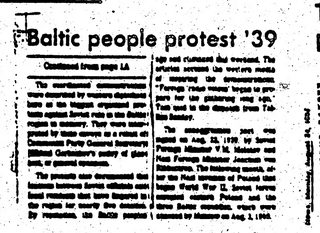
Baltic people protest '39

Baltics protest Soviet takeover

Bangor Daily News

Thousands in Baltics protest takeover pact

Soviets annexed 3 republics in 1939

A-10/From Page A-1 THE CINCINNATI ENQUIRER Monday, August 24, 1987

Thousands protest takeover of Baltic by Soviets in 1939

Demonstrations synchronized in Latvia, Lithuania, Estonia

THE WASHINGTON POST

MOSCOW — Thousands of people poured into the streets of the three capital cities in the Baltic regions Sunday to protest the 1939 Stalin-Hitler pact that permitted Soviet takeover of the region.

The non-aggression pact between Kremlin leader Joseph Stalin and German banner Adolf Hitler, signed 48 years ago Sunday, allowed incorporation of Latvia, Lithuania and Estonia, stretching along the Baltic Sea coast, into the Soviet Union. The treaty also delayed the Soviet entry into World War II against Germany.

In a year that has seen an unusual number of disputes between local nationalities and Soviet authorities, Sunday's protests focused attention on the region most likely to produce protests, western experts on Soviet nationalism said.

In demonstrations synchronized at noon Sunday, protesters in the capital cities of all three Soviet Socialist Republics (SSR) defied police barricades to show their disdain for continued Soviet rule.

In Riga, Latvia, about 2,000 demonstrators met at the monument to war victims in the city

Baltic Republics

Protests

Tallinn

ESTONIAN S.S.R.

Protests

Riga

LATVIAN S.S.R.

LITHUANIAN S.S.R.

Protests

Vilnius

100 miles

POLAND

FINLAND

Moscow

SOVIET UNION

UKRAINIAN S.S.R.

EUROPE

demonstrations in Vilnius and Tallinn, sources said.

The coordinated demonstrations were described by western diplomats here as the biggest organized protests against Soviet rule in the Baltic region in memory. They were interpreted by these envoys as a result of Communist Party General Secretary Mikhail Gorbachev's policy of glasnost, or general openness.

The protests also documented the tensions between Soviet officials and local residents that have lingered in the region for nearly five decades, by reputation, the Baltic peoples maintain the most vehement feelings for their own independence of all Soviet nationalities.

Articles in the Soviet press warned against the protests in a media campaign that began two weeks ago and climaxed this weekend. The articles accused the western media of inspiring the demonstrations.

The non-aggression pact was signed on Aug. 23, 1939, by Soviet Foreign Minister V.M. Molotov and Nazi Foreign Minister Joachim von Ribbentrop. The following year the invasion of World War II, Soviet troops came into the region to prevent them against the Nazis, he said.

All three republics were independent from 1918 to 1939, and many Western countries, including the United States, do not recognize their incorporation into the Soviet Union.

Twenty U.S. senators wrote to Soviet officials asking that the demonstrations be tolerated.

Pravda, the official daily of the Communist Party, said Sunday, "The organizers' business connection with the overtly anti-Soviet centers assembled in recent weeks by Western radio receive broadcasting to the Soviet Union, including those subversive radio centers which are financed and directed by the U.S. Central Intelligence Agency." The observers' reference was to Radio Liberty and Radio Free Europe, which are financed by the U.S. government.

A similar demonstration was held in Tallinn, Estonia, the capital of Estonia, to mark the 48th anniversary yesterday of the secret pact between Nazi dictator Adolph Hitler and Soviet dictator Josef Stalin. The pact ceded the three Baltic states to Moscow and allowed Hitler to invade and seize most of present-day Poland days later.

The annexation of the Baltic states by Stalin in 1940 is not recognized as legitimate by the United States. The three republics still maintain small, overlooking diplomatic missions in the United States.

Many Baltic residents view their 50th of independence in Aug. 23, 1939, when the pact was signed.

Few in the crowd in Vilnius said they viewed the gathering as part of a real struggle for independence.

Most said such a move was impractical and called for more limited reforms in Lithuanian privs. They demanded implementation of the pact's secret agreement on the Baltic States, which has still not been published in the Soviet Union. They also called for a memorial to

The Kansas City Times A-3

Baltic area residents protest Soviet rule

Demonstrators denounce 1939 Nazi treaty

More world news on Page B-4

THE SAN DIEGO UNION

Nationalist protests begin in Baltic capitals

Baltic:

THE ARIZONA REPUBLIC

Thousands protest in Baltic cities

Decry '39 pact that let Soviets grab countries

Protests

Tallinn

ESTONIAN S.S.R.

Protests

Riga

LATVIAN S.S.R.

LITHUANIAN S.S.R.

Protests

Vilnius

POLAND

100 miles

FINLAND

AREA SHOWN

Moscow

SOVIET UNION

UKRAINIAN S.S.R.

EUROPE

Omaha World-Herald

MONDAY

AUGUST 24, 1987 EDITION S

Baltic Protesters Show Disdain for Soviet Rule

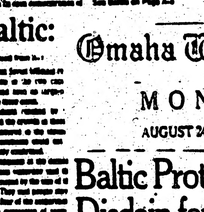

THE ATLANTA CONSTITUTION

In Baltic capitals, thousands protest Hitler-Stalin pact

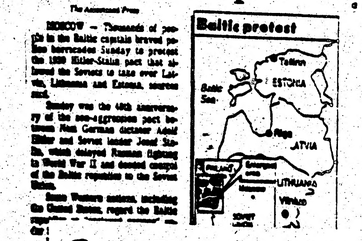
Baltic protest

Tallinn

ESTONIA

Baltic Sea

Riga

LATVIA

LITHUANIA

Vilnius

POLAND

SOVIET UNION

THE PLAIN DEALER

Crowds in Baltic capitals protest '40 Soviet takeover

VILNIUS, U.S.S.R. — More than 300 Lithuanians gathered in the old quarter of the Baltic capital yesterday to sing anthems of independence and hear defiant speeches honoring "the victims of Stalin."

It was the first time authorities in Lithuania had permitted such an open demonstration of popular resentment against Soviet rule. The gathering was sharply denounced in the official press and closely watched by police, but it was not interrupted.

Similar demonstrations were reported in the Latvian capital of Riga and in Tallinn, the capital of Estonia, to mark the 48th anniversary yesterday of the secret pact between Nazi dictator Adolph Hitler and Soviet dictator Josef Stalin. The pact ceded the three Baltic states to Moscow and allowed Hitler to invade and seize most of present-day Poland days later.

The annexation of the Baltic states by Stalin in 1940 is not recognized as legitimate by the United States. The three republics still maintain small, overlooking diplomatic missions in the United States.

Many Baltic residents view their 50th of independence in Aug. 23, 1939, when the pact was signed.

Few in the crowd in Vilnius said they viewed the gathering as part of a real struggle for independence.

Most said such a move was impractical and called for more limited reforms in Lithuanian privs. They demanded implementation of the pact's secret agreement on the Baltic States, which has still not been published in the Soviet Union. They also called for a memorial to

SEE BALTICS-A

Baltic

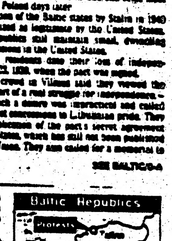
Baltic Republics

Protests

Tallinn

Estonian S.S.R.

Protests

San Francisco Examiner

Baltic residents protest Soviet takeover

By Carol J. Williams

THE NEW YORK TIMES INTERNATIONAL NEWS TUESDAY, AUGUST 25, 1987 A3

Russians Say Western Radio Instigated Baltic Protests

The Pittsburgh Press

NATION/WORLD

Nationalists rally at Baltic sites

MOSCOW (UPI) — Hundreds of

"This is a direct interference in the internal affairs of the Soviet Union," Tass said while terming VOA and Radio Free Europe "subversive." Radio Moscow said the instructions issued by the radio stations were "a gross violation of international law."

The Kremlin also accused a group of U.S. senators of "non-parliamentary behavior and compulsory actions" for sending a message to the Soviet leadership asking it to allow yesterday's demonstrations. The members of the senatorial group were not identified.

The United States does not recognize the Soviet takeover of the Baltic states and still proclaims the three republics to be independent.

Foreign 'radio ices' began to repare for the athering long go."

THE OREGONIAN

Baltic demonstrators denounce 1939 pact between Stalin, Hitler

By GARY LEE

Baltic Republics

Protests

Tallinn

ESTONIAN S.S.R.

Protests

Riga

LATVIAN S.S.R.

LITHUANIAN S.S.R.

Protests

Vilnius

POLAND

100 miles

FINLAND

AREA SHOWN

Moscow

SOVIET UNION

UKRAINIAN S.S.R.

EUROPE

MOSCOW — Thousands of people poured into the streets of the three capital cities in the Baltic region Sunday to protest the 1939 Stalin-Hitler pact that permitted Soviet takeover of the region.

The non-aggression pact between Kremlin leader Joseph Stalin and German banner Adolf Hitler, signed 48 years ago Sunday, allowed incorporation of Latvia, Lithuania and Estonia, stretching along the Baltic Sea coast, into the Soviet Union. The treaty also delayed the Soviet entry into World War II against Germany.

In a year that has seen an unusual number of disputes between local nationalities and Soviet authorities, Sunday's protests focused attention on the region most likely to produce protests, western experts on Soviet nationalism said.

In demonstrations synchronized at noon Sunday, protesters in the capital cities of all three Soviet Socialist Republics (SSR) defied police barricades to show their disdain for continued Soviet rule.

In Riga, Latvia, about 2,000 demonstrators met at the monument to war victims in the city center. Many Baltic residents told Western reporters in Moscow that heavy police turnout was not unusual on the anniversary of the signing of the pact, Latvia, Vilnius, Lithuanian Tallinn, Estonia.

In Tallinn, a Latvian nationalist who laid a wreath at Riga's monument to war victims, told the United Press by telephone that

people gathered at the

— Baltics, A7

The non-aggression pact was signed Aug. 23, 1939, by Soviet Foreign Minister V.M. Molotov and Nazi Foreign Minister Joachim von Ribbentrop. The following year the invasion of World War II, Soviet troops came into the region to prevent them against the Nazis, he said.

All three republics were independent from 1918 to 1939, and many Western countries, including the United States, do not recognize their incorporation into the Soviet Union.

Twenty U.S. senators wrote to Soviet officials asking that the demonstrations be tolerated.

Pravda, the official daily of the Communist Party, said Sunday, "The organizers' business connection with the overtly anti-Soviet centers assembled in recent weeks by Western radio receive broadcasting to the Soviet Union, including those subversive radio centers which are financed and directed by the U.S. Central Intelligence Agency." The observers' reference was to Radio Liberty and Radio Free Europe, which are financed by the U.S. government.

A similar demonstration was held in Tallinn, Estonia, the capital of Estonia, to mark the 48th anniversary yesterday of the secret pact between Nazi dictator Adolph Hitler and Soviet dictator Josef Stalin. The pact ceded the three Baltic states to Moscow and allowed Hitler to invade and seize most of present-day Poland days later.

The annexation of the Baltic states by Stalin in 1940 is not recognized as legitimate by the United States. The three republics still maintain small, overlooking diplomatic missions in the United States.

Many Baltic residents view their 50th of independence in Aug. 23, 1939, when the pact was signed.

Few in the crowd in Vilnius said they viewed the gathering as part of a real struggle for independence.

Most said such a move was impractical and called for more limited reforms in Lithuanian privs. They demanded implementation of the pact's secret agreement on the Baltic States, which has still not been published in the Soviet Union. They also called for a memorial to

SEE BALTICS-A

2000 kapu svētkos

Gadskārtējos kapu svētkus Jorkas kapos rotācijas kārtībā organizē visas trīs Toronto luterāņu draudzes. Šogad latviešu kapu svētkus 13. septembrī ievadīja vīru koris Viesturs diriģentes Vizmas Maksiņas vadībā. Koris nodziedāja trīs tautasdziesmas: Maziņš biju, neredzēju, Kas tie tādi, kas dziedāja un Noriet saule vakarā. Koris dievkalpojuma laikā vēl nodziedāja Bruno Skultes Aijā un A. Valles Lūgšanu.

Dievkalpojuma ievadā liturģiju, dievvārdu lasījumu un ticības apliecinājumu vadīja Sv. Andreja draudzes mācītājs J. Cālītis, bet sprediķi teica Austrumu draudzes mācītājs A. Celms un lūgšanas vārdus Sv. Jāņa draudzes mācītājs F. Kristbergs. Mācītājs A. Celms savā sprediķī runāja par augšāmcelšanās ticību, par pamatu ņemot Dieva vārda patiesību. Kaps paņem tikai redzamo, bet neredzamais paliek. Arvien vēl mīlestība būs stiprāka par nāvi. Mēs esam mūžības ceļinieki, un mūsu aizgājēju mantojums nāk līdz un veido mūsu dzīvi. Pēc tam mācītājs vadīja pateicības liturģiju un teica svētīšanas vārdus.

Mācītājs F. Kristbergs aizlūdza par dzimtenes grūtībām, baznīcu un turienes mācītājiem, kam jāstrādā svešas varas apspiestībā, bet mācītājs J. Cālītis nolasīja Latvijas garīdznieku Atklāto vēstuli, ar kuru tie griežas pēc palīdzības pie latviešu kristīgās sabiedrības pasaulē, Latviešu ev. lut. Baznīcas eksilā un Pasaules luterāņu federācijas sakarā ar jaunām baznīcas vajāšanām okupētajā Latvijā un represijām pret latviešu luterāņu draudžu mācītājiem. Dievkalpojuma norisi pastiprināja skaļruņi, kuŗus bija devis Rosara-Morisona bēŗu nams. Kapu svētki bija pulcinājuši pāri par 2000 apmeklētāju.

Daugavas Vanagu atdusas vietas bija uzposušas un ziedus nolikušas Toronto vanadzes, bet latviešu kaŗa invalidu kapus bija apmeklējuši un ziedus nolikuši Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā priekšnieks vltn. A. Eglītis un apvienības revīzijas komisijas priekšsēdis O. Kļavenieks. Ar ziedu sakārtojumiem un nacionālām lentēm bija rotāts arī Prezidenta Kārļa Ulmaņa piemineklis. **V.S.**

Atzinību...

(Turpinājums no 1. lp.)

stāvju'' tikšanās notika tepat gandrīz mūsu durvju priekšā, pašā Šatakvā, bet ne jūrmalā, cik zināms, tad mūsu politiskā vadība izšķīrās turp nesūtīt nevienu jaunās paaudzes pārstāvi.

20 g.v. torontietis Andris Miķelsons, nodrošinājies ar mūsu laikraksta līdzstrādnieka karti un dabūjis nelielu atbalstu no T. Kronberga un Z. Akota, pats savā ierosmē devās uz Šatakvu. Tā bija viņa pirmā politiskā ekskursija un, diemžēl, gandrīz neviens viņam ceļa maizei nedeva līdz savu piedzīvojumu padomus. Andris Šatakvā savām acīm pārliecinājās, ka tā dēvētā amerikāņu un krievu atklātā draudzība nav nekas cits kā velnišķīgs Kremļa propagandas plāns amerikāņu sabiedriskās domas ietekmēšanai, lai radītu maldīgu ieskatu, ka Gorbačova vadībā pie Kremļa mastos jau drīz pacelsies demokratijas karogi.

Kremļa propagandisti Žurkins un citi ir trīsdesmitajos gados izglītojušies rietumos, runā bez akcenta, pazīst amerikāņu mentālitāti, apģērbā ne ar ko neatšķiras no amerikāņiem un runā daudz veiklāk nekā visslīpētākie amerikāņu politiķi.

A. Lambergs bija sūtījis savu izdarīgo lietvedi Ojāru Kalniņu, lai tas nodotu Kremļa delegātam latvietim Žanim Zakenfeldam (sakaru komitejas funkcionāram un čekas virsniekam) Gorbačovam adresētu protestu par Ribentropa un Molotova plānu. Rīgas komūnistu funkcionāri Lamberga vēstuli atteicās pieņemt, aizbildinoties, ka tie nav nekādi pastnieki. Lai vēstuli metot pastā. Protams, ka Ojārs Kalniņš paturēja sev beidzamo vārdu un pateica itin visu, ko viņš domā par tagadējās Latvijas okupantiem, Zakenfeldu ieskaitot.

Atzīmēsim, ka torontietis V. Liepiņš un Amerikas latviete Rita Tērauda jautājumu periodā Kremļa propagandistiem uzstādīja vairākus kutelīgus jautājumus, bet pēdējie melīgi izgrozījās, atbildi paliekot parādā.

Konferences noslēguma dienā notika amerikāņu un padomju draudzības manifestācija — par mieru pasaulē. To lieliski izmantoja mūsu jaunietis Andris Miķelsons. Viņš svinīgās ceremonijas laikā negaidot nostājās starp ASV un Pad. savienības karognesējiem ar Latvijas karogu un savu vietu neatstāja, noraidot kongresa rīkotāju lūgumus un draudus.

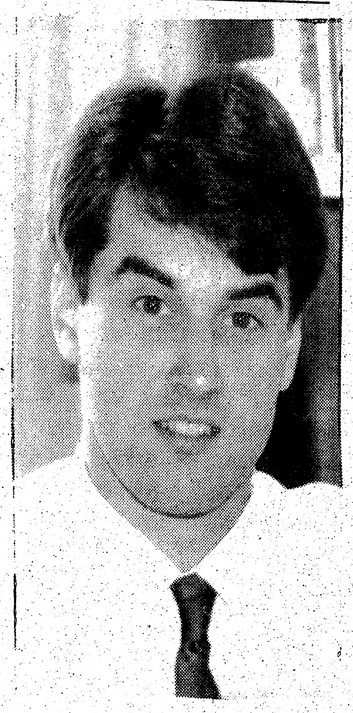

Andris Miķelsons

Cerams, ka 18. novembrī Toronto latvieši Andrim publiski pateiksies par viņa ātro un drošo izrīcību. Nacionālie jaunieši mums nebūt nav jāmeklē ar uguni.

S. Ķegumnieks

JAUNA GRĀMATA

PULKVEDIS ALEKSANDRS PLENSNERS

336 lp., 26 fotogr., redaktora P. Irbes sakārtojumā.

Kaŗa un laika biedru liecības par pulkveža dzīvi un darbiem Latvijas brīvības cīņu, brīvās valsts, 2. Pasaules kaŗa un trimdas laika gaismā. Paša pulkveža raksti.

Dabūjama grāmatu galdos vai tieši apgādā. Cena ASV $20.-
Pasūtinot apgādā, čeki rakstāmi uz Lettonia, Inc., vārda.

Lettonia, Inc., c/o A. Jansons,
146 Wallinwood, N.E., Grand Rapids, MI 49503, USA.

27. septembrī pl. 11.30—15

Saulaines azaids

LATVIEŠU CENTRĀ.

Vāra, cep, apkalpo un pakalpo saulainieši.

Gaidīsim tautiešus kuplā skaitā.

SAULAINĒ UN CENTRĀ MAN LABI KLĀJAS.

KAI

GLEZNAS

Izstādes atklāšana piektdien, 1987. gada 2. oktobrī, pl. 19.00.

LATVIEŠU CENTRA TORONTO MĀKSLAS GALERIJĀ.

Galerija atvērta sestdien, 3. oktobrī, un svētdien, 4. oktobrī no pl. 11.00—18.00.

Irmas Grebzdes

PAČALOŠANA AR KRĀSĀM

Būs skatāma Sidrabenē

sestdien, 26. septembrī, no pl. 13—16 UN
SVĒTDIEN, 27. septembrī, no pl. 12—16.

PĀRDODAMS

Toronto Austrumu draudzes īpašumā Tālava zemes gabals ar Mobile Home — ar atļauju paplašināt.

Tuvākai informācijai zvanīt Toronto **856 3249**

Tec, laimīte, ar lielu steigu,
Uzmeklē man saticīgu draugu.
Nebūs mums vairs vieniem staigāt,
Skumjām sirdīm rīta sauli gaidīt.

Latviešu meitene Linda, 28 g. veca, vēlētos iepazīties ar kungiem no 28—35 g.v.

Lūdzu rakstīt Latvija Amerikā, 125 Broadview Ave, Toronto, Ontario M4M 2E9

Ētikas kodekss medniekiem

- Medniekiem ar sirdsapziņu rūp apkārtne un visas dzīvnieku un putnu sugas, vai medīšanai, vai ne.
- Mednieki ar sirdsapziņu atbalsta zvēru pētniecību, pārzināšanu un likumu paklausīšanu.
- Mednieki ar sirdsapziņu pārzin medību rīku lietošanu. No viņiem sagaida šautenes, bises vai loka un bultes spēju un ierobežojumu pārzināšanu.
- Mednieki ar sirdsapziņu nevērtē pavadītās medības dienu no medītā zvēru skaita. Viņiem vajadzētu vērtēt sekmes pēc pārdzīvojuma kvalitātes.
- Mednieki ar sirdsapziņu ievēro ieroču lietošanas likumus un, kā godīgi medīt ievērojot visus attiecīgos likumus.
- Mednieki ar sirdsapziņu nepārkāpj privātu īpašumu robežas.
- Mednieki ar sirdsapziņu ievēro visus likumus.

Ministry of Natural Resources
Ontario